FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇIKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

30. NOVEMBER 1984
NUMMER: 45
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030/624 60 92

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

Türkiye, Çankaya'daki illegal toplantılarla yönetiliyor

● Yazısı Sayfa 3'de

Evren ve Özal'a 6 Kasım seçimlerinin yıldönümü armağanı

Avrupa Konseyi'nin yargısı: Türkiye'de demokrasi yok !

6 Kasım seçimlerinin yıldönümünde Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin dönem başkanlığının Türkiye'ye verilmemesi ve Avrupa Parlamentosu'nun da Türkiye'ye yapılacak yardımları Ortak Pazar bütçesinden çıkartması, Evren ve Özal için uluslararası planda ağır bir darbe oldu. Hem Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu hem de Avrupa Parlamentosu, bu kararlarını "Türkiye'de demokrasiye geçilmemiş olması" gerekçesine dayandırdılar.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin toplantısında, Konsey'e üye 21 ülkeden yalnızca Federal Almanya, Ingiltere ve Belçika hükümetleri "Türkiye'de demokrasiye geçilmiş olduğunu" kabul ederlerken, Türkiye dışındaki öteki 17 ülkenin hükümetlerinin bu görüşte olmadıkları anlaşıldı.

Ortak Pazar'a üye ülkelerin seçilmiş temsilcilerinden oluşan Avrupa Parlamentosu'nda ise, Ortak Pazar'ın bütçesi oylanırken, Komünist ve Sosyalist parlamenterlerin önerileri benimsendi ve bütçeye her yıl konan Türkiye kredileri bu yıl bütçeden çıkartıldı. Komünist ve sosyalistlerin önerilerinde, bu karar da, Türkiye'de demokrasiye geçilmemiş olmasına dayandırılmıştı.

Başbakan Turgut Özal, Avrupa Konseyi'nin kararı karşısında "Bu kurulun zaten bir önemi kalmamıştı" dedi.

● Yazısı Sayfa 3'de

Türkiye Postası 1 Aralık'ta Duisburg'a taşınıyor

Yeni adresimiz ve telefonumuz belli oldu

Yeni adresimiz
Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Federal Almanya

Yeni telefonumuz
0203/34 03 97

● Yazısı sayfa 14'de

Kemal Özgül için Fransız işçi sınıfı ayağa kalktı

Fransa'da Pirault işçisi Kemal Özgül'ün sendikal savaşım sırasında patron ve adamları tarafından açılan yaylım ateşi sonucu öldürülmesi tüm işçi sınıfını ayağa kaldırdı. Fransız Komünist Partisi üyesi ve CGT militanı Türkiyeli emekçi Özgül'ün öldürülmesine bir yanıt olarak 13 Kasım Salı günü öğleden önce Fransa çapında 15 dakikalık genel grev yapıldı. Genel grev eylemine 2 milyon 300 bin yerli ve yabancı emekçinin katıldığı bildiriliyor. Aynı gün öğleden sonra ise hemen bütün Fransız kentlerinde miting ve yürüyüşler düzenlendi.

● Yazısı Sayfa 12 ve 13'de

Flick Skandalı Federal Alman devletinin gerçek sahiplerini gözler önüne serdi

● Yazısı Sayfa 10'da

Gazete silahıyla terörizm

Ahmet KARDAM

Italyan Sorgu Yargıcı Martella, Papa'ya karşı gerçekleştirilen suikast girişimine ilişkin yeni iddianamesini hazırladı. Böylece **"Ağca ve arkasındaki güçler"** konusu tekrar güncelleşti.

Martella, hiçbir delil olmadığı halde yalnızca faşist Ağca'nın **"itiraflarına"** dayanarak, bu suikast girişiminin arkasında **"Bulgar parmağı"** olduğunu ve işin ucunda KGB'nin bulunduğunu ısrarla iddia ediyor. O ede dursun, bu kanıtsız iddianın ipliği pazara çoktan çıktı. Suikast girişimine ilişkin bütün ayrıntılar henüz ortaya çıkmış değil. Ama Ağca'nın **"itiraflarına"** dayandırılan **"Bulgar bağlantısı"** kampanyasının bilinmedik ve anlaşılmadık hiçbir yanı da kalmadı. Batı dünyasının belli başlı basın ve yayın araçlarının yıllardır alet oldukları bu kampanya **"sıradan bir çamur atma olayı"** değil, Amerikan yönetiminin, Sovyetler Birliği'ne ve öteki sosyalist ülkelere karşı dört yıldan beri sürdürdüğü genel psikolojik savaşın planlı bir parçası ve **"gazete silahlarıyla terörizm"**in çok çarpıcı bir örneğidir.

Sovyetler Birliği'ni ve sosyalist sistemi çökertmek... Reagan yönetiminin uluslararası politikasının hedefi hep bu oldu. Bu hedefe uygun olarak da, Sovyetler Birliği **"dünyadaki bütün kötülüklerin yuvası"** ilan edildi. Bir atom savaşını bile göze alan bu çılgın politikada, yalana ve demagojiye dayalı propaganda kampanyalarının da özel bir yeri var kuşkusuz.

"Sovyet tehdidi", "sosyalist ülkelerde ekonomik kriz", "Polonya", "Afganistan", "terörün ardındaki Sovyetler", "Moskova'dan emir alan barış hareketi"... psikolojik savaşın propaganda dalının ana vuruş noktaları bunlardır. Papa'ya yapılan suikast girişimine bağlı olarak yürütülen **"Bulgar bağlantısı"** ve **"KGB planı"** kampanyası da, işte bu bütünün parçasıdır.

Ağca, Papa'ya 13 Mayıs 1981 günü ateş etti, tutuklandı, apar-topar yargılandı ve ömür boyu hapse mahkum oldu. Önce mesele böyle kapatılmak istendi. Ama 7,5 ay sonra Italyan gizli servisinin iki adamı Ağca'yı hücresinde ziyaret ettiler. Beş ay süren vaadler ve tehditler... Ve Ağca 1982 Mayıs'ında **"herşeyi açıklayacağını"** bildirdi. Ağustos'ta da CIA'nın basın alanında görevli ajanları Sterling ve Henze **"Bulgar bağlantısı"** bombası fitilini ateşlediler. Televizyonlarıyla, radyolarıyla, gazete ve dergileriyle Amerikan propaganda bombası öyle bir patladı ki, Batı kamuoyu öne sürülen bu iddianın ispatlanmasını isteyeceği yerde, suçlanan Bulgaristan'ın ve Sovyetler Birliği'nin **"suçsuzluklarını"** ispat etmelerini bekler duruma getirildi.

Bir taşla çok kuş vurulacaktı. Birincisi, uluslararası terörün ardında Sovyetlerin olduğu böylece bir kez daha **"ispatlanacaktı"**. Ikincisi, çeşitli uluslardan Katolik kilisesine bağlı milyonlarca ve milyonlarca insan, liderleri Papa'nın **"canına kasteden"** Sovyetler Birliği'ne karşı kışkırtılacaktı. Hele Polonya halkı... Çünkü Papa yalnız Katalik değil, üstüne üstlük bir de Polonyalı'ydı. KGB, Solidarnoş hareketini zayıflatmak için Papa'yı öldürmek istemiş olacaktı. Sonra, kapitalist ülkelerde barış hareketine katılan milyonlarca insana da şu mesaj verilecekti: **"Aranızdaki komünistlerden uzak durun. Onlar barışı değil, terörist Moskova'yı savunuyorlar."**

Ve nihayet; Dünyadaki bütün kötülüklerin yuvası olan Sovyetler'in yarattığı **"tehdidi"** durdurmak için Amerika'nın Nikaragua'daki yönetimi yıkmaya çalışmasından, Grenada'yı işgal etmesinden, Lübnan'ı bombalamasından, Afganistan'daki karşı devrimci çeteleri örgütleyip desteklemesinden ve NATO'yu daha çok silahlandırmasından başka çare var mıydı!

Ağca olayı, Batı ülkelerinin basın ve yayın araçlarını izlerken ne kadar uyanık olmak zorunda olduğumuzu bize bir kez daha gösteren çok çarpıcı bir örnektir. Kapitalist dünyanın basını üzerinde öyle bir Amerikan tekeli vardır ki ve bu tekel içinde CIA öyle sağlam yerleşmiştir ki, Ağca olayında olduğu gibi, herhangi bir konuda yalan ve iftira kampanyası açmaya bir kez karar verildi mi, bütün dünyayı ayağa kaldıracak bir gürültü kopmasını sağlamak onlar için **"çocuk oyuncağı"**dır.

Uyanık, hem de çok uyanık olmak zorundayız. Yoksa Göbels'in propoganda yöntemlerini kullanan ve **"haberleşme özgürlüğü"** maskesi ardına gizlenen **"gazetecilik silahıyla terörizm"**in saldırıları karşısında beyinlerimizi yıkanmaktan koruyamayız.

Ağca davasında Bulgar bağlantısına kanıt bulunamıyor

Papa Suikastı davası ile ilgili olarak İtalyan Savcı Ilario Martella'nın iddianamesi nihayet açıklandı. Iddianamede bugüne kadar karanlıkta kalan bir çok nokta da aydınlığa kavuşuyor. Bir istisna ile: Martella onca çabalamasına rağmen suikasta Bulgar bağlantısını kanıtlayamıyor. Bu konuda sadece Ağca'nın masalları var. Buna karşılık Milliyet Gazetesi'nde Örsan Öymen'in aynı günlerde başlattığı yazı dizisi bu yalanı çürüten çok değerli kanıtları içeriyor.

● Yazısı Sayfa 5'te

KIT'lerin kitlelere hizmet götürmesi yasaklandı

● Yazısı Sayfa 11'de

ŞU BİZİM TÜRKİYE

Bursalı ayakkabı tamircisi Turhan Çakır, karısının ve kızının evi terketmesinden sonra kötü yola düştüklerini belirterek, iki çocuğuna yardım eli uzatılmasını istiyor

Bakamadığı iki çocuğunu evlâtlık verecek

BURSA

Film değil roman değil çırılçıplak gerçek !

Turan Çakır'ın ve fotoğrafta görülen iki küçük çocuğun hikayesi, hüngür hüngür ağlatmak için yapılmış bir Türk filmi veya kötü bir roman değil, son yıllarda Türkiye'de günde binlercesi, yüzbinlercesi yaşanan hakikatin ta kendisi. Turan Çakır bakamadığı iki çocuğunu evlatlık vermek istiyor; çocuklarını alacak birilerini arıyor. Samsun'un Çarşamba ilçesinden iş bulmak umuduyla Bursa'ya gelmiş. Orada da işsiz kalmış. Ayakkabı tamirciliğine başlamış. Yoksulluk gelmiş, gitgide artmış. Önce karısı, sonra 18 yaşındaki büyük kızı evden kaçmışlar. Daha iyi bir yaşam aramaya gitmişler ama kötü yola düşmüşler. Geride küçük Tahsin'le, küçük Nevin kalmış. Işsiz, yoksul, evi dağılmış baba, şimdi "çocuklarımı okula bile gönderemiyorum. Yetişsinler, adam olsunlar, karım ve kızım gibi kötü yollara düşmesinler istiyorum. Onları evlat edinecek bir aile arıyorum" diyor. Son dört yılda sokağa çocuk bırakma, çocuklarını evlatlık verme veya satma, kendi çocuğunu öldürme türünden olayların oranının giderek yükseldiğini Çocuk Esirgeme Kurumu ve benzeri sosyal kuruluşlar da dile getiriyorlar.

Mafya babasına onur ödülü

Fahrettin Aslan'ı hatırlayacaksınız. Istanbul'un gazinocular kralı olarak ünlüdür. Ama asıl ünü **mafya** ilişkileri içinde kokain kaçakçılığı, kumar klübü sahipliği, Türkiye'yi ziyaret eden zengin yada **"önemli"** konuklara kadın sağlamak gibi **"onurlu"** uğraşlardan kaynaklanır. 12 Eylül öncesinde ve sonrasında Istanbul Emniyet Müdürü, eski siyasi şube şeflerinden **Şükrü Balcı**'ya milyonluk rüşvet vermek ve böylece **"onurlu"** işlerini yürütmekle suçlanıp tutuklanmış ve daha birkaç hafta önce tahliye edilmişti.

Işte bu **"onurlu yurttaş"** Fahrettin Aslan, geçtiğimiz günlerde **"Türk milli eğitimine okul yaptırarak yada yüklü bağışlarda bulunarak katkı yapanlar"** için düzenlenen bir törende Istanbul Valisi Nev-

Bir kişi çalışıyor dört kişi yiyor

Türkiye'de her çalışan kişi çalışmayan, üç kişiye bakıyor. Yani her dört kişiden ancak biri üretici ve gelir sahibi durumunda. Yine Türk-Iş, işsiz sayısını, Hükümetin resmi rakamının bir milyon üzerinde, 4 milyon olarak tahmin ediyor. Ücretlerin enflasyon oranının çok altında kaldığı ve bu yüzden de emekçilerin satınalma gücünün sürekli olarak düştüğü Türkiye'de, çalışan her bir kişinin çalışmayan üç kişiye bakması demek, yoksulluk, asalaklık, işsizlik demek. Ama Çalışma Bakanı Mustafa Kalemli'ye sorarsanız: Bu çalışmayanlar tembel. Çalışmak isteyen herkese iş var. Insanın **"Bari küfretmeyin!"** diyesi geliyor.

Koşmakla köprüler aşınmaz

Kitle sporunun "K"sının bile yapılamadığı ülkemizde, bu yıl ikincisi koşulan Asya-Avrupa maratonu 365 günde bir gün sporu kitleselleştiriyor. Bu haliyle de gerçek sporcuların, maratocunların yanında, kendi propagandalarını yapmaya çalışan siyasetçilerin, gariplik veya gazetede fotoğraflarının çıkması meraklılarının, reklama ihtiyaç duyan artistlerimizin, işsiz güçsüz gençlerin ilgisini çekiyor. Bu yıl koşanlar arasında, Milli Eğitim Bakanı Dinçerler ve Istanbul Valisi Ayaz yanında, teliyle duvağıyla bir gelin ve bir damat, 80'lik bir dede, şarkıcılar, türkücüler, birkaç da gerçek sporcu ve maratoncu vardı. 12 bin kişinin katıldığı ikinci Asya-Avrupa maratonunda takım elbise ve kravatla koşan Istanbul Valisi Ayaz "Devlet olarak bu maratona el koydum. Film ve slaytlarını çekiyoruz. Bütün dünyaya duyuracağız... Her yıl daha mükemmel olacak" diye övündü.

Ver 1000 Mark as bir Türk

Hatırlayacaksınız, Federal Almanya'da yabancı düşmanlığının etkisi altında kalmış iki Alman, aynı işyerinde çalışan Türk arkadaşları **Mümin Çakar**'ı boynundan iple asmışlar ve çekip gitmişlerdi. Ölmek üzereyken, son dakikada yetişip

Turisti mi kandırıyoruz, kendimizi mi?

Bu yıl içinde deniz yoluyla Ege'ye gelen 200 bininci turist, Izmir limanında **"ayıp olmasın"** diye 500 bininci turist olarak törenle karşılandı. Davullu zurnalı, çiçekli hediyeli karşılamayı Ege Seyahat Acentaları Derneği Izmir Belediyesi'yle birlikte düzenlemişti. Tutanaklardan 200 bininci turistin kim olduğu tesbit edildi. Karşılama ekibi büyük bir kalabalık halinde davul-zurna ve alkış sesleri içinde Almanya'nın Münster kentinden gelen Doris Schürmann'ın üzerine yürüdü. Turist büyük bir korkuya kapıldıysa da kendisine durum anlatılınca rahatladı. Kendisine hediye paketi uzatılan turiste organizasyon başkanı **"Siz Ege'ye gelen 500 bininci turistsiniz, bu yüzden kutlamak istiyoruz"** derken, gazeteciler Başkan herhalde bir dil hatası yaptı, 200 bin yerine 500 bin dedi diye düşünüyorlardı. Ama sonra iş anlaşıldı. Bu dil sürçmesinin nedeni sorulan Dernek Başkanı **"200 bininci deseydik Ege'ye bütün yıl bu kadarcık mı turist geldi diye düşünüp ayıplayacaktı. O yüzden yuvarlak rakam verdik"** dedi.

Bu yürekler acısı komedi oynanırken, ANAP Hükümeti'nin turizmden sorumlu bakanı Mükerrem Taşçıoğlu'nun ne yapıp ettiğini sorarsanız...diyeceğiz ama keşke sormasanız. Sayın (!) bakan turizmin belini iyice kırmaya yeminli olsa gerek ki bu günlerde işi gücü bırakmış Gökova Körfezi'ni, bu doğa anıtını termik santral kurarak yoketmek isteyen işbitirici ANAP iktidarına bu uğursuz girişiminde kılıf biçip fetva düzmekle meşgul. Meşgul ama mızrak çuvala sığmıyor ve turizm patlaması masalı insanlarımızı artık sadece güldürüyor.

"Bir ziraat profesörü de pekâlâ tarih profesörü olur"
Prof. Doğramacı

larda bulunarak katkı yapanlar" için düzenlenen bir törende İstanbul Valisi Nevzat Ayaz'ın elinden **onur ödülü** aldı.

lışmak isteyen herkese iş var. İnsanın **"Bari küfretmeyin!"** diyesi geliyor.

dan iple asmışlar ve çekip gitmişlerdi. Ölmek üzereyken, son dakikada yetişip ipi kesen bir başka Türk arkadaşı sayesinde kurtulan Mümin Çakar, bu olaydan sonra Federal Almanya'da kalamayacağını belirtmiş ve Türkiye'ye kesin dönüş yapmıştı. Ama bu arada sarhoş ve yabancı düşmanı iki Alman'dan davacı olmuştu.

Mümin Çakar'ın açtığı dava geçtiğimiz günlerde sonuçlandı. Yargıç, iki sanığın **"Çok bira içmiş, sarhoş olmuştuk. Mümin Çakar'a şaka yapmak istedik. Ama o ciddiye aldı"** yolundaki savunmalarını (!) kabul etti ve cinayete tam teşebbüs suçlusu Almanlardan Robert Selmeier'i 1500, Manfred Piller'i de 1000 Mark para cezasına mahkum etti.

Böylece tarife de belli oldu: **Ver 1000 Mark, as bir Türk! Ölmezse "şaka yaptık"** dersiniz, ölürse **"intihar etti..."**

—Bin yetmiş birden beri kanımızla suladığımız bu topraklarda Selçukluların karasabanı ile mahsul almayı sürdürmemiz, ancak tarih şuuru ile mümkündür çocuklarım!..

Bizim babalar atom bile satar

Esrar'dan silah kaçakçılığına, uluslararası terörizmden en yüksek kademelere kadar uzanan rüşvete kadar her türlü kirli işe bulaşmış Türk Mafyası'nın **"Baba"**larının öyle ufak işlerle yetinmeyip **"Atom bombası"** bile sattıkları ileri sürüldü. Bu işe adı karışan Mafyacılardan **Bekir Çelenk**, her ne kadar **"Ben cahil, zavallı bir adamım, atom satmak benim neyime"** diye kendisine acındırmaya çalıştıysa da, İtalyan sorgu yargıcı Palermo'nun 38 sanıklı silah kaçakçılığı davası için hazırladığı dosyada ve hazırlanan iddianamede, sanıkların **"Üçüncü dünya ülkelerine, üç adet atom silahı da dahil olmak üzere, milyarlarca Dolarlık silah pazarladıkları"** ileri sürülüyor. Davanın 38 sanığı arasında, Türk **"Baba"**ları **Oflu İsmail, Bekir Çelenk, Mehmet Cantaş, Vehbi Ergüden, Nurettin Cantaş, Çil** ve **Nehir** kardeşler de var. Bu ay başlaması beklenen ama bilinmeyen nedenlerle sürekli olarak ertelenen davada, sanıkların Suriye'ye 924 milyon Dolara üç adet atom bombası, Irak'a bin adet Titan füzesi, Somali'ye 116 tank ve 20 helikopter, Tayvan'a 238 tank ve daha birçok silah ve malzeme sattıkları iddia ediliyor. Davanın diğer sanıkları arasında kimler yok ki! Amerikan Narkotik Büro ajanı açıklanan **Erdem Teğmen**, ve yine büro ajanı **Henry Arsan**, İtalyan gizli servisi eski başkanlarından **Guiseppe Santivito**, bizim babaların başlıca ortakları. Özal'ın **"Herşey ticaret için, herşey satış için"** diye özetlenebilecek ekonomik görüşünün en sadık izleyicilerinin ve yandaşlarının Babalar olduğu anlaşılıyor. Baksanıza adamlar atom bile satmayı becermişler!

Ziraat doçentinden tarih profesörü !

Nasrettin Hoca'nın **"eski ayları kırpıp kırpıp yıldız yaparlar"** demesi gibi, Türkiye'de üniversite düzenini altüst eden ve her yaptığı uygulama büyük tartışmalara neden olan YÖK de, ziraat doçentlerinden tarih profesörü, fizikçiden tıp dekanı, mühendisten edebiyatçı yapmayı sürdürüyor. Bugün Türkiye'de, hemen hemen bütün çevrelerin eleştirisini ve protestolarını toplayan, bir **"garabet örneği"** olarak anılan YÖK'ün yapılan tüm yanlışlarını sonuna kadar savunan, kendi üstünde hiçbir makam tanımayan ve adeta dokunulmazlığı olan YÖK başkanı profesör Doğramacı son olarak, öğretim üyelerine ihtisas alanları dışında ders verdirilmesi eleştirisine karşı **"Bir ziraat doçenti de, birkaç yıl araştırmayla, pekalâ tarih profesörü olur"** dedi. Böylece de ihtisasa, bilime, yıllarca dirsek çürütmeye, araştırmaya olan saygısını pek güzel dile getirdi. Şu günlerde, YÖK Üniversitelerde yeni bir **"temizlik"** harekatına girişmiş durumda. Son bir ay içinde, çeşitli Üniversitelerden 20'yi aşkın öğretim üyesi çeşitli gerekçelerle çıkartıldı veya istifa zorunda bırakıldı.

Biracıların yenilgisi gazozculara yaradı

İlkbaharda Türkiye'deki en önemli konulardan biri televizyonda bira reklamlarının yasaklanması ve biranın alkollü içki sayılarak satışının ruhsata bağlanmasıydı. Bir yönüyle büyük tekeller arasındaki savaşın, öte yanıyla siyasal çevrelerdeki fanatik dinci-islamcı kanatlarla Batıcı-Atatürkçü kanatların çatışmasının su yüzüne yansıması olan **"biracılar"** olayı, geçtiğimiz dönem biracıların yenilgisi ve bira reklamlarının yasaklanmasıyla sona erdi. Yapılan araştırmalar, reklam yasaklaması ve ruhsata bağlama uygulamalarının biracıları gerçekten de büyük zarara soktuğunu, bira tüketiminde büyük bir düşüş gözlendiğini ortaya koyuyor. Televizyonda bira reklamlarının serbest olduğu 1983'de 325 milyon litre olan bira talebinin, bu yıl 233 milyon litreye düştüğü, geçen yıl 39 milyar lira olan toplam bira harcamasının da bu yıl 28 milyar liraya gerilediği gözleniyor. DPT, bira tüketimindeki azalmaya karşılık gazoz tükeminde 17 milyon artış olduğunu, biracıların yenilgisinin en çok gazozculara yaradığını saptadı.

Anayurtta yakacak fiyatları el yakıyor, can yakıyor, yürek yakıyor...

Bu tezek kulesi 100 bin lira

- Aynı tezek yığını geçen yıl 40-50 bin lira arasında satılıyordu
- Odun sıkıntısı yok ama tonu 11-30 bin lira arasında

(Yazısı 6. sayfada)

ANAVATANDA PAHALI KIŞ DÜŞÜNDÜRÜYOR

Tek odun ekmek fiyatına

- Büyük kentlerde tonu 15-18 bin l... satılan odunun 2 kilo 200 gramlık tanesi, 40 liraya geliyor

Hayvan pisliğinin insandan değerli olduğu bir ülke

1984-1985 kışının yakıcı sorunlarından biri de ısınma... Odun, kömür, gaz, diğer yakıt fiyatları, bu yıl akıl almaz derecede fırladı. Büyük kentlerde zengin mahallelerinde bile akaryakıtla işleyen kaloriferler kömüre dönüştürülürken, kömürün tonu 40 bin Liraya kadar çıkıyor. Kömür diyarı Zonguldak'ta bile taşkömürünün tonu 36 bin 600 Liraya satılırken, büyük kentlerde odunun tonu 15 bin ile 18 bin Lira arasında oynuyor. 2 kilo 200 gramlık bir kütük, 40 Lira, yani bir ekmek parası... Vatandaş, **"Bu odunu bu fiyata nasıl kıyıp da sobaya sokarız"** diye soruyor. Bu kış yakacak maddeleri, **"orta direği"** yani emekçi yoksul halkı gerçekten de yakıyor. Hayvan pisliğinden yapılan ve kırsal kesimlerde yakacak olarak kullanılan kokusu çok, enerjisi hemen hemen yok sayılabilecek tezek bile kıymete bindi. Fotoğrafta görülen ve eninde sonunda gübre olan şu tezek yığınının değeri (!) 100 bin Lira. Köylüler, aynı yığının geçen yıl 40-50 bin Lira ettiğini söylüyorlar. En büyük sıkıntıyı yine Doğu bölgesi çekiyor. 600 bin ton kömüre ihtiyacı olan Doğu'ya, kış başına kadar sadece 70 bin ton civarı kömür gönderildi. Hayvan pisliğinin 100 bin Lira ettiği bir toplumda, insanın açlığının, üşümeşinin, sağlığının bedeli sıfır...

Devlet eliyle işçi ticareti

Özal'ın **"iş bitirici"** bürokratları **"icraat"**larını bildikleri gibi yürütmeyi sürdürüyorlar. Son olarak İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürü **Abdullah Güner**, Suudi Arabistan'da çalışacak iş adamlarına **"Kuruma İşçi başına 10 bin lira ödemek koşuluyla"** istedikleri kadar işçi götürebilme olanağı sağladı. İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürü'nün koyduğu kurala göre, işveren alıp Arap ülkelerine götüreceği işçi başına kuruma 10 bin lira ödeyecek. Oysa yasalar, her türlü iş ve işçi bulma hizmetlerinin devlet tarafından ücretsiz yapılmasını öngörüyor. İşsizliğin 4 milyona vardığı Türkiye'de, Arap ülkelerine işçi ticaretinden, hem alan, hem satan memnun görünüyor. **"Ver 10 bini, götür Arabistan'a istediğin işçiyi"** anlayışıyla hareket eden devlet de, bu ticaretten avantasını almış oluyor.

1982 Anayasası'yla demokrasiye geçilemeyeceği hergün bir daha kanıtlanıyor

Türkiye, Çankaya'daki illegal toplantılarla yönetiliyor

Generallerin kendi hazırlattıkları ve iki yıl önce yürürlüğe soktukları Anayasa'yı gene kendileri çiğneyerek Türkiye'yi Çankaya Köşkü'nde yapılan illegal toplantılarla yönettiklerini kanıtlayan örnekler sıklaşmaya başladı. Ne Anayasa'da ne de bir başka yasada yeri olmayan bu tür illegal toplantılar son 2,5 ay içerisinde, kamuoyuna yansıdığı kadarıyla en az üç kez yapıldı.

Milli Güvenlik Kurulu'na, hükümete ve meclise ait yetkileri kullanarak **"politika tespiti"** yapan bu yasadışı toplantıların ilki, 17 Eylül 1984 günü yapıldı. O tarihlerde Amerikan Kongresi'ne **"Ermeni soykırımı"**yla ilgili bir kadar tasarısı sunulmuştu. Cumhurbaşkanı **Kenan Evren**, Başbakan **Özal** ve Dışişleri Bakanı **Halefoğlu** arasında Çankaya Köşkü'nde yapılan bu toplantıda, Ermeni soykırımı konusundaki karar taslağının ABD Kongresi tarafından kabul edilmesi ve Türkiye'ye verilecek askeri yardımların 540 milyon Dolarla sınırlandırılması halinde Türkiye'nin takınacağı tavır konusunda **"politika saptandı"** ve **"ilke kararlarına"** varıldı. Bu **"üçlü zirvede"** alınan kararlar daha sonra Dışişleri Bakanlığı tarafından **"ayrıntılandırma"** çalışmasına tabi tutuldu. Konu hiçbir zaman hükümet tarafından ele alınmadığı gibi, Meclis'e getirilmesi de engellendi.

Bu tür toplantıların ikincisi 8 Ekim günü yapıldı. Bu kez konu Ağustos ayından beri Kürt halkına karşı sürdürülen operasyondu. Cumhurbaşkanı **Kenan Evren**'in başkanlığında Başbakan **Özal**, Genel Kurmay Başkanı **Necdet Ürüğ** arasında yapılan ve **"başka üst düzey güvenlik yetkilileri"**nin katıldığı bu toplantıda, sürmekte olan **"Huzur Harekatı"**nı **"Güneş Harekatı"**na çevirme **"kararı"** alındı ve **"yeni bir strateji"** saptandı. Dört gün sonraki Bakanlar Kurulu toplantısına bu toplantıda alınan kararların ancak **"bir bölümü"** götürüldü. Alınmış olan kararların hükümete **"bildirildiği"** bu toplantıdan sonra, aynı gün Kenan Evren, Başbakan Özal, Genel Kur-

3.5 saat süren toplantıya Cumhurbaşkanı Evren başkanlık etti

KÖŞK'TE ZİRVE

ANKARA, (Tercüman) Cumhurbaşkanı Kenan Evren, dün saat 14.30'da Başbakan Turgut Özal ile birlikte Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Üruğ, Dışişleri Bakanı Vahit Ha-

Çankaya son olayları değerlendirdi

İki önemli toplantı

İşte illegal toplantıların iki kanıtı: 8 Ekim (Tercüman), 19 Kasım (Hürriyet)

ve Milli Savunma Bakanı Yavuztürk arasında yapılan ve 3,5 saat süren bu toplantıda, NATO üyesi devletlere iletilecek **"Türk görüşü ve politikası saptandı"**. Konu gene ne hükümet tarafından ne de Meclis tarafından ele alındı.

1982 Anayasası'nın **"Geçici Hükümler"** bölümü de dahil hiçbir bölümü ve maddesi, Türkiye'nin iç ya da dış politikasında herhangi bir konuda **"politika saptama"** ve **"ilke kararları alma"** yetkisini

104. maddeye göre ise, Cumhurbaşkanı'nın **"uygun gördüğü kişilerle üçlü-beşli zirveler yaparak herhangi bir konuda politika saptamak ve ilke kararları almak"** gibi bir yetkisi bulunmamaktadır.

Böylece, Çankaya'da yapılan bu **"üçlü-beşli zirvelerle"**, Anayasa'nın **"Hiç kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz"** diyen 6. maddesi ile **"Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Ku-**

OYA BAYDAR **Yorum**

Ölüm nereden geliyor?

ÜÇ ölümüz uzandı Fransa'da. Doğu'da, Kürt bölgelerinde kaç ölü? Ya zindanlarda, ya işkence odalarında, ya karanlık gecelerde, sokak köşelerinde öldürülenler? Ya darağaçlarındakiler? Ölüler uzanıyor yeryüzüne. Açlıktan ölenler, işkenceden ölenler, kahbe kurşunla ölenler, atom bombalarıyla ölenler... Ecelden, kaderden falan değil, bal gibi insan eliyle ölenler. Üç ölümüz, üç işçimiz uzandı en son Fransa'da.

FRANSA'yla Türkiye diktatörlüğünün arası kötü ya, çanak yalayıcı tekelci basın günlerce yandı yakıldı Fransa'daki ölülerimize. Birinci sayfadan boy boy fotoğrafları, **"Gurbetteki şehitlerimiz", "İçimiz yanıyor", "Kahbeler vurdular"** gibi başlıklar ihmal edilmedi. Bu türden basında işin gözyaşı yanı vurgulandı da vurgulandı. Ama işin öte yanına, cinayetin anahtarına, ölümün nereden geldiğine pek değinilmedi, yada şöyle bir değinilip geçildi. Hele hele ölülerimize kimlerin sahip çıktığından, kimlerin yürekten yandığından, en büyük en etkili protestoları kimlerin yükselttiğinden hiç söz edilmedi.

BU sayımızda, iç sayfalarda Fransa'daki cinayetlerin nasıl işlendiğini ve tepkilerini bulacaksınız. Okur okumaz ölümün kimlerden geldiğini, gerçek dostlarımızın, kardeşlerimizin ise kimler olduğunu anlayacaksınız. Fransa'da ecelin adı patronlar ve örgütlü faşizm oldu. Fransa'daki üç emekçimize, üç işçimize ölüm, sermaye ve onun doğurduğu canavar faşizmden geldi. Tıpkı Türkiye'de, tıpkı dünyanın pekçok köşesinde olduğu gibi... Ve ölülerimize gerçekte ne Türkiye'deki diktatörlük, ne de Fransa'daki sosyalist iktidara düşmanlık ve gözyaşı istismarı için ölülerimizin herbirine geniş ve hıçkırıklı yerler ayıran basın; ama Fransız Komünistleri, tüm ilerici Fransa, ırkçılığa, şovenizme, faşizme bayrak açan Fransızlar, Fransa'nın en büyük işçi Konfederasyonu CGT sahip çıktı. İşte gizlenmek istenen, işte unutturulmak istenen bunlardı.

AÇIN televizyonları, açın bulunduğunuz ülkedeki tekelci basını. Eğer elinize sınıf pusulasını alırsanız ne kadar çok aldatıldığımızı, nasıl kandırılmak istendiğimizi, gerçeklerin nasıl gizlendiğini göreceksiniz. Herşeyi çarpıtan, saptıran; milyonların, milyarların gözleri açılmasın, gerçekleri göremesinler diye her çeşit yalanı en büyük pervasızlık ve en akıl almaz servetlere dayanarak söyleyen emperyalist-kapitalist kitle haberleşme araçlarının dev gücü karşısında, durup düşüneceksiniz. Gün gibi apaçık olan olayların, suçların, cinayetlerin nasıl da saklandığını, izlerin nasıl da saptırıldığını kavrayıp, **"Bu milyarlık yalanların ardında kimler var"** diye soracaksınız. Ve sınıf pusulasını düşürmezseniz elinizden, anlayacaksınız bunca ölüm, bunca acı nereden, kimlerden geliyor. Yalanların karanlığı ne kadar koyu da olsa seçeceksiniz gerçek suçluları.

FRANSA'da üç ölümüz uzandı geçtiğimiz günlerde. Ayrı ayrı yerlerde öldürüldüler ama kurşun hep aynı namludan, sermayenin ve faşizmin namlusundan çıktı. Türkiye'de ölülerimiz uzanıyor. Aynı eldir tetiği çeken veya çektiren. Aynı eldir darağacının ipini, işkencecinin işkence aletini tutan. Afrika'da insanlar, bebeler açlıktan oldukları yere yığılıp kalıyorlarsa, aynı eldir onların bir tas aşına, bir yudum suyuna uzanan. Aynı eldir bebeleri açlıktan öldüren. Aynı eldir dünya-

"dirildiği" bu toplantıdan sonra, aynı gün **Kenan Evren, Başbakan Özal, Genel Kurmay Başkanı Üruğ** ve Dışişleri Bakanı **Halefoğlu** arasında, Çankaya'da 2,5 saat süren **"yemekli bir 4'lü zirve"** toplantısı daha yapıldı. Bu toplantıdan sonra herhangi bir açıklama yapılmadı.

Bu tür toplantıların üçüncüsü ise geçtiğimiz 19 Kasım günü gene Çankaya'da yapıldı. Bu kez konu, Ege'deki Limni adasının NATO savunması çerçevesine alınması yolundaki Yunanistan önerisi karşısında takınılacak tavırdı. Kenan Evren, Başbakan Özal, Genel Kurmay Başkanı Üruğ, Dışişleri Bakanı Halefoğlu da herhangi bir konuda **"politika saptama"** ve **"ilke kararları alma"** yetkisini böyle **"üçlü-dörtlü-beşli zirvelere"** bırakmıyor. Anayasa'nın 112. maddesi, **"hükümetin genel siyasetinin yürütülmesi"** görevini ve sorumluluğunu **Bakanlar Kurulu**'na vermektedir. Belirli konulardaki görüşlerini hükümete **"bildirmekle"** görevli olan **"Milli Güvenlik Kurulu"** ise, Anayasa'nın 118. maddesine göre, Cumhurbaşkanı'nın başkanlığında **Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Milli Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları** ve **dört kuvvet komutanından** oluşmaktadır. Cumhurbaşkanı'nın görev ve yetkilerini belirleyen diyen 6. maddesi ile **"Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından Anayasa ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir"** diyen 8. maddesi açıkça çiğnenmiş olmaktadır.

Bu durum, halkın her türlü özgürlüğünü ve hakkını kısıtlarken devlet yönetimini elinde tutan güçlere her türlü hukuk dışı davranma olanağını sağlayan 1982 Anayasa'sıyla demokrasiye geçilemeyeceğini ve 6 Kasım seçimlerinden bu yana bir yıl geçmiş olmasına rağmen, demokrasiye geçiş yolunda en ufak bir adım atılamadığının bir başka kanıtı oluyor.

suyuna uzanan. Aynı eldir bebeleri açlıktan öldüren. Aynı eldir dünyayı bir değil, on değil yüzlerce defa yoketmeye yetecek kadar silahı yaptıran. Şili'dekini, Kürdistan'dakini, El Salvador'dakini, Fransa'dakini öldüren hep aynı güç, aynı el.

SINIF pusulasını alırsak elimize, hiç şaşmadan görebiliriz. Çağımızda ölümün, ecelin adı sermaye düzenidir, onun yavrusu faşizmdir. Çağımızda insanın, insanlığın düşmanı bu sömürü, bu zulüm düzeni sürsün diye cinayetler işleyen gericiliktir. Saklanmak istenen budur kitlelerin gözünden. Gizlenmek istenen budur milyarlardan. Ötesi boş laftır; bu yalanlara, bu düzenbazlıklara hizmettir. Bu yalın ama pırıp pırıl gerçek kavranmadan, bulunduğumuz yolda sapmadan, güvenle, sonuna kadar ilerleyemeyiz.

4. mali protokolde yer alan 600 milyon dolarlık yardımın bütçeye alınması reddedildi

Avrupa Konseyi'nin yargısı: Türkiye'de demokrasi yok !

Kasım ayının ikinci yarısında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin dönem başkanlığını Türkiye'ye vermemesi ve Avrupa Parlamentosu'nun da Türkiye'ye yapılması öngörülen yardımları bütçeden çıkartması, 6 Kasım seçimlerinin yıldönümünde, **"Türkiye'de demokrasiye geçildiğini"** iddia eden Evren-Özal rejimi için ağır bir darbe oldu.

Avrupa Konseyi'nin 22 Kasım günü toplanan Bakanlar Komitesi, Konsey'e üye 21 ülkeden 17'sinin hükümetlerinin **"Türkiye'nin demokrasiye dönmediği"** görüşünde olması nedeniyle, dönem başkanlığının Türkiye'ye verilmesi kararını erteledi. Türkiye'nin dönem başkanlığı konusu 22 Nisan'da yapılacak toplantıda ele alınıp kesin karara bağlanacak. Komite toplantısından sonra açıklama yapan Komite'nin Dönem Başkanı, üye ülkelerden yalnızca **Federal Almanya'nın, Ingiltere**'nin ve **Belçika**'nın **"Türkiye'de demokrasiye geçildiği"** görüşünü savunduğunu, Türkiye dışında kalan öteki 17 ülke hükümetlerinin ise tersi görüşte olduklarını açıkladı. Türkiye'nin demokrasiye geçtiğini kabul etmeyen ülke hükümetleri şunlar: **Avusturya, Kıbrıs, Danimarka, Fransa, Yunanistan, Izlanda, Irlanda, Italya, Liechtenstein, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Portekiz, Ispanya, Isveç** ve **Isviçre.**

6 Kasım seçimlerinin birinci yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin **"Türkiye'de demokrasiye geçilmemiştir"** yolunda bir eğilim belirtmesi, Türkiye açısından ağır bir darbe olarak yorumlanıyor. Dönem başkanlığının, sırası geldiğinde Türkiye'ye verilmemesi üzerine Dışişleri Bakanı **Halefoğlu**, Türkiye'ye bu hak verilinceye kadar komite toplantılarına katılmayacağını açıkladı. Başbakan **Turgut Özal** da, 24 Kasım'da yaptığı açıklamada, olayı **"Avrupa Konseyi'nde Yunan parmağı var"** biçiminde yorumladı ve şöyle dedi: **"Avrupa Konseyi, vaktiyle Avrupa'da NATO, OECD ve AET gibi kuruluşlar yokken kurulmuştu. Şimdi önemini kaybetmiştir. Bu kuruluşlarda, ülkeler, iç tatmin konularını oralarda kullanmaya çalışıyorlar. Avrupa Konseyi'ndeki hikayeler de buralardan kaynaklanıyor. Demokrasiye geçtiğimiz için böyle bir başkanlığı talep etmek mecburi idi. Talep etmediğimiz takdirde, kendimizin demokrasiye inanmadığımız düşüncesi ortaya çıkardı."**

Avrupa Parlamentosu yardımları kesti

Türkiye'de demokrasiye geçilmediği anlamına gelen bir başka karar da, 14 Kasım günü Avrupa Parlamentosu'nda yapılan Ortak Pazar Bütçesi oylanırken alındı. Ortak Pazar'a üye ülkelerin seçilerek gelen temsilcilerinden oluşan Avrupa Parlamentosu'ndaki oylamada, Türkiye'ye yapılması muhtemel yardım kalemlerinin bütçede yer alması reddedildi. Başta 4. Mali Protokol'da yer alan 600 milyon Dolarlık yardım olmak üzere öteki yardımlar da 12 Eylül darbesinden sonra dondurulmuştu, ama gene de her yılki bütçede yer almaktaydı. Böylece Ortak Pazar'a üye ülkelerin hükümetlerinin Türkiye'ye **"yeşil ışık"** yakmaları halinde, Avrupa Parlamentosu'nun ayrıca bir karar almasına gerek kalmadan ödemelerin yapılabilmesi kapısı açık tutuluyordu. Şimdi bu yardım kalemlerinin bütçeye hiç sokulmamasıyla, **"yardımları dondurma"** kararı daha da şiddetlendirilmiş oldu.

Bilindiği gibi Avrupa Parlamentosu Türkiye'de genel af ilan edilmesini, sıkıyönetimin tümüyle kaldırılmasını ve idamlara son verilmesini istiyor.

NATO Assamblesi bile Türkiye'de demokrasi olduğuna inanmıyor

Kasım ayının ikinci yarısında yapılan NATO Asamblesi'nin parlamenterler toplantısı, Türkiye konusunda **"ilginç"** bir raporu onayladı. Asamblenin Enformasyon ve Serbest Dolaşım Alt Komisyonu tarafından hazırlanan ve üye ülke parlamenterlerince kabul edilen raporda, **"Türk modelinin desteklenmesi gerektiği ve ülkedeki bütün özgürlüklerin bir anda serbest bırakılmasının Türkiye'nin güvenliğini tehlikeye düşüreceği"** vurgulandıktan sonra şu görüşlere yer veriliyordu.

- Askeri mahkemelerdeki davaların yavaş ilerlemesi adaletle bağdaşmıyor.
- İşkenceler konusu üzerine daha büyük bir hassasiyetle eğilinmeli.
- Aydınlar Dilekçesi davasında, davanın açılış biçiminde bazı zorlamalar vardır. Demokrasi yolunda ilerleyen bir ülkenin insan hakları konusundaki bu kadar önemli sorunlarda yapılacak eleştirileri anlayışla karşılaması gerekir.
- **"Kanlı cürümlerle"** ilgisi olmayan tutuklu ve hükümlüleri kapsayacak bir genel af, uluslararası planda çok olumlu sonuçlar yaratacaktır.

Sendikacılık tarihinde ilk kez imzalanmış bir sözleşme geçersiz sayıldı

Ankara emir verdi, Antbirlik sözleşmesi iptal edildi

Anayasa'nın ve işçi-işveren ilişkilerini düzenleyen yasaların, **"işçiler ve işverenler toplu iş sözleşmesi hakkına sahiptir"**, **"toplu iş sözleşmesinin tarafları işçiler ve işverenlerdir"**, **"işveren imzaladığı bir toplu sözleşmeye uymak zorundadır"** hükmünü getirmesine rağmen, Türkiye sendikacılık ve toplu sözleşme tarihinde ilk defa, imzalanmış olan bir toplu sözleşme Başbakanlık'tan gelen bir emirle iptal edildi. Antalya Antbirlik'te çalışan 3 bin işçi adına TEKSIF sendikasıyla Antbirlik Genel Müdürlüğü arasında bağıtlanan ve imzalanarak açıklanan toplu sözleşme, son anda Başbakanlık'tan gelen emirle durduruldu ve geçersiz ilan edildi. Konuyla ilgili olarak görüşüne başvurulan Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz **"Toplu sözleşme imzalanmıştır. Bizim için yasallığını korumaktadır. Başbakanlık emriyle durdurulmuştur. Işveren sözleşmeyi tatbik edemem diyor, biz ise geçerli sayıyoruz ve Bölge Çalışma Müdürlüğü ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na göndereceğiz"** şeklinde konuştu.

Antbirlik'teki toplu sözleşme yasasının çiğnenmesi olayının ardında, Özal'ın Türkiye'de kamu işletmelerinde toplu sözleşme zamlarını yüzde 30'da donduran ve benzer pek çok kısıtlama getiren kararı yatıyor. Kamuya yansıdığı sıralarda çok tartışılmış olan ve hiçbir yasallık taşımadığı defalarca ortaya konan bu karara bağlı olarak, kamu kesimindeki toplu sözleşmelere müdahale için kurulmuş bulunan Başbakanlık'a bağlı **Koordinasyon Kurulu**, kamu işletmelerindeki toplu sözleşmelere müdahale ediyor ve yüzde 30 ücret zammının ve konulmuş kimi başka kuralların aşılmamasını sert biçimde denetliyor. Antbirlik'te yapılan sözleşme bu sınırları yer yer aştığı, iki yıllık toplam ücret zammı yüzde 30 artı 3 bin liranın üzerine çıktığı için Başbakanlık, bağıtlanmış ve imzalanmış sözleşmeyi durdurmaktan bile çekinmedi.

Antbirlik sözleşmesi olayı Türkiye'de çalışma hayatının, sendikaların ve toplu sözleşme düzeninin durumunu ortaya koyan çarpıcı bir örnek oldu.

Evren-Özal yönetimi Limni konusunda NATO'yu tehdit eder görünerek, pazarlık kızıştırıyor

ABD, Limni anlaşmazlığına NATO çıkarları doğrultusunda bir çözüm arıyor

Filiz KARDAM

Bir süre önce Türkiye ile Yunanistan arasında Yunanistan'ın Limni adasındaki iki uçak filosunu **NATO**'nun emrine verdiğini açıklaması üzerine çıkan anlaşmazlık, Brüksel'deki **NATO** Genel Merkezi'nde sürdürülen temaslarla giderilmeye çalışılıyor. Ittifak üyesi ülkelerin, NATO Komutanlığı'nın denetimine verdiği kuvvetlerin ele alındığı Savunma Inceleme Komitesi'nin Kasım ortasında yapılan toplantısında, Yunanistan temsilcisi beş yıl için geçerli olacak kuvvet hedefleri programına Limni'deki filonun katılmasını istemişti.

Son dönemde özellikle daha saldırgan yeni stratejisi gereği müttefiklerinden örgüte daha çok silahlı kuvvet tahsis etmelerini isteyen **NATO**, şimdi de bunun sonucunda ortaya çıkan çelişkilere uzlaşmacı bir formül bulmaya çalışıyor. **ABD**'nin arabuluculuğuyla Kasım ayı içinde bir çözüme ulaştırılamaması halinde, konunun 3 ve 6 Aralık tarihlerinde Brüksel'de toplanacak Bakanlar düzeyindeki **NATO Savunma Planlama Komitesi**'ne getirileceği ve burada yeni bir Türk-Yunan tartışmasının ortaya çıkacağı belirtiliyor.

1923 Lozan anlaşmasına göre Limni, Yunanistan'a silahlandırmamak üzere verilmişti. Daha sonra Limni adasının **NATO** manevralarına dahil edilmemesi, Atina'nın manevralardan çekilmesine ve zaman zaman Ege'de sorun yaratmasına yol açmıştı.

NATO'nun tutumu

NATO'nun, **"Batı savunmasının güçlendirilmesi"** için çağrılar yaptığı ve tüm müttefiklerinden yeni silahlanma harcamaları için özveri istediği bir dönemde, NATO'nun Limni'nin silahlandırılmasına hayır demesi mümkün görülmüyor. Nitekim **"Amerika'nın Sesi"** radyosunun verdiği haberlere göre, NATO askeri çevreleri Yunan teklifini olumlu karşılamışlardır. NATO Güney Kanadı Müttefik Kuvvetleri Başkomutanı Amiral **William Small** Na-

1923 Lozan anlaşmasına göre Limni Yunanistan'a silahlandırılmamak üzere verilmişti. Daha sonra Limni adasının NATO manevralarına dahil edilmemesi Atina'nın da manevralardan çekilmesine yolaçmıştı. Şimdi ise, NATO'nun müttefiklerinden "Batı savunması için" **özveri talepettiği bir dönemde Limni'nin silahlandırılmasına hayır denmesi mümkün görünmüyor.**

nın savunmasının NATO'ya ait olduğunu söylemişti.

Ancak NATO yetkililerinin sorunu büyütmeden, NATO'nun genel çıkarlarına uygun bir **"hileli formül"** bulmak amacında oldukları görülüyor.

"Bu sorun NATO'nun değil, iki ülkenin sorunudur" deyip, aradan sıyrılma ve sorunu çözmeyi ABD'nin arabuluculuğuna ve baskılarına terketmeyi daha uygun görmektedirler.

Türkiye pazarlık kızıştırıyor

Şimdiye dek NATO Inceleme Komitesi'nin, NATO yetkililerine sunduğu uzlaşma formülü, Yunanistan'ın NATO emrine vermeyi düşündüğü uçak filosunu kabul etmek, ancak Limni'nin adını anmamak ve NATO belgelerine Limni adasının adının sokmamak. Türkiye şimdilik bu formüle yanaşmamakta, böyle bir kararın adanın silahlandırılmasına yol açacağını bunun da Lozan Anlaşmasına aykırı olduğunu söylemektedir. Türkiye'nin itirazı, NATO'ya yeni birlikler tahsis edilmesine değil, Yunanistan'ın Limni'yi silahlandırması noktasında odaklanıyor. Böylece Evren ve Özal'ın NATO politikasını sonuna dek savunurken aynı özel gayret gösteriyor. Özal'ın **"Yunanistan'ın ulusal güvenliğimizi tehdit etmesine izin veremeyiz, gerekirse NATO'ya bile kısıtlamalar getiririz"** biçimindeki sözleri NATO ile **"pazarlık kızıştırma"** olarak yorumlanıyor. Bilindiği gibi, Evren-Özal yönetimi, Pentagon ve NATO'nun planları çerçevesinde Doğu'da yeni üslerin açılması, mevcut füzelerin modernleştirilmesi gibi bir dizi projelere girişmiş durumdadır. Bunların bir kısmı ABD'nin yanısıra NATO'dan yapılacak tahsisatları beklemektedir. Ancak, Brüksel'deki NATO merkezinden yapılan çeşitli yorumlara göre, NATO'da silahlanmanın güçlendirilmesinin sözkonusu olduğu bu dönemde, Türkiye'nin Limni konusundaki tutumu ittifakın politikasıyla ters düşmüş ve Türkiye güç bir konuma girmiştir.

Papandreu neyi amaçlıyor?

Yunanistan, Limni'yi silahlandırabileceğini söylerken Türkiye'nin tersine Lozan Anlaşması hükümlerine değil, 1936'daki Montrö anlaşmasına sığınıyor. Bu anlaşma ile Lozan Anlaşması'nın **"Boğazlar Sözleşmesi"** yürürlükten kalkmış ve Boğazlar Bölgesi'ni silahlandırmak yetkisi Türkiye'ye verilmişti. Yunan hükümeti **"Madem Türkiye Boğazlar Bölgesi'ni si-**

Limni'deki filo NATO emrine tahsis edilebilirse, adanın silahlandırılması ilk kez uluslararası bir belgede resmen yer alacak, böylece **Papandreu** NATO'ya sözünü geçiren ve **"Doğu'daki düşman"** Türkiye'ye karşı zafer elde etmiş bir kişi olarak ülkesindeki milliyetçi kesimlerin, tam da seçimler öncesinde puanını toplamış olacaktır. Öte yanda eğer Limni'nin silahlandırılması kabul edilmezse, o zaman da Papandreu zaten ABD ve NATO'nun her zaman Yunanistan'a karşı olduğunu söyleyerek ülkesindeki anti-emperyalist kesimlerden puan toplamaya çalışacaktır. Bu durumda, sonuç ne olursa olsun Papandreu'nun bunu kendi toplumu içinde puan toplamak amacıyla kullanacağı, NATO'ya yeni birlikler tahsis etmek istediği için de NATO çevrelerinde prestij kazanacağını söylemek yanlış olmayacaktır. Bir taraftan **"NATO'dan çıkacağız"** diyen ve NATO saldırı planlarına karşı tavır koyan Papandreu'nun, öte yandan NATO'nun emrine yeni birlikler sunması, politikasındaki çelişkileri bir kez daha yansıtmıştır.

NATO'nun güç durumda olduğu açıktır, formülün şunları içermesi gerekmektedir: Yeni filolar NATO emrine alınmalıdır; Papandreu gibi sırasında NATO planlarına karşı çıkan bir müttefikin ülkesi içindeki konumlarını güçlendirmek ve eline koz vermemek gerekir. Ama öte yandan Türkiye gibi has bir NATO müttefiki de gücendirilmemelidir. Zordur, ama şimdiye dek bu tür konularda hep NATO çıkarlarını ön plana koyan yetkililer buna uygun formülleri de bulmuşlar, şu ya da bu şekilde müttefiklerine dayatmışlardır. Araya ABD girecek, çeşitli reçeteler sunulacak ve Limni sorunu da NATO ve ABD çıkarlarına uygun olarak çözülecektir.

Hatırlanacağı gibi 1980 yılında da Türkiye **"Rogers"** anlaşması ile Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesini NATO'nun şimdiki Başkomutanı Amerikalı general **Rogers**'ın Evren'e Ege sorununun çözüleceğine dair verdiği sözlere dayanarak kabul etmişti. Oysa daha sonra

Richard Perle

ABD'nin şahinlerinden Richard Perle bir kez daha Türkiye'de

- **Perle, Doğu'daki Muş ve Batman üslerinin açılacağını ve Türkiye'deki nükleer füzelerin yenileneceğini vurguladı**

Kasım ayının ikinci haftası içinde ABD Savunma Bakanı Yardımcısı **Richard Perle** Başkanlığında bir heyet Ortak Savunma Grubu'nun bu yılki ikinci toplantısını yapmak üzere Türkiye'ye geldi. Bilindiği gibi 1981 yılında kurulmuş olan ABD-Türkiye Ortak Savunma Grubu'nda, ABD'li yetkililer ile Türkiye'nin üst düzeydeki komutanları Pentagon ve NATO'nun savunma planlarının Türkiye'de nasıl uygulanacağını karara bağlıyorlar. Dışişleri yetkililerinin verdiği bilgilere

NATO Güney Kanadı Müttefik Kuvvetleri Başkomutanı Amiral **William Small** Napoli'de yaptığı açıklamada, NATO manevra planlarında Limni'nin yer aldığını, Limni'deki tesislerin Sovyetler'e karşı kullanılabileceğini bildirmiş ve Limni adası-

yor. Böylece Evren ve Özal'ın NATO politikasını sonuna dek savunurken aynı zamanda **"ulusal çıkarlar"**dan söz etmeleri çelişki yaratıyor. Özal NATO'yu tehdit eder görünürken, işi NATO-Türkiye sorununa dönüştürmemeye de

Türkiye'ye vermişti. Yunan hükümeti **"Madem Türkiye Boğazlar Bölgesi'ni silahlandırabiliyor, Limni de Boğazlar statüsündedir, dolayısıyla Yunanistan da bu adayı silahlandırabilir"** iddiasından hareket ediyor.

nunun çözüleceğine dair verdiği sözlere dayanarak kabul etmişti. Oysa daha sonra Yunanistan anlaşmayı reddetmiş, Ege'de bir uzlaşma sağlanamamış, ama ABD Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesini sağlamıştı.

uygulanacağını karara bağlıyorlar. Dışişleri yetkililerinin verdiği bilgilere göre bu toplantıda da **NATO** enfrastrüktürü, caydırıcılık ve savunma gücündeki yetersizlikler üzerinde duruldu.

Ortak Savunma Grubu toplantısının Brüksel'de **yeni NATO** stratejisinin konuşulduğu toplantının hemen ardından gelmesi rastlantısal değildi. **NATO**'nun yeni saldırı stratejisi Türkiye için de bazı sonuçlar doğurmaktaydı. Bunların en önemlisi ise Türkiye'deki taktik atom silahlarının modernleştirilmesiydi. Nitekim **Perle**, gazetecilerin kendisine yönelttikleri soruları yanıtlarken, Türkiye'deki nükleer silahların yenileneceğini, mevcut **"Honest John"** füzelerinin yerine yeni sistem füzelerin getirileceğini söyledi. Öte yanda **Perle**, Doğu'da Sovyet sınırına 380 kilometre uzaklıktaki **Muş** ve **Batman** üslerinin açılmasının gerekli olduğunu vurguladı. **Perle**, üslerin 30 milyon dolarlık bölümünün ABD, 15 milyon dolarlık bölümünün ise NATO altyapı fonlarından karşılanacağını belirtti.

Son gelişmeler yeni **NATO** stratejisinin Türkiye'ye getireceği ağır mali yükün yanısıra gerginliği arttıracağı ve başta Sovyetler Birliği olmak üzere komşularıyla ilişkilerini gerginleştireceğinin de işaretini verdi.

İsveç Dışişleri Bakanı Bodström idamlara karşı çıktı

Isveç Dışişleri Bakanı Lennart Bodström kendisine yöneltilen bir yazılı soru önergesine yanıt vermek üzere 16 Kasım günü parlamentoda yaptığı konuşmada, Türkiye'deki gelişmeler konusunda hükümetin görüşlerini açıkladı ve **"idamların tekrar başlamasının ve idam cezalarının artmasının kaygı verici olduğunu"** söyledi. Dışişleri Bakanı, Türkiye'de sivil hükümet dönemine geçilmiş olmasına rağmen insan hak ve özgürlükleri konusunda kısıtlamaların sürdüğünü ve özgür bir tartışma ortamının olmadığını söyleyerek, **"askerlerin görünüm olarak yönetimi bıraktıktan sonra, insan hak ve özgürlükleri konusunda Türkiye'de ciddi bir değişiklik olmamıştır. Açıktır ki, ülkenin iç ve dış güvenliği ile ilgili sorunlar direkt olarak askerler tarafından ele alınıyor"** dedi.

Dışişleri Bakanı'ndan sonra söz alan parlamentodaki tüm partilerin sözcüleri de, Türkiye'deki gelişmeler konusunda kaygılarını dile getirdiler ve durumun, Avrupa Konseyi'nde ciddi olarak değerlendirilmesini istediler. Soru önergesinin sahibi Sosyal Demokrat parlamenter Hans Göran Frank yaptığı konuşmada, **"Türkiye'deki durumun nedeni biçimsel bir varlıktan öte bir anlamı olmayan sivil yönetim ve anti-demokratik anayasadır"** dedi ve Türkiye Cumhurbaşkanı'na, hükümete, partilere ve parlamento üyelerine somut istemde bulunduğunu belirten konuşmacı, bu istemlerini **"idamları durdurmalısınız, idam cezaları vermemelisiniz"** biçiminde dile getirdi.

Evren ve ANAP liderinin iddialarının tersine somut bir sonuç elde edemediler

İslam Konferansında beklenen sonuç: Inşallah, maşallah, fesübhanallah!..

Islam Konferansı Örgütü'nün Ekonomik ve Ticari Işbirliği Daimi Komitesi, kuruluşa üye 39 ülkenin katılmasıyla 12-16 Kasım tarihleri arasında Istanbul'da toplandı. Toplantıya öteki ülkeler bakan ve uzmanlar düzeyinde katılırken Türkiye, Cumhurbaşkanı, Başbakan, bakanlar, uzmanlar ve işadamlarından oluşan büyük bir heyetle katıldı ve ABD adına ve tekelci sermayenin çıkarları doğrultusunda birkaç yıl önce başlatılan **Islam dünyasında daha aktif rol oynama"** girişimleri sürdürüldü. Bu istek, toplantıda Türkiye tarafından, **"Islam ülkeleri her alanda ve özellikle ekonomik alanda işbirliğini güçlendirmelidir, Türkiye bunun liderliği ve organizasyonunu yapmaya hazırdır"** şeklinde dile getirildi.

Bilindiği gibi, 12 Eylül askersel devirmesinden beri, ABD bölgedeki konumunu korumak ve daha da güçlendirmek amacıyla Türkiye'yi **"Truva Atı"** olarak kullanmasının, bölgedeki gerici rejimlerle Türkiye'nin başını çektiği askeri bloklar oluşturmasının yollarını arıyor ve bunun için de, Türkiye'nin Islam dünyasında daha aktif bir rol oynamasını istiyor. Türkiye tekelci sermayesi de, bir yandan petrol zengini Arap sermayesini Türkiye'ye çekmek ve ayrıca, Islam ülkelerindeki pazarlarını genişletmek, yeni pazarlar bulmak ve müteahhitlik hizmetlerini geliştirmek istiyor.

Evren'in teftişi

Türkiye'nin bu umudu daha konferans hazırlıkları sırasında apaçık belli oldu. Konferansı açacak olan Evren, bir gün önceden Istanbul'a geldi ve hazırlık çalışmalarını bizzat denetledi. Gazetecilere yerin genişletilmesi, yerli yabancı basının ayrı oturtulması, delegelerin oturacakları bölümlere geldikleri ülkenin adlarının yazılıp konması gibi **"önemli ayrıntıları"** bile gözden kaçırmayan Evren, bunların yerine getirilmesi için de DPT'nin başına getirilen **"hanedan üyesi"** Yusuf Özal'a talimat verdi. Böylece Devlet Başkanı'ndan Devlet Planlama Örgütü Genel Sekreterine kadar en üst düzeyde yetkili kişiler konferansa verdikleri önemi kanıtlamış oldular. Konferans sırasında Istanbulluların da emdikleri burunlarından geldi. En işlek caddeler delege otomobilleri için park olarak ayrıldı. Trafik akışı değiştirildi. Olağanüstü güvenlik önlemleri adı altında terör estirildi.

Ancak, ABD ve Türkiye'nin çok önem verdiği Islam Konferansı Örgütü Ekonomik ve Ticari Işbirliği Daimi Komitesi'nin beş gün süren bu toplantısında somut bir adım atılamadı, yalnızca **"inşallahlı-maşallahlı"** bazı tavsiye kararları alındı. Evren-Özal yönetimi, somut bir sonuç alınamamasına rağmen, toplantıyı büyük bir propaganda aracı olarak kullandı ve Türkiye'nin Islam ülkelerinin lideri olarak aktif bir rol oynamaya başladığı izlenimi verildi. Ekonomik ve öteki alanlarda örgüte üye ülkeler arasında işbirliğini geliştirmenin çok zor olduğunu belirten uzmanlar, buna neden olarak Islam Konferansı Örgütüne üye 42 ülkenin rejimlerinin ve ekonomilerinin çok farklı olmasını gösteriyorlar.

Istanbul'da yapılan toplantının son günkü oturumunda, hepsi tavsiye mahiyetinde olan ve Islam ülkeleri arasında ekonomik ilişkilerin ve ticaretin, teknolojik yardımlaşmanın geliştirilmesi, ortak yatırımlara gidilmesi ve benzeri 14 tavsiye kararı oylanarak kabul edildi.

DÜZELTME

Gazetemizin 2 Kasım tarihli 43. sayısında **"Fransız hükümeti yabancı işçilere karşı politikasını sertleştirdi"** başlığıyla çıkan haberde, Montreuil Belediyesi Göçmen Işçiler Sorumlusu sayın **Selahattin Kaya**'nın konuya ilişkin olarak gazetemize yaptığı açıklamayı yayınlamıştık. Bu açıklamanın politik göçmenlerle ilgili bölümü, özetlenerek yayınlanırken, yanlış anlamaya yol açabilecek bir biçimde kısaltılmıştır. Sayın Kaya'nın bu konudaki sözlerini bir kez daha yayınlayarak düzeltiyor, kendisinden ve okurlarımızdan özür diliyoruz.

"Ülkelerindeki baskılardan kaçan politik göçmenliğe aday kişilerin durumu ne olacak? Sınır polisi veya pilotlar, bu insanların Fransa'ya girmeden önce Birleşmiş Milletler örgütünün sorumluluğu ve kontrolündeki politik göçmenlik statüsü konusunda ilk karar veren yetki organı durumuna mı gelecekler?"

Savcı'nın iddianamesi pek çok karanlık noktayı kanıtlarıyla aydınlatıyor ama...

Ağca davasında kanıtsız kalan tek iddia: Bulgar bağlantısı

Papa Suikastı Davası, Italyan Savcı Ilario Martella'nın aylar, hatta yıllar süren araştırmasını tamamlayıp iddianamesini açıklamasıyla yeniden güncellik kazandı. Martella'nın 1243 sayfa tutan ve içindeki isim bolluğu yüzünden, bir gazetecinin deyişi ile **"klasik Rus romanlarını gölgede bırakan"** iddianame büyük ölçüde bilinenleri bir düzene sokmakla yetiniyor. Bu güne kadar çeşitli basın organlarında yer alan **gerçekler, iddialar, yalanlar** iddianamede derli toplu ama gene bir arada yer alıyor.

Martella'nın iddianamesini açıklamasının ardından, hukuk kurallarına göre **"sürmekte olan bir soruşturmanın gizliliğini zedeleme"** sakıncası da ortadan kalktığı için, Türk basınında konuyla ilgili birbirinden ilginç yazıların yayınlanması olanağı doğdu.

Nitekim, henüz soruşturma sırasında Italya'ya giderek Ağca ile konuşan **Uğur Mumcu**, **Cumhuriyet** gazetesinde, Ağca davasının bir başka **"uzmanı"** gazeteci **Örsan Öymen** de **Milliyet** gazetesinde ilginç yazı dizileri yayınladılar.

Uğur Mumcu, Savcı Martella'ya verdiği söz gereği bugüne kadar açıklamadığı **"Ağca ila hapishanede yaptığı görüşmeyi"** yayınladı. Umulduğunun aksine Mumcu'nun dizisinde önemli bir bilgi yer almadı. Dizide daha çok Mumcu'nun artık tam bir **"saplantısı"** haline gelmiş olan **"Papa suikastı ile Bulgaristan gizli servislerinin bağlantısına"** ilişkin kanıtsız iddia ya da **"sezgiler"** yer alıyor.

Buna karşılık Milliyet gazetesindeki **"Ağca Soruşturmasının Perde Arkası"** başlıklı dizi gerçekten övgüye değer bir gazetecilik ürünü. Titiz ve bunaltıcı bir çalışmadan sonra Öymen, gerçekten de **"Perde arkası"** nitelemesine uygun kanıt ve veriler yayınladı.

Öymen'in yazı dizisinde en önemli noktalardan biri Ağca'nın kendisine bu işi KGB ve Bulgar Gizli Servisi'nin yaptırttığını söylemesi için çevrilen dolaplarla ilgiliydi. Papa suikastını yeni bir an-

MEHMET ALI AGCA
Bir faşist, bir katil, bir psikopat

nın çocukluk arkadaşı olmaktan ibaret komando artıklarını para ile bu göreve yöneltirlerken, bir yandan da **Katolik Kilisesi Piskoposlar Konferansı Genel Sekreteri muhterem peder Hoemeyer**'i de görevlendiriyorlar ve Süleyman Yetkin'e dünya işleriyle ilgisi olmaması gereken bu saygın (!) din adamı bu amaçla para veriyordu.

Böylesi ve benzeri çok ilginç ve somut kanıtlarla süren dizide, özellikle **"Bulgar parmağı"**nın ortaya çıkışı pek başarılı tanıtılıyordu. Keskin gözlem yeteneğiyle Öymen, Ağca'nın **"Bulgar parmağı masalı"**nı, cezaevi hücresinde düzenli izlediği Türkçe, Ingilizce ve Italyanca gazeteleri okuduktan sonra uydurmaya başladığını farketmişti. Nitekim Sorgu Yargıcı Martella'ya, Bulgar ajanlarıyla ilgili ilk **"itirafını"** suikastin üstünden tam 17 ay geçtikten sonra, cezaevi hücresinde yapacaktı. Ama isimler tamamen uydurmaydı. **Kolef** diyordu, **Bayramiç** diyordu, **John** (Nasıl bir Bulgar adıysa bu?) diyordu. Kendisine içinde 56 Bulgar yurttaşının fotoğrafları bulunan bir albüm uza-

nın adlarını verebilmesi için Ağca'nın gazetelerdeki en son haberleri (!) de okuması gerekecek, bu da yetmeyince Italyan Gizli Servisi ajanlarından ikisinin kendisini hücresinde günlerce ziyaret ederek Bulgar ajanları konusunda ayrıntılı bilgilendirmeleri gerekecekti. Bu iki ajandan **Binbaşı Petruçelli** ve **Dr. Bonaguaras**, Ağca'ya Kolef, Bayramiç ve hele John gibi uydurma isimler yerine **Ayvazof**'u ve özellikle Balkan Hava Yolları Roma görevlisi **Antonov'**u anlatıyorlar; hem de evlerinin içine, içtikleri pipo tütününün markasına varıncaya kadar. Ve savcı Martella yeniden cezaevine çağrılıyor ve faşist-psikopat katil Ağca ifadesine **yeni eklemeler** yapıyordu.

Ağca'nın eski ve yeni itirafları ile Papa Suikastı'nda dolaysız görevler üstlendikleri kanıtlananlar, Türkiye faşist hareketinde militan olarak sivrilmiş ya da yönetici görevler üstlenmiş kişiler. Malatyalı faşist katil ve uluslararası faşist hareket te vurucu timlerde görevli Oral Çelik'in bunlardan biri. Bir de Batı Avrupa'daki MHP paralelindeki Türk Federasyonu Başkanı Musa Serdar Çelebi'nin CIA ajanı Ruzi Nazar ve Alman gizli servisleriyle bağı da aynı çerçevede açıklık kazanıyor.

Martella'nın iddianamesinin yayınlanmasından sonra yeniden güncellik kazanan Ağca Davası önümüzdeki günlerde başlayacak. Dolayısıyla sözünü ettiğimiz güncellik hem de tırmanarak sürecek. **Türkiye Postası** bu ilginç davadaki gelişmeleri gelecek sayılarında ayrıntılarıyla sunacak. Ama daha şimdiden söylenmesi gereken bir nokta var: Ağca'nın Türkiye faşist hareketiyle bağlantısı pek açık ve buna kimsenin itiraz edebildiği yok. CIA, Italyan ve Federal Alman gizli servislerinin bu kirli işteki parmağı da erbabının anlayabileceği bir açıklıkla ortada.

Ancak Martella'nın onca çabasına tüm bir emperyalist propaganda aygıtının desteğine rağmen **"Bulgar Bağlantısı"** üs-

---

AYDIN ENGİN **Tırmık**

Göç geri döner mi?

"Kalktı göç eyledi Avşar elleri..." Peki **sonra** ne oldu?

Yüzyıllar ötesinden bize ulaşan bu güzelim türkü bundan **sonrasını** yanıtlamıyor. O eski, güzel günlere acı dolu ağıtlar düzüyor, bir gün baba ocağı, ata toprağına dönme umudunu inatla yineliyor...ama kalkıp göç eyledikten **sonra,** on yıl **sonra,** yirmi yıl **sonra ne olduğunu anlatmıyor.**

Göç, Anadolu insanının kaderidir sanki. Türkler taa Ortaasya'dan başlattıkları göçü, Anadolu ve Trakya topraklarında da sürdürdüler. Kürtler, Ermeniler, Rumlar, Yahudiler, Çerkesler, Pomaklar, Gürcüler, Boşnaklar... Anadolu yarımadasının bin renkli, bin kültürlü alacasının halkları yüzyıllar boyu doğudan ve batıdan ve kuzeyden ve güneyden gelen istilâ dalgalarının önünde göçedip durdular. Osmanlı despotizmi, merkezi otoriteye başkaldıran yörelerde halkları göçe zorlayarak söndürmeye çabaladı isyan ateşlerini. Güçlü ve acımasız Osmanlı ordusu önünde koskoca aşiretler, halklar kalkıp **göç** eylediler hep.

Her göç **"bir gün, er yada geç bir gün baba ocağına, ata toprağına geri dönüleceği"** umuduyla başladı. Dicle boylarından Sakarya kıyılarına, Karadeniz'in sarp yamaçlarından Bayburt'un yüksek yaylalarına, Toros eteklerinden Ege ovalarına göçe zorlanan, göç'ü dayatan padişah fermanlarıyla (iskânname) Anadolu'nun bir köşesinden bir ötekine savrulan halklar, aşiretler, boylar **"dönüş umutlarını"** hep diri tutmaya çabaladılar.

Yürek yakıcı çabalardı bunlar. Göç denkleri eğreti çözüldü hep. Yeni yurtlaklar eğreti kuruldu. Yeni doğmuş bebeklerin ninnisi, hep geride kalmış o güzelim toprakların yelinden yuğrulmuştu. Yaşlılar ellerini göğe uzatmış, **"Allahım baba ocağına, ata toprağına döndüğümüzü görmeden alma canımı!"** diye ya-

Az göçmen mi tanıdık, on yıldır, on beş yıldır, yirmi yıldır, **"Eh bir - iki yıl daha çalışayım sonra ver elini memleket..."**, **"Bu sene değilse bile gelecek seneye mutlaka döneceğim..."** deyip duran? On yıldır, on beş yıldır, yirmi yıldır hep bunu diyen ve artık bunları söylerken kendi de bu aldatmacaya gülen...

* * *

Hayatın kendisi de bunu doğrulamıyor mu?

Federal Almanya'daki Türkiyeli göçmen işçi kitlesi bugüne kadar üç kez yığınsal bir kesin dönüşe tanık oldu. 1966-1967 yıllarındaki ekonomik bunalımdan etkilenenler ilk kesin dönüş kuşağını oluşturdular. 1974 petrol bunalımında ikinci kesin dönüş dalgasına tanık olundu. Sonuncusunu ise Eylül 1984 sonunda noktaladık. Dr. Faruk Şen'in yaptığı bir araştırmanın sonuçlarına göre her üç kesin dönüş dalgasının ardından da Federal Almanya'daki Türkiyeli göçmen işçi kitlesinde ciddiye alınır bir eksilme, azalma olmadı. Hatta **tersine** artış gözlendi.

Ilk iki kesin dönüş dalgasını bir yana bırakalım. Henüz hepimizin belleğinde izleri pek taze olan son kesin dönüşe bakalım.

1983 yılı sonu itibariyle Federal Almanya'da yaşayan Türkiyeli göçmen işçi sayısı çoluk, çocuk, kadın kız, dede, torun 1 milyon 552 bin. Bunların 563 bini fiilen çalışmaktaydı. 117 bini de işsizdi. Gene bunların 570 bini 16 yaşından küçük, yani henüz çalışma çağında olmayan çocuklardan oluşuyor.

1984 yılına işte bu sayısal veriler girdik. Sonra malum, SPD-FDP hükümetinin başlattığı, CDU/CSU-FDP gericiliğinin uyguladığı **"Kesin dönüşe özendirme önlemleri"** uygulamaya sokuldu. Kesin dönüş yapanlar, pasaportlarını **"öldürmek"** koşuluyla birikmiş emeklilik primleri-

tırttığını söylemesi için çevrilen dolaplarla ilgiliydi. Papa suikastını yeni bir anti-komünist saldırı için kullanmayı planlayan emperyalist gizli servisler, Ülkü Ocakları eski üyelerinden ve halen Federal Almanya'da **"işçi"** (!) olarak çalışan **Süleyman Yetkin** gibi tek özelliği Ağca'-du. Kendisine içinde 56 Bulgar yurttaşının fotoğrafları bulunan bir albüm uzatılıyor ve işbirliği yaptığı Bulgar ajanlarını göstermesi isteniyordu. Ağca elini rasgele üç resmin üstüne koyuyordu.

Savcı Martella'ya gerçekten var olan ve İtalya'da bulunan Bulgar yurttaşları-

bir emperyalist propaganda aygıtının desteğine rağmen **"Bulgar Bağlantısı"** üstüne Ağca'nın **"itirafları"**ndan **başka** bir kanıt bulunamıyor. İddianame bu yönüyle açık vermekte. Ötesini dava başlayıp duruşmalara geçildiğinde hep birlikte izleyeceğiz...

Bu davada sanık olmamasına rağmen Dikerdem izleyicilerin ön sırasındaydı

İkinci Barış Derneği Davası başladı

48 sanıklı Ikinci Barış Derneği davasının ilk duruşması, 19 Kasım günü Istanbul Sıkıyönetim 2 numaralı askeri mahkemesinde başladı. Bu ikinci davanın, **"yasal derneği bir sınıfın diğer sınıflar üzerinde tahakkümünü kurması için yasa dışı örgüt haline getirdikleri"** iddiasıyla 5 yıldan 15 yıla kadar hapisleri istenen sanıklar arasında **Aziz Nesin,** Profesör **Sadun Aren,** yazar **Asım Bezirci,** yazar **Vedat Türkali,** Milli Birlik Komitesi üyesi ve Halkevleri Genel Başkanı **Ahmet Yıldız,** spiker **Jülide Gülizar** ve **Erkan Oyal,** aktör **Genco Erkal** ve **Tarık Akan,** eski milletvekillerinden **Metin Tüzün, Mehmet Ali Pestilci, Ertuğrul Günay** ve birinci barış derneği davası avukatlarından **Rasim Öz, Atilla Coşkun, Müşir Kaya Canbolat, Halit Çelenk** ve **Mustafa Özkan** da var.

Duruşmada iddianamesini okuyan askeri savcı yardımcısı **Yılmaz Özyiğit, "Bazı ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de barış komiteleri adıyla kurulan dernekleri emperyalizmin destekleyip yönlendirdiğini ve böylece Türkiye'de yönetimi ele geçirerek dışa bağımlı bir uydu devlet haline getirmek istediğini"** söyledi. Savcı davanın açılmasıyla **"emperyalizmin bu oyunun bozulduğu"**nu da sözlerine ekledi.

Ikinci Barış Davası'nda yargılanan 48 aydınımızı, aralarında Yassıada duruşmalarının başsavcısı **Altay Egesel**'in de bulunduğu 50 avukat savunuyor. Davanın ilk celsesine katılan avukatlar arasında, iddianamede arandığı söylenen 151 kişi arasında adı sayılan avukat **Gülçin Çaylıgil** de bulunuyordu. Geçtiğimiz günlerde tahliye edilen birinci davanın sanıklarından Dernek Başkanı **Mahmut Dikerdem** de, ikinci davanın bu ilk oturumunda dinleyiciler arasındaydı. Iddianamenin okunmasından sonra söz alan avukatlar, bu davanın hiçbir yeni delil olmaksızın, birinci davanın dosyasına dayanılarak ve sıkıyönetim komutanlığının emri de olmadan savcılık tarafından açıldığını söylediler.

Öte yandan, birinci davanın avukatları bu davadan hala tutuklu bulunan 12 sanığın tahliye edilmelerini istediler. Bilindiği gibi, Istanbul Sıkıyönetim komutanlığı 2 numaralı mahkemesinde 8 Kasım günü yapılan duruşmada, mahkeme, Dernek Başkanı **Mahmut Dikerdem**'le birlikte 5 sanığı **"takdiren"** tahliye ederken, öteki 12 sanığın tutukluluk hallerinin devamına karar vermişti. Avukatlar bu durumun sanıklar arasında ayırım yapılmasına yol açtığını, öteki sanıkların da tahliye edilmeleri gerektiğini belirttiler.

Suç: Kitap okumak... ve kanıt: Kitaplar, kitaplar...

TIP yandaşı 20 genç tutuklandı

12 Eylül darbesiyle yasaklanan Türkiye Işçi Partisi'ni (TIP) **"yeniden örgütlemek için çalışmalar yapıkları"** iddiasıyla Izmir'de 20 genç tutuklandı. Yapılan resmi açıklamada, gençler Ege ve 9 Eylül üniversitelerinde **"kışkırtıcı propaganda eylemi"** yapmakla, **"piyasada bulunmayan bazı yayınları sağlamakla", "sendika yöneticileriyle ilişki kurarak muhalefet oluşturma hazırlığı yapmakla"** ve amatör bir tiyatro topluluğu kurarak **"bazı konuları sistemli şekilde işlemeyi tasarlamakla"** suçlandılar. Gençlerin basına dağıtılan fotoğraflarında, 12 Eylül öncesinde yasal olarak yayınlanan **Yürüyüş** adlı dergi, kalkınma planlarıyla ilgili bir kitap ve piyasada bugün de satılmakta olan Marx'ın **Kapital** adlı yapıtı **"suç aletleri"** olarak gösterildi.

na, ata toprağına döndüğümüzü görmeden alma canımı!" diye yakarmışlardı Tanrı'ya. Göçülen yörenin yerlileri ile kaynaşmamak için direnildi hep. Gelenek ve görenekler kıskançça korunmak istendi.

Ama göç geri dönmedi.

Dönemedi.

Umutlar gitgide soluğunu yitirirken halkın bilgece yargısı yüzyılların acı deneyimlerinin içinden süzülüp geldi:

– Göç geri dönmez!

Yeni gelen göçmenler gene denklerini eğreti çözer, gene yeni yurtlaklarda eğreti yerleşirlerken, önceden gelenlerden güngörmüş, devran geçirmiş yaşlılar bilgece gülümsüyorlardı:

– Yerleşmeye bakın yeğenim, diyorlardı, **evlerinizin temelini sağlam kazın. Ağaç dikin. Deliceleri aşılayın. Tohum serpin. Toprağınızı derin sürün... yerleşin.**

Yüreğinde henüz ata toprağının ateşi yanan yeni göçmenlerin gözlerinin içine bakıyor ve yazımıza başlık ettiğimiz halk deyişini yineliyorlardı sonra:

– Zira ki göç geri dönmez!..

* * *

Bugün Batı Avrupa'da şu yada bu nedenle (ekonomik yada politik) göçmen olarak bulunan bizler, geleneği göçlerle yuğrulmuş halkların son kuşağıyız. Dedelerimizin, atalarımızın hiçbirinin hayal bile edemeyeceği dev bir göç dalgasının çocuklarıyız. Çağımızın tanık olduğu en büyük göçlerden birinin dolaysız tanıklarıyız.

Çoğumuzun denkleri hâlâ eğreti çözülmüş. Bu yaban ellere eğreti konmuşuz. Hemen hepimizin kiralık bir evi var; ama **"yuvası", "ocağı"** yok bu ellerde. En yerleşik görünenimizin yüreğinin bir yerlerinde **"bir gün anayurda dönüş"** özlemi saklı duruyor. Bir umut bu. Yaslanılan, ürkünce sığınılan, beslenip korunan, yitirmekten korkulan bir umut...

Oysa halk bilgeleri yüzyıllar öncesinden vermişler yanıtı:

– Göç geri dönmez!

Dönmüyor zaten.

panlar, pasaportlarını **"öldürmek"** koşuluyla birikmiş emeklilik primlerini, yapı sandıklarındaki tasarruflarını, varsa işverenlerin yada devletin özel primlerini de toptan ve beklemeksizin alıp Türkiye'ye dönebileceklerdi.

Sonra ne oldu?

Edinebildiğimiz sayısal bilgilere göre bu önlemlerden **"yararlanarak"** kesin dönüş yapanlar **94 binden** ibaret. Aileleriyle birlikte düşünürsek 250 bin göçmen kesin dönüş yaptı.

Elbette bu önemli bir rakamdır. Hafifsenemez, küçümsenemez. Federal Almanya'daki Türkiyeli göçmen işçi kitlesinin yaklaşık yüzde 16'sı geri döndü. Bu önemlidir.

Ama **daha** önemlisi var: Yüzde 84'ü, yani 1 milyon 250 bini de burada kaldı, **geri dönmedi!..**

* * *

Bu saptama kanımızca önemlidir. Çünkü Batı Avrupa'daki Türkiyeli işçi kitlesinin ekonomik, demokratik ve siyasal **örgütlenmesine** ilişkin bugüne kadar süregelen yaklaşımların **"mantığında"** köklü dönüşümleri zorunlu kılmaktadır.

Ve bizce bu çok önemli soru, aslında pek sade anlatılabilecek bir başka soruya ebelik ediyor:

Kim, nasıl örgütleyecektir bu milyonluk göçmen kitlesini?

Her azınlık gibi **"cemaatlaşma"** eğilimleri gösteren, sınıfsal farklılıklarını değil dinsel, kültürel farklılıklarını öne çıkarmaya yatkın bu kitleyi **dinci güçler** mi örgütleyecektir, **sosyal demokratlar** mı?

Yoksa **komünistler** mi?

* * *

Türkiye Komünist Partisi'nin bu ilkesel soruya verdiği ilkesel yanıt: **"Tek ülke, tek sınıf, tek parti"** ilkesinin bir kez daha altını çizmek oldu. 1984 biterken, dönen dönmüş, kalan kalmışken, bu kitleyi **"Kimin nasıl örgütleyeceği"** sorusu olanca yakıcılığı ile gündemdedir. Sorunun çözümü için işte bu ilkesel yanıttan yola çıkılması zorunludur. Ödev, bu ilkeyi yaşama geçirmenin yolunu, yöntemini tartışmaktır.

BIR RÖPORTAJ

Türkiye'de terörist var, çok doğru: Generaller

Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin (SPD) Yunan asıllı Avrupa Parlamentosu Milletvekili Yannis Sakellariou, idamlar ve FAC'deki yabancı işçiler konusunda **Türkiye Postası**'nın sorularını yanıtladı.

Türkiye Postası: Sayın Yannis, bir Avrupa Parlamentosu Milletvekili olarak, Türkiye'de yeniden başlayan idamlar ve insan hakları konusunda ne düşünüyorsunuz?

Türkiye'de terörist olduğunu ben de söylüyorum. Ama bunlar, hapislerde, zindanlarda yatan politik tutuklular değil, generallerdir, bakanlar, hakim ve savcı denen kişilerdir. Türkiye'de teröristlerin bu kişiler olduğu düşüncesinde ve görüşündeyim.

Bu konu ile ilgili olarak Avrupa Parlamentosu'na sunduğum dilekçe, Alman Hristiyan Demokratları, Ingiliz

Federal Alman Doğa Bilimcileri Kongresi'nde savaşçı amaçlarla araştırma yapmama andı içildi

Bilim adamları yalnız barışın hizmetinde

500 yaşını gerilerde bırakan Mainz **Johannes Gutenberg Üniversitesi,** 17-18 Kasım 1984 tarihlerinde tarihsel bir olayın yaşandığı yerdi. Bilim adamları bu tarihsel toplantıyı Alman Sendikalar Birliği (DGB) Rheinland-Pfalz eyaleti ile birlikte düzenlemişlerdi. Iki gün boyunca 2 bin kişinin büyük bir heyecanla izlediği toplantıda, Iran-Irak savaşında kullanılan kimyasal silahların insanlığa verdiği zararı gösteren bir fotoğraf sergisi de yer alıyordu.

Mainz, Marburg, Köln, Heidelberg, Göttingen, Erlangen Üniversiteleri gibi, hem tarihte oynadıkları rol hem de günümüzdeki etkinlikler açısından önemli bazı üniversitelerin profesörlerinin girişimi ile düzenlenen bu üçüncü toplantıya, ABD, DAC ve Sovyetler Birliği'nden de bilim adamları katıldılar. Toplantı çağrısında, **"Almanya, daha 1915 yıllarında kimyasal silahlar kullanmıştı. Bu silahların bulunmasında, zamanın Alman bilim adamları önemli rol oynamışlardı. Biz çağdaş bilim adamları olarak, bilimin bir kez daha kötüye kullanılmasını önlemeliyiz"** deniyordu.

Köln Üniversitesi profesörlerinden Peter Starlinger, bazı politikacıların, **"Bilim adamları, neden kendi meslekleri ile uğraşmıyor da politikaya karışıyorlar"** demelerine şu yanıtı veriyordu: **« Biz ayrıcalıklar istemiyoruz. Bu nedenle, barışa karşı namuslu davranan herkes ile birlikte çalışmak dileğindeyiz. Bazı meslekten arkadaşlarımızla bile aynı düşünceleri paylaşmadığımız oluyor. Ama biz, bizleri birleştiren yanları, yani barışın korunmasını ve içinde bulunduğumuz mesleki sorumluluğu konuşuyoruz.»** Profesör Starlinger, açış konuşmasında şunlara da değindi: **"Barış tartışmalarını, yaşanan gerçekleri gözönüne alarak, hatırlayarak sürdürmeliyiz. 1930'lu yılların başlarında, Hitler seçim gezilerinde savaş kışkırtmaları yapıyordu. Birçok kişi bu tehlikeyi görmüş, tartışmıştı. Ama bunlar, Hitler'in erki ele geçirmesini önleyemedi. Bir kaç yıl sonra, Hitler gerçekten savaşı başlattı ve bu savaş, 50 milyon insanın ölümü ile sonuçlandı. Savaş sonunda, gene bizler gibi bilim adamlarının geliştirmiş olduğu atom bombası, yaşayan insanların üzerine atıldı. Bu nedenle, barış üzerine yapılan tartışmalar hep güncel kalmalı ve biz çalışmalarımızı hep geliştirmeliyiz. Bizim ana hedefimiz, tüm ülkelerin ellerinde bulunan nükleer silahları dondurması olmalıdır. Kendi hükümetimizden de Federal Almanya'ya yerleştirilen tüm silahların kaldırılmasını ve silahlanma harcamalarının dondurulmasını istemeliyiz."**

Bilim adamları kongre sonuç bildirisinde silahlanmaya yönelik görevleri red kararı aldı

Kongrenin ikinci gününde, Alman Sendikalar Birliği (DGB) ve doğa bilimcileri ortak toplantı düzenlediler.

Açılış konuşmasında, DGB-Eyalet Başkanı Lehlbach, bilim adamları ile, işçilerin sendikal örgütü olan DGB'nin bu ortak eylemlerini överek, bu girişimlerin arttırılması için uğraş vereceğini açıkladıktan sonra, sendikaların barış şavaşımı vermeksizin başkaca hiçbir konuda, örneğin işyerlerinin korunması, haftalık iş saatlerinin düşürülmesi v.b. gibi konularda başarı sağlayamayacaklarını söyledi. Lehlbach **"Alman Sendikalar Birliği olarak Amerika'nın ülkemize yerleştirmiş olduğu kimyasal zehirli silahları ülkesine geri götürmesini ya da imha etmesini, Federal Hükümet'ten istedim. Federal Hükümet bu silahların yerleştirilmesine izin vermekle Anayasa'yı çiğnemiştir. Bu konudaki çalışmalarımızı, silahlar defolana dek sürdüreceğiz."** dedi.

Daha sonra bilim adamlarının, barış araştırma uzmanlarının, sendikacıların konuştuğu toplantıda bir sonuç bildirisi hazırlanarak Federal Almanyalı otuzbeş profesör tarafından imzalandı.

Sonuç bildirisinde iki gün süren tartışmalar özetlendi; kimyasal ve biyolojik silahların içlerinde taşıdıkları gazların, en küçük bir etkisinin bile öldürücü olduğu vurgulandı. Özellikle NATO tarafından **"Roger Planı"** olarak tanınan (FOFA) sisteminin, kimyasal-nükleer ve elektronik silahları birleştirmek amacını taşıdığı, böylece yerküremizde yeni tehlikeli oyunlara girişildiği vurgulandı.

Farklı siyasal görüşlere sahip olan bu bilim adamları, üç ana konuda asgari müştereklerde sözbirliği yaptılar. Bu üç nokta şunlar:

1) Bilim adamları olarak bizler, uğraş verdiğimiz bilim dalında, silahlanmaya yönelik görev kabul etmeyeceğiz.
2) Kimyasal ve biyolojik silahlanmaya yönelik her türlü araştırmayı reddediyoruz.
3) Bizler bilim adamları olarak, silahsızlanma ile ilgili, insanlığa yararlı teknik ve tıbbi sorunların çözümünde görev yapmak istiyoruz. Özellikle tehlikeli kimyasal silahların imha edilmesi yönünde çalış-

38,5 saatin işyerlerindeki uygulanış biçimleri ele alındı

IG-Metall'in 12. Temsilciler Konferansı toplandı

15-16 Kasım günleri Mannheim'da IG-Metall'in 12. **"Temsilciler Konferansı"** toplandı. Konferans'ın ana özelliği, ilkbahardaki büyük grevlerden sonra Federal Almanya düzeyinde ilk değerlendirme toplantısı olmasıydı. Konferans, grevin bir tartışması şeklinde geçti ve 38,5 saatlik iş haftası kazanımının, 35 saatlik iş haftasına bir **"geçiş"** olduğu vurgulandı.

Konferans, IG-Metall Başkanı **Hans Mayr**'in konuşmasıyla açıldı ve Yürütme Kurulu raporunun okunmasıyla sürdürüldü. IG-Metall'in izlediği politika, yüzde 100 bir çoğunlukla onaylandı. Yürütme Kurulu üyesi **Karl-Heinz Janzen**, yaptığı konuşmada bazı çevrelerce öngörülen **"büyük koalisyon"**a kar-

yöneldiğini belirterek, yeni işçi alımının gerçekleşebilmesi ve üretim zorlamasının önüne geçilebilmesi için 38,5 saatlik iş haftasının şu değişik biçimlerde uygulanması gereğini savundular:

- Her Cuma 1,5 saat önce işi bırakma,
- Iki haftada bir Cuma günü 3 saat önce işi bırakma,
- 26 işgününde bir, bir tatil günü.

Temsilciler, bunu hayata geçirmede Betriebsrat'ların (işyeri işçi temsilcileri) üzerine büyük görevler düştüğünü ve sendika temsilcilerinin de onlara gerekli desteği ve yardımı göstereceklerini vurguladılar.

lamentosu'na sunduğum dilekçe, Alman Hristiyan Demokratları, Ingiliz Muhafazakarları ve gerici, faşistler tarafından desteklenmedi. Bunlar da küçük bir azınlık oluşturuyorlardı. Çoğunluğu oluşturan ve aralarında Yunan demokratları, Hollanda, Fransa, Danimarka hristiyan demokratları, tarafsızlar, Yeşiller ve komünistler tarafından çoğunlukla kabul edildi.

Avrupa Parlamentosu'nun ve diğer kurumların oturdukları yerden Türkiye'deki olayları izleyemeyeceklerini dile getirdim. Türkiye'de sahte seçimlerle başa gelen Özal'ın **"generallerin çocuğu"** olduğunu, Evren'in bir kuklası olduğunu, onun tarafından idare edildiğini, yönlendirildiğini açıkça söyledim.

Şunu da vurgulamak isterim. Hapishanelerde yatan demokratlar, özgürlük için mücadele veren dostlarımız şunu akıllarından çıkarmasınlar, bizler onlarla her zaman dayanışma içindeyiz ve elimizden gelen her türlü çalışma ve çabayı sürdürmeye devam edeceğiz.

Türkiye Postası: Sayın Yannis, siz seçim kampanyasında yabancı işçilerin sorunlarını Avrupa Parlamentosu'na götürmek, onların çıkarlarını savunmak biçiminde belgiler dile getirmiştiniz. Zimmermann'ın öngördüğü gerici yasayı da gözönüne alırsak, yabancıların Federal Almanya'daki gelecekleri konusunda ne düşünüyorsunuz?

Yannis Sakellariou: Herşeyden önce Zimmermann'ın yabancılar politikasının, yabancı düşmanlığı güden bir politika olduğunu vurgulamak istiyorum. Yabancı düşmanlığını arttırmalarına yarayan bir nokta da, şu andaki ekonomik kriz ve işsizlik sorunudur. Bunlardan da istifade eden faşist güçler, Zimmermann'ın da desteğini olduğu gibi alıyorlar. Zimmermann'ın öngördüğü yasadaki maddeler, örneğin 6 yaş sınırı, Anayasa maddeleriyle de çelişmektedir.

Bu gerici Kohl hükümeti yabancılar politikasını böyle sürdüremeyecek. Alman halkı sadece gerici eğilimli insanlardan oluşmuyor, tersine çoğu demokratik yapıya sahip insanlar. Önemli olan onlarla diyalogu sürdürebilmektir. Ben, partim ve kendi adıma Federal Almanya'daki Türkiyeli işçileri, burada eşit haklarla yaşayacakları güvencesini verebilirim.

onaylandı. Yürütme Kurulu üyesi **Karl-Heinz Janzen**, yaptığı konuşmada bazı çevrelerce öngörülen **"büyük koalisyon"**'a karşı çıktığını belirterek SPD'nin Yeşiller'le işbirliğini savundu.

38,5 saatlik iş haftasının çeşitli işyerlerindeki uygulanış biçimlerinin tartışıldığı konferansta, temsilciler konuyla ilgili deneyim ve görüşlerini aktardılar. Bazı işverenlerin 38,5 saatlik iş haftasını, öğle tatillerinden 15'er dakika kısarak uygulamaya

lerini vurguladılar.

Konferans'ta yabancı işçilerin grev sırasında gösterdikleri savaşım kararlılığına büyük değer biçildi ve yabancı işçilerin IG-Metal içinde **"Personengruppe"** (Şahıs Grubu) olarak tanınmasının kendilerine sendikal alanda yeni olanaklar sağlayacağı belirtildi.

mak istiyoruz. Özellikle tehlikeli kimyasal silahların imha edilmesi yönünde çalışmak istiyoruz.

Salonu dolduranlar tarafından coşkuyla alkışlanan bilim adamları ve sendikacılar, hekimlerin yaptığı gibi, meslek andlarını, günümüz koşullarına uyarlamışlardı.

SENDİKACI GÖZÜYLE

Ümit KÖSEOĞLU

Sıra çalışma izinlerinde

Kim ne derse desin, Federal Almanya'da (FAC) işsizler sayısı azalmıyor, tam aksine, artıyor, artacak da. Yeni teknolojinin, rasyonalleşmenin işyerlerimizi ortadan kaldırması önümüzdeki yıllarda daha da hızlanacak, keskinleşecek. Hem de bütün bunların faturası çalışanlara ödetilmek şartıyla. Yabancılar sayısını Başbakan Helmut Kohl'ün tabiriyle "İnsancıl yollarla azaltmanın" bir metodu olan yeni yabancılar yasasının parlamentoda tartışılması süredursun, gerici çevreler sayı azaltmada akla gelmedik yeni metodlar deniyorlar. Son olarak denenmekte olan metod, eski bir usulün yeni paketlenmiş şekli: Çalışma izinlerinin sınırlanması...Oturma hakkı konusunda çeşitli kereler açtığımız kampanya sonucu bu hakkı kazanan 3 milyon yabancıdan sadece 145 bin kişinin bu haktan yararlanmış olmasından sonra bugün de "Çalışma izni" konusuna değineceğiz. Alınan bilgilere göre, FAC'nin çeşitli yerlerinde çalışma izni yabancıların sayısını azaltmada vasıta olarak kullanılmaktadır. Bilindiği gibi üç tür çalışma izni vardır. Hak değil izin diyoruz, çünkü "demokratik, sosyal, hukuk devleti" olduğu her fırsatta söylenen FAC'de çalışabilmek herkes için henüz doğal bir hak değildir.

1. FAC'ye yeni gelen veya burada ilk kez iş alanlara bir yıl süreli olarak, belirli bir bölge, şehir ve işyeri için ve FAC'nin iş piyasası gözönüne alınarak verilen çalışma izni.

2. Özel çalışma izni. **(Besondere Arbeitserlaubnis).** 5 yıllık çalışma izni demektir, FAC'de en az 5 yıl çalışanlara verilir. (Türkiyeliler buna 4 yıldan sonra hak kazanırlar).

3. Süresiz çalışma izni. **(Unbefristete Arbeitserlaubnis).** FAC'de 8 yıl çalışmış olanlara verilir.

Daha başlangıçtan itibaren pratikte uygulama ise şöyledir:

1. FAC'ye yeni gelenlere veya burada ilk defa iş alanlara, örneğin işçi ailesi olarak gelip, 4 yıl bekleme süresini doldurmuş olanlara genellikle bir yıllık çalışma izni verilir. Bu sürenin dolmasından sonra çalışma izinleri birer veya ikişer yıllık olmak üzere uzatılarak ilk 5 yıl böylece doldurulur. Bu tür çalışma izni alma zorunda olanların sayıları çok az.

2. İlk 5 yılın dolmasından sonra yabancı işçi için **"özel çalışma izni"** alma hakkı doğmasına rağmen, bu hak kendisine, eğer kendisi başvuru yapmazsa verilmeyebilir.

3. Çalışanlar olarak sayıları 2 milyonu geçen yabancılar arasında ezici çoğunluğu FAC'de 8 yılı çoktan doldurmuş olması nedeniyle **"Süresiz çalışma iznini"** hak edenler oluşturmasına rağmen, yine ezici çoğunluk süresiz çalışma iznine değil, özel, yani 5 yıllık çalışma iznine sahiptir.

Şimdi hak ettiğimiz halde çalışma iznini süresiz almamanın sakıncalarına bir bakalım:

A) Çalışma iznimiz 5 yıllık, oturma iznimiz ise belirli yıllarla sınırlı ve tesadüfe bakın ki, her iki iznin de bitim tarihleri aynı zamana rastlamakta. Bu arada işsiz kalıyoruz. Çalışma ve oturma izinlerimizin de süresi doluyor. Oturma izni için yabancılar dairesine başvuruyoruz, **"Git çalışma iznini uzattır, ondan sonra gel vereyim"** diyor. Arbeitsamt'a gidiyoruz, **"Oturmanı uzattır ki, çalışmanı uzatayım"** diyor. Ondan sonrasını siz düşünün artık. Eğer çalışma iznimiz süresiz ve oturma hakkımız olsaydı bunlar gelmeyecekti başımıza.

B) 15 yıldır FAC'de bulunuyoruz, her ne sebeptense çalışma iznini süresiz almamışız, son çalışma iznimiz 5 yıllık. Oturma iznimiz ise belirli yıllarla sınırlı ve süresiz (befristet). Fakat oturma hakkımız (Berechtigung) henüz yok. Bu arada işsiz kalıyoruz, işsizliğimiz uzun sürüyor. Bu durumda herkes gibi biz de bir yıl süre ile işsizlik parası (Arbeitslosengeld) alıyoruz. Bu bir yıl süre içinde **"Çalışma İzni Yönetmeliği"**ne göre FAC'deki çalışma hayatımıza ara vermiş sayılmıyoruz. İşsizlik parası aldığımız bir yıllık sürenin dolmasından sonraki 3 ay içersinde, hala çalışacak bir işyeri bulamamışsak, bu 3 aylık sürede de FAC'deki çalışma hayatımıza ara vermiş sayılmıyoruz. Fakat 3 ayın dolmasından sonraki her işsiz olarak geçen gün, yine Çalışma İzni Yönetmeliği'ne göre FAC'deki çalışma hayatımıza **"ara verme"** olarak kabul edilecektir. Bunun sonucu olarak da, bir işyeri bulup Arbeitsamt'a çalışma izni alma başvurusu yaptığımızda, FAC'deki 15 yıllık hizmetimiz gözönüne alınmadan, **"çalışma hayatınıza ara verdiniz"** gerekçesiyle çalışma izni verimine sıfırdan başlanarak, FAC'ye yeni gelmiş gibi işlem görecek ve size bir yıllık çalışma izni verilecektir.

Konu bu kadarla da kapanmıyor. Bu arada **"Çalışma izni konusunda hata ettim, aynı hatayı oturma hakkı konusunda yapmayayım"** diyerek oturma hakkı için yabancılar dairesine başvurduğunuzda, bu hakkın alınabilmesi için gerekli olan önşartlardan biri olan, **"özel çalışma iznine"** sahip olmadığınız gerekçesiyle başvurunuz geri çevrilecektir. Diğer bir deyişle, en az 5 yıl daha FAC'de çalıştıktan sonra yeni bir çalışma iznine sahip olduğunuzda oturma hakkı için yeniden başvuru yapmanız gerekecektir.

Bütün bunlar olurken Zimmermann'ın yeni yabancılar yasasının tasarlanan şekliyle yürürlüğe girdiğini düşünecek olursak, sizleri nelerin beklediğini tahmin etmek için müneccim olmaya hiç gerek kalmıyor. Ve yine bütün bunlar 8 yıldır FAC'de bulunanların çalışma izinlerinin süresiz olması, oturma hakkını almış olmaları halinde başına gelmeyecekti.

Yukarıda öneklerini verdiğimiz olaylarda **"Kesinlikle böyle sonuçlanır"** diye bir iddiamız yok. Fakat **"Böyle şey olmaz canım"** diye de kimse iddia edemez. Bu nedenlerle tavsiyemiz, FAC'de 8 yıldır çalışmakta olanların vakit geçirmeden süresiz çalışma izni ve onunla birlikte oturma hakkı almak için ilgili dairelere başvurmalarıdır. Ayrıca bu konularda demokratik kitle örgütlerine, Türkiyeli ve diğer yabancı ülke işçilerine yardımcı olmada büyük görevler düşmektedir.

Danimarka Komünist Partisi temsilcisi Niels Rosendal Jensen konuşuyor

Danimarka'da işsizlik bir konferansta tartışıldı

Danimarka'da, başkent Kopenhag'da, 13 Kasım'da düzenlenen **"Işsizlik ve Istihdam Sorunları"** konulu bir konferans yapıldı.

Danimarka Parlamento binasında yapılan konferansa hemen tüm göçmen örgütleri, siyasi parti temsilcileri, belediye, iş bulma kurumları ve konuyla ilgili bakanlıkların temsilcilerinden oluşan 130 delege katıldı. Danimarka'da göçmen emekçiler arasındaki işsizlik, istihdam darboğazı, göçmen işçilere yönelik olumsuz tutumların ele alındığı konferansta tüm göçmen işçiler adına konuşan **Mahmut Erdem,** şunları söyledi:

"... Herkes bilir. Yiyecek birşeyler almak için süpermarkete girdiniz. Süt, yağ, kahve, peynir, yumurta gibi paketinin üstünde son kullanım tarihi yazılı bir mal alacaksınız. Hemen tarihi kontrol edersiniz. Bayat mı? Daha yeni tarihli bir paket var mı? Mallar taze mi? Alışverişte herkes aldığının taze olmasını ister.

Işgücü denen meta için de geçerlidir bu kural. Onun da kullanılacağı zaman taze ve kaliteli olması gerekir. Bir farkla, işgücünü taşıyan işçiler bayatlayınca çöpe atılmazlar. Onarılıp, düzeltilip yeniden kullanılırlar. Ama öyle günler yaşıyoruz ki, yeniden istihdam edilmeleri için çaba

vaşmaları zorunluktur.

- Göçmen örgütleri ortaklaşa savaşabilmelidirler.
- 35 saatlik çalışma haftası istemi desteklenmelidir.
- Çalışma Bakanlığı'nda istihdam konusunda göçmen örgütleriyle ilişki için özel bir komisyon kurulmalıdır. Iş ve işçi bulma kurumlarında göçmen görevliler de çalıştırılmalıdır.
- Çalışma Bakanlığı'nca göçmenlerin haklarını ve onlara sağlanan olanakları anlatan bir el kitabı çıkarılmalıdır.
- Göçmen örgütlerine daha çok devlet yardımı ve maddi destek sağlanmalıdır.

Batı Berlin'de hazırlanan kitabın okutulmaması için baskı yapılıyor

Hannover Başkonsolosluğunca Cunta'nın ders kitapları dayatılıyor

• Konsolosluklara çağrılarak tehdit edilen Türkiyeli öğretmenlere eski Milli Eğitim Bakanı Hasan Sağlam'ın imzasını taşıyan "gizli" ibareli bir belge veriliyor

Konsoloslukların, Batı Berlin'de hazırlanan ders kitabını değil, cuntanın gönderdiği kitapları okutmaları için Niedersachsen ve Bremen eyaletlerinde görevli Türkiyeli öğretmenleri tehdit ettikleri öğrenildi.

Sözkonusu eyaletlerde Türkiyeli çocuklar için ayrı bir ders kitabı basılmadığı için öğretmenler, Batı Berlin'de hazırlanmış olan kitabı benimsemiş, ve bunun eğitim programına alınması için girişimde bulunmuşlardı. **Incila Özhan** ve **Adnan Binyazar**'ın yazmış olduğu bu kitap, Niedersachsen ve Bremen eyaletleri kültür bakanlıkları tarafından da uygun görülmüştü. Bunun üzerine kitabı ısmarlamaya başlayan öğretmenler teker teker konsolosluklara çağrılarak tehdit edildiler.

Parasal olanakları kısıtlı olduğundan kitabı ısmarlayamayacak durumda olan öğretmenler de konsolosluk kitaplarını almak için Hannover Başkonsolosluğu'na gittiklerinde aynı uygulamayla karşılaştılar ve ellerine **"gizli"** ibareli bir belge verildi. **Ulusu** hükümetinin Milli Eğitim Bakanı **Hasan Sağlam**'ın imzasını taşıyan belgede, Batı Berlin'de hazırlanan kitap eleştiriliyor ve okutulmaması için **"gereğinin yapılması"** isteniyor. Kitapta ilerici, demokrat yazar ve şairlerin eserlerine yer verildiği için **"dil"** ve **"ifade"** yönünden de **"eleştirildikten"** sonra **"gizli"** belgede: **"...Çocuklara, ülkeleri hakkında gerçekleri yansıtmayan bilgiler verilmeye çalışıldığı, onları karamsarlığa itecek ve aşağılık duygusu yaratacak, ülkelerine ve insanlarına karşı olan sevgi bağlarını zayıflatacak tabloların çizildiği, zengin-fakir temasının gereğinden fazla ve dikkat çekecek bir şekilde tekrar tekrar işlendiği, çocuklarda sınıf şuuru uyandıracak metinlere çokça yer verildiği, yazarların özellikle politik görüşlerini açıkça ortaya koyan şiir ve öykülerinden örneklerin kitaba aktarıldığı...Kitapta Türk edebiyatında isim yapmış ve kendisini toplumumuzun her kesimine kabul ettirmiş değişik yazarların tanıtılması beklenirken, özellikle aynı görüşü paylaşan yazarların eserlerinden örnekler seçildiği...müşahade...edilmiş bulunmaktadır"** deniyor.

Bunlara örnek olarak da Bekir Yıldız, Talip Apaydın, Mahmut Makal, Ülkü Tamer, Süleyman Bulut, Melih Cevdet Anday, Ismail Uyaroğlu, Sabahattin Ali, Süreyya Berfe, Abdulkadir Budak, Fikret Otyam, Aziz Nesin, Ahmet Naim, Bedri Rahmi Eyüboğlu ve Nazım Hikmet'e ait kitapta yer alan şiir ve romanlar gösteriliyor.

Niedersachsen ve Bremen eyaletlerinde olduğu gibi Batı Berlin Eğitim Senatörlügü'nce de benimsenen bir kitabın okutulmaması için baskı yapan Hannover Konsolosluğu'nun, emrindeki konsolosların ve eğitim müşavirinin, çağırdıkları öğretmenlere, **"Eğer başına bir iş gelmesini istemiyor, bizimle iyi geçinmek istiyorsan Berlin'de basılan kitapları okutmayacak, sınıfına koymayacaksın"** dedikleri bildiriliyor.

Bu eyaletlerde görevli öğretmenler, bunun ilk baskı uygulaması olmadığını, konsoloslukların öğretmenleri parçalamak, onları kendilerine kapıkulu yapmak için her yola başvurduklarını belirtiyorlar.

Metal işçilerinin bir kazanımı

Darmstadt'daki Eyalet Mahkemesi, 35 saatlik iş haftası savaşımı sırasında **"soğuk lokavt"**a uğrayan işçilere **"kısa çalışma parası"** verilmesi gerektiği kararını aldı. Ünlü **Franke Kararnamesi** böylece yasadışı sayılmış oldu. Hatırlanacağı gibi Federal Çalışma Dairesi Başkanı **Franke,** grev olmayan işyerlerinde işten çıkarılan, yani "soğuk lokavt"a uğrayan işçilere Arbeitsamtların "kısa çalışma parası" ödemesi için kararname çıkarmıştı. IG-Metall Sendikası'nın mahkemeye başvurması sonucu bu uygulamayı durdurma kararı alınmış, işçilere ödeme yapılmaya başlanmıştı. Hessen Işverenler Birliği de buna itiraz edip Eyalet Mahkemesi'ne başvurmuştu. Son karara göre, henüz ödeme yapılmamış 33 bin işçiye daha "kısa çalışma parası" verilecek.

Bir devrimci, bir hümanist, göçmen işçilerin sorunlarına sahip çıkan bir demokrat: Peter Schütt

Yabancı düşmanlığına karşı bir halk hareketi yaratabilmek

Türkiye Postası okurlarına, göçmen işçilerin sorunlarına bir Alman demokratı olarak sahip çıkan Peter Schütt'le yapılan söyleşiyi sunuyoruz. Peter Schütt, bir hümanist ve bir enternasyonalist olarak göçmen işçilerin sorunlarına yazılarıyla, aktif eylemleriyle katılan bir

kullanılırlar. Ama öyle günler yaşıyoruz ki, yeniden istihdam edilmeleri için çaba gösterileceğine kimi işçi grupları kaba yöntemlerle bir yana, bir çeşit çöplüğe itiliyor.

En azından göçmen işçiler açısından izlenimlerimiz, gözlemlerimiz budur. Sanki birinci kuşak denilen görece yaşlı göçmen işçilerden artık umut kesilmiş gibidir...

İşsizlik olgusuna rağmen işverenlerin hala biz göçmenlerin işgücüne ihtiyacı var. Halen Danimarkalıların çalışmak istemediği birçok iş, çalışanların çoğunluğunun göçmen olduğu fabrikalar vardır. Bu zaten hep böyle süregelmiştir. Göçmenler, Danimarkalıların istemediği, kabul etmediği en kötü ve en düşük ücretli işlerde çalışıyorlar. İşsizlikle ilgili istatistikler, göçmen emekçilerin, Danimarkalıların işlerini ellerinden aldıkları yönündeki iddialarını açıkça çürütüyor. İşsizliğin ilk önce vurduğu ve asıl vurduğu kesim göçmen emekçilerdir..."

Mahmut Erdem'in kimi bölümlerini aktardığımız bu konuşmasıyla açılan konferansta, Danimarka'da sosyal haklarda gerici hükümetçe gerçekleştirilen kısıtlamalar, yatırımlardaki azalma ve tutarlı bir göçmen politikasının bulunmayışı ele alınan başlıca konular oldu.

Konuşmacılar yabancı emekçilere kurtarıcı **"reçete"** olarak sunulan **"Danimarkaca öğrenimi"** üstünde de durdular. Danimarkaca öğrenmenin hiç de otomotikman iş bulmayı sağlamadığı, ayrıca bu dili öğrenmek için kimi gereklerin bulunması (meslek eğitimi, daha iyi bir iş bulabilme gibi) üstünde duruldu.

Konferansta ele alınan konuların en önemlilerinden biri de gerici hükümetçe hazırlanan yeni yasa tasarısı oldu. Yeni yasa tasarısına göre, işsizlik parası ödenmesinde ve işçi bulma kurumlarının işyeri gösterme yükümlülüklerinde, işçilere karşı çok olumsuz kısıtlamalar getirilmekte. Konuşmacılar bunun öncelikle ve ağırlıkla göçmen emekçileri etkileyeceğini belirttiler.

Konuşmacılar, Danimarka işçi sendikalarınca savunulmakta olan ulusal düzeyde **35 saatlik çalışma haftası** istemini işsizliği azaltacak etkili bir önlem olarak değerlendirdiler. Konferansa delege gönderen **Danimarka Vasıfsız İşçiler Sendikası** sözcüsü konuşmasında **IND-Sam** ile daha yoğun ve sıkı işbirliğine gireceklerini açıkladı.

Konferansın sonunda kabul edilen istemleri IND-Sam temsilcisi şöyle özetledi:

- Göçmen ve yerli işçilerin birlikte sa-

göçmen işçilerin sorunlarına yazılarıyla, aktif eylemleriyle katılan bir sanatçı-savaşçı. 1939'da küçük bir köyde doğmuş; savaşın bombalı, ölümlü günlerini tanımış. Köyünde, okulunda, yaşamında hep yabancılarla içiçe olmuş, onların sorunlarını yakından görmüş, yaşamış bir insan. Her şeyden evvel insanı seven, ona saygı duyan insan. Alman gericiliğine, burjuvazisine ve emeğe, insana düşman olanların tutumuna yiğitçe karşı koyan Peter Schütt'ü, dünyanın "her milli-bahri'sinde" olan dostlarımızdan birini tanıtıyoruz.

Türkiye Postası: Bize yaşamınızdaki kesitlerle, kendinizi tanıtır mısınız?

Peter Schütt: Küçük bir köyde doğdum. Babam köy okulunun tek öğretmeniydi. Bir naziydi, faşistti, Alman şoveniydi. Babam, mutsuzluğun, şanssızlığın her kötülüğün, Yahudilerden, Fransızlardan, yabancılardan geldiğine inanıyor, onlara kin duyuyor, kötü davranıyordu. Eğitim aracı ise sopaydı. Bizleri döverdi. Çocuklarının yüksek okullara gitmesini istemiyordu. O zamanlar onların vahşiliğine kin duyuyor, ailemden, doğduğum köyden, bu dar küçük ilişkilerden nefret ediyordum. Tüm çabam bu çevreden dışarı çıkabilmekti. İçinde yaşadığım çevreye, aileme ilk tepkim, mezhep değiştirmekle oldu. Ailem, köyüm protestandı. Köyümüzde katolikler vardı. Katolikler yerlerinden sürülmüş, bizim oralara göçmüşlerdi. Yabancıydılar, eziliyor, hor görülüyorlardı. Yani bir yanda yerliler ve bir yanda da göçmenler... Yerli köylüler sonradan gelenleri kabul etmiyorlardı, onlar ikinci sınıftılar. Ben de durumu protesto ederek mezhep değiştirip göçmenlerin yanında yer aldım. Din değiştirmem sonra işime yaradı. Cizvit okuluna gittim. Buradaki eğitimcim 5 yıl Nazi toplama kampında kalmış, iyi bir insandı. O, barış hareketine katılmamda etkin oldu. Orada komünistlerle tanışma olanağım oldu. 1966'dan beri DKP (o zamanlar illegaldi) üyesiyim.

Türkiye Postası: Yabancılarla tanışmanız köyde başladı, onların sorunlarına ilgi duymanız daha sonra nasıl gelişti?

Peter Schütt: Üniversite öğrenciliğim sırasında enternasyonal bir öğrenci yurdunda kalmaya başlamıştım. Köyden gelmiş, içine kapalı biri olduğumdan ilkin Alman arkadaş edinemedim. Çünkü Alman öğrencilerin hepsi kibirli zengin çocuklarıydı. Onlarla ilişki kurmak zordu. İlk arkadaşlarım özellikle Üçüncü Dünya ülkelerinden öğrencilerdi, yabancıydılar, onlar da hor görülüyorlardı. O zaman kurduğum arkadaşlıklar benim için çok önemlidir ve hala devam ediyor. Geçen yıl Senegal, Nijerya, Kongo Halk Cumhuriyeti'ne gittim. Beni davet edenler, öğrencilikten tanıdığım arkadaşlarımdı.

Türkiye Postası: Yazmaya ne zaman başladınız?

Peter Schütt: 1964'de öğrencilik dönemimden sonra Hamburg Üniversitesi edebiyat bölümünde asistanlığa başladım. Hamburg Üniversitesi sömürgeleri inceleme amacıyla kurulmuştu. Bahçesinde Hermann Von Wassmann'ın heykeli vardı. O, tipik sömürgeci, beyaz efendiyi temsil ediyordu. 1967'de ben bu heykelin boynuna ip dolayıp, aşağı çekerek devirdim. Polis beni tutukladı. Sonra üniversiteye girmeme yasak kondu, asistanlıktan oldum. Meslek yasağı kondu, mahkemeye verildim vs... O yıllardan itibaren yazmaya başladım.

Türkiye Postası: Göçmen İşçiler, yabancılar üzerine yazmanız nasıl başladı, sizi özellikle bu konuya iten motif neydi?

Peter Schütt: Ben yaşamım boyunca yabancılarla birlikte yaşadım Zenci bir Amerikalıyla evliydim. Irkçılığı etimle kemiğimle yaşadım. Hor görülmenin ne olduğunu biliyorum. Bu nedenlede kişisel tepki duydum. İlk kitabım Vietnam üzerine. Vietnam'la dayanışma günlerinde aktif olarak çalıştım. Savaştan sonra davet edilen ilk heyette ben de vardım. Oradaki izlenimlerimi yalnızca kendime saklayamazdım. Gezi notları olarak yayınladım. Artık FAC'da işçi sınıfının çekirdeği değişmiştir. Opel fabrikasında 7 haftalık bir grev yapılmıştı. 56 ulustan işçi greve katılmıştı. Hemen hemen tüm dünya temsil edildi diyebiliriz buna. Eğer Alman ve yabancı işçiler arasında dayanışma-birlik olmasaydı grev başarıya ulaşamazdı. Özellikle belirtmek istediğim, Türkiyeli işçilerin sınıf bilincinin, disiplininin, dayanışma anlayışının çoğu zaman Alman işçilerden fazla göze çarptığı...HDW'deki büyük mücadele bunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Tüm buna benzer eylemler bölgelerini aştı, işçi hareketini güçlendirdi. Alman ve yabancı işçileri bölmek, parçalamak başarılamadı. İşçilerin ulusu ne olursa olsun düşmanı birdir. 35 saatlik mücadelede aynı nedenle başarıya ulaşmıştır. Yabancı düşmanlığını yenmede sınıf dayanışması önemli bir işleve sahiptir.

Almanlar ve göçmenler arasındaki beraberlik, barış sorunuyla yakından ilgili. Alman burjuvazisi tarihte sürekli bir **"iç düşman"** yaratmıştır. İkinci Dünya Savaşı sırasında iç düşman Yahudiler, komünistlerdi, şimdi de göçmen işçiler. Bu nedenle barış hareketi, yalnızca atom roketlerine karşı bir mücadeleyle sınırlandırılmamalı, iç barış Almanya için çok önemli. Halklar arasındaki dostluk düşüncelerini yaygınlaştırmak istiyorsak, kapımızın önünden başlamalıyız. çalışmaya. Alman ve yabancıları biraraya getirebilecek birşeyler hazırlamalı. Bunlar mahallede yapılacak eğlencelerle, komşuluk ilişkilerinin, ev ziyaretlerinin geliştirilmesi şeklinde olabilir. Aradaki önyargıları, duvarları yıkmak ancak insanlar birbirini tanıdıktan sonra gerçekleşebilir. Kanım şu ki; bizim yabancı düşmanlığına karşı güçlü bir halk hareketine ihtiyacımız var. Söz konusu olan Demokratik İnsan Haklarının savunulmasıdır. Kanımca, Almanlar ve yabancıların insan hakları, vatandaşlık hakları birbirinden farklı birbirinden bağıntısız değildir. Şimdi yabancıların hakları sınırlandırılırsa, bunu diğer zayıf grupların haklarına yönelik baskılar, sınırlandırma çabaları izleyecektir. Örneğin: kadın haklarına, işsizlerin haklarına, politik göçmenlerin haklarına vs. Bunun sonu gelmez! Bu Almanya'da yaşayan tüm emekçilere yönelik bir tehdittir.

Türkiye Postası: Çıkarılmak istenen yeni yasaklamalara, sınırlamalara karşı ne düşünüyorsunuz?

Peter Schütt: Kanımca bu konuda sendikalara çok fazla iş düşüyor. Son zamanlarda sendikalar bu konuda iyi açıklamalar yaptılar. Ancak bunun pratiğe yansıması sınırlı kalıyor. Taban bu konuda daha ilerde. Şimdi günlük sendikal çalışmalarda herkes daha fazla çaba harcamalıdır. Bana göre, yabancıların hakları için geniş, yığınsal bir hareket yaratılmalı. Bunsuz olmaz!

Türkiye Postası: Bunu pratiğe geçirmek bir çok güçlüğü içeriyor, bu güçlükleri aşma konusundaki düşünceniz nedir?

Peter Schütt: Bu bize de bağlı, örneğin 1978'de Federal Almanya'da kimse 3-4 yıl içinde bu kadar güçlü bir barış hareketi yaratılabileceğini söyleyemezdi, İlerici güçler bu sorunun önemini kavrayıp ortak hareket etmeye başladıktan sonra barış hareketi güçlendi bugünkü boyutlarına ulaştı. Yabancılar konusunda da böyle bir hareketin oluşması ancak yabancı sorununun, barış sorunu kadar önemli olduğunun kavranıp, göçmen işçi örgütleriyle ortak hareket edilmeye başlanmasından sonra gerçekleşebilir.

Ulusal kültürle sosyalist kültürün örnek bir sentezi ülke sanatını zenginleştiriyor ve yığınsallaştırıyor

Bir komşu ülke, bir ortak kültür: Azerbaycan

Sovyetler Birliği'nin 15 Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nden biri. 86.600 kilometrekare. 6 milyon nüfus. Başkenti Baku. Konuşulan dil azerî türkçesi. Her iklimin birlikte yaşandığı, Kafkaslara kar yağarken aşağı vadilerinde ılıman iklim bitkilerinin, çayın, pamuğun, her türlü sebze ve meyvenin yetiştiği, Hazer Denizi boylarında deniz havası koklanırken biraz ötede çöllerin uzandığı, Kura vadisinde, Hazer kıyılarında yazın sıcaktan durulmazken Nahcivan dağlarında ısının eksi 30'a düştüğü bir ülke. Azerbaycan'ı bir Fransız gazeteci şöyle anlatıyor: **"Denizleri, dağları, hiç erimeyen karları, havyarları -hem de siyah havyar -, petrolleri, şarapları, çayları, dünyanın tüm iklimleri uzayıp giden kumsalları, Sovyetler Birliği'nin en güzel başkentlerinden biri, satranç şampiyonları, demirleri, kurşunları uzun bir tarihleri, büyük ozanları, ünlü müzisyenleri, hayal gibi dansözleri, mükemmel halıları, eski el yazmaları, kendi dilleri, gelenekleri, müzeleri, tiyatroları, pamukları, yüz yaşını aşmış insanları, camileri, Türkiye ve Iran'la sınırları, Doğu'da Kazakistan, Batı'da Ermenistan ve Gürcistan, Kuzey'de Rusya, eski devrimleri ve devrimci şehitleri var... Azerbaycan bir karşıtlıklar ülkesi değil. O bu karşıtlıklarla yaşıyor. Bu onun çekiciliği ve gururu. Bir yanıyla bohem, doğulu, öte yanıyla güneyli ve biraz da Iranlı..."**

Ve eklemek gerekir ki dilinden töresinden, kültüründen sanat geleneklerine kadar pek çok Türk...

Tarihinin en eski dönemlerinden beri Azerbaycan toprakları üzerinde pek çok ırklar, pek çok halklar geçip gitti. Persler (Iranlılar), Türkler, Moğollar, Romalılar ve Araplar; ve Araplarla birlikte Müslüman dini. Bugün 6 milyonluk Azerbaycan'da 70'den fazla milliyet yanyana yaşıyor. Azeriler nüfusun yüzde 78'ini mey-

Azeri halk müziği ve geleneksel müziği aletlerinden fasıllarına, türlerinden, adlarına, konularına kadar Türk müziğiyle öz kardeştir. Günümüzde ise bu müzik tüm gelenek ve motiflerden beslenerek çok sesli bir müziğe dönüşmüştür. Azerbaycan'ın çağdaş müziğinin ustaları tüm yeryüzünde saygınlık kazanmışlardır.

Insanları insanlarımıza, kültürleri kültürümüze, geçmişleri, geçmişimize benziyor. Ama bugün sosyalizm bayrağı altında, her alanda olduğu gibi sanat ve kültürde de büyük atılımlar, büyük gelişmeler kaydediyorlar.

Strasbourg'da "Dünü ve bugünüyle Azerbaycan" kollokyumu düzenlendi

Strasbourg'ta, **"Dünü ve Bugünüyle Azerbaycan"** konulu bir kollokyum düzenlendi. Kollokyumu, Fransa-Sovyetler Birliği ve Sovyetler Birliği Fransa Dernekleri'nin de katılımıyla Strasbourg Insan Bilimleri Üniversitesi'yle Azerbaycan Bilimler Akademisi ortaklaşa düzenledi. 12-14 Kasım tarihleri arasında üç gün süren toplantıyı Profesör **Paul Dumont**'un sekreterliğinde Strasbourg Türk Etüdleri Enstitüsü Müdürü **Irène Melikoff** yönetti.

12 Kasım tarihindeki açılışta, açış konuşmalarından sonra Strasbourg Türk Etüdleri Enstitüsü Profesörlerinden **Server Tanilli** ünlü Azeri şairi **Resul Rıza**'nın **"Elimden Gelse"** adlı şiirini okudu. Açılışı izleyen 13 ve 14 Kasım günlerinde Azerbaycan kültür ve sanatına ilişkin çeşitli bildiriler sunuldu ve tartışıldı. **"Azerbaycan ve Türkiye: Iki Dil Politikası", "Azerbaycan Halıları", "Azeri Şairi Şah Ismail Hatayi", "Azerbaycan'da Kadın Edebiyatı", "Horasan Azerileri Üzerine", "Azerbaycan'da Ulusal Politika", "Azerbaycan Ekonomisinin Gelişmesi ve Uluslararası Ilişkileri"** ve çeşitli konulardaki başka tebliğler yanında, **Server Tanilli**'nin **"Azerî ve Osmanlı Edebiyatlarının ortak temsilcisi olarak Fuzuli"** adlı tebliği büyük ilgi gördü.

Azerbaycan halı sanatının ilginç örneklerini içeren bir halı sergisinin de sunulduğu kollokyum, Azerbaycan sanatçılarının 13 ve 14 Kasım akşamları Strasbourg'da verdikleri müzik şölenleriyle sürdü. Geniş bir izleyici kitlesinin katıldığı toplantılar gerek içerik gerekse organizasyon ve yönetiliş açısından örnek bir kültür etkinliği oldu

can'da 70'den fazla milliyet yanyana yaşıyor. Azeriler nüfusun yüzde 78'ini meydana getirirken, ikinci ve üçüncü büyük grubu Ermeniler ve Ruslar oluşturuyor. Dağıstanlılar, Taşkurlar, Tatarlar, Avarlar Ukranyalılar 70 ayrı milliyet ve halkın bir bölümü.

Azerbaycan halkının zengin bir kültür ve sanat mirası var. Bu mirasın korunması için bugün çok şey yapılıyor. Halıcılık, mücevher işlemeciliği, seramikçilik, deri işlemeciliği ve **"Şebeke"** denen çivi ve zamk kullanmaksızın yapılan tahta arabesk sanatı bu geleneksel el sanatlarından bazıları...

Ateş ülkesi

Azerbaycan, çok eski dönemlerden beri **"ateş ülkesi"** olarak adlandırılmıştı. O zamanlar henüz petrol bilinmiyordu. Ama Isa'dan önce 9. yüzyılda Zaratustra'nın ateşe tapanları, bugünkü Baku yakınlarında ateş tapınaklarını kurmuşlardı. Isa'dan önce ikinci yüzyılda, bölgeye **"Ateş ülkesi"** deniyordu. Marco Polo, seyahat notlarında yanan siyah renkli bir sıvıdan göklere uzanan alevlerden söz ediyordu.

Altay'lardan inen göçebe Türk kavimleri önce ülkeyi kasıp kavurdular ama sonra feshettikleri ülkenin halkına karıştılar, yerleşik hayata başladılar ve böylece Türk dilini konuşan Azeri halkı oluştu. Çağımızın 8. yüzyılından itibaren yavaş yavaş Islam dinine geçtiler. Azeri halkıyla Türk halkı arasındaki ortak dil, kültür, sanat kökleri buralardan kaynaklandı.

Azeri halıları Isa'dan önceki yüzyıllara uzanan bir geleneği yansıtıyor

Saz, ut, kemençe, zurna... Müzikteki yerleri, adları, yapıları hep Türk geleneksel ve halk müziğindeki gibi.

1417'de Halep'de derisi diri diri soyularak ölüme mahkûm edilen şair **Nesimî** bir Azerî şairiydi. Edebi dilin Farsça olduğu bir çağda Nesimî Azerice yazıyor ve saray dili olan Farsça'yı anlamayan geniş halk yığınlarına kendi dilleriyle sesini duyuruyordu. Nesimî, bağnaz Islamla ve Timurlenk'in dayanılmaz zulmüyle mücadele eden hurufi mezhebindendi. Ama hurufiler ve şeyhleri, Timur'un emriyle kılıçtan geçirilince, Nesimî hareketin liderliğini aldı. Baskılar karşısında vatanını terkedip Orta Doğu'nun çeşitli bölgelerinde doktrinini yayarak gezginci bir hayat sürmeye başladı. Dönemin toplumuna, haksızlıklara ve zulme karşı amansız ve derin bir isyan bayrağı olan Nesimî'nin şiiri, düzenin sahiplerini, onu diri diri derisinin yüzülmesine mahkûm edecek kadar huzursuz etti. Nesimî'nin şiiri insana, insanın düşünce yeteneğine, yüceliğine bir övgü; dogmacılığa karşı bir savaş çığlığı; insanı bilinçlenmeye çağıran bir davettir. Amacı, insanı tüm korkaklıklardan, küçük hesaplardan, iki yüzlülükten cehaletten kurtarmak, onu hak ettiği yere, yani hayatın ve yaratılışın merkezine koymaktır. Nesimî'nin şiiri 14. yüzyıldan günümüze halk şairlerinin dillerinde dolaşan aşıkların sazlarına sözlerine geçmiş bir halk şairidir ve Türk halk edebiyatını da etkilemiştir.

Hanedanlar, aşıklar, sazendeler...

Azerbaycan geleneksel müziğinde hanendelerin, aşıkların, sazendelerin yeri Türk müziğindekinin hemen hemen aynıdır. Adları da öyle... Bu geleneksel müziğin kurallarını 12. yüzyılda Nizamettin Gencevi koymuş, makamları belirlemiş, ve tüm Azerî müziğinin temeli olan Gazel'in formunu bulmuş, ilkelerini koymuştur. Azerî aşıklarının altın çağı 16-18. yüzyıllar arasındadır. Aşık kendi şiirlerini müzik eşliğinde okurken **"saz"**ıyla emprovizasyonlar yapar. Çoğu kez **"balaman"** denilen bir müzik aletinin eşliğinde aşk acıları yanında halkın ezilmişliğini, acılarını, umutlarını da dile getirir. Azerî halk müziği ve Azerî geleneksel müziği, müzik aletlerinden fasıllarına, türlerinden adlarına, genel havasından temalarına kadar Türk müziğiyle hemen hemen eş denebilecek benzerlik gösterir. Bayatî, Uşak Rast makamları bu geleneksel müziğin tıpkı Türk müziği gibi en çok kullanılan makamlarıdır.

Günümüzde modern azerî müziği tüm bu geleneklerden ve motiflerden yararlanarak bunların temelinde gelişmiş bir çok sesli müziktir ve sadece Sovyetler Birliği çapında değil, dünya çapında sayılan bestecileri, orkestra şefleri vardır. Özellikle Ikinci Dünya Savaşı sırasındaki kültür hamlesi ve devrimci atmosfer içinde, **Sultan Hacibekov**, çağdaş Azeri müzik ekolünün şefi sayılabilecek **Kara Karaev**, **Fikret Amirov**, **Arif Melikov**, ünlü orkestra şefi **Niyazi** Azerbaycan'ın hareketli ve ileri çağdaş müzik hayatının başta gelen adlarıdır.

Azerbaycan, halk sanatlarından müziğine, dilinden klasik edebiyatına kadar, kendi dilimizi, kültürümüzü, sanat, müzik ve edebiyatımızı daha iyi anlamamız açısından, bize en yakın kültürlerden birine sahip bir ülke olma özelliği taşıyor.

Elimden gelse

Ben isterim ki
Bulutlar ağlasın,
Ama çocuklar ağlamasın;
Hiç biri öksüzlük, yetimlik nedir
duymasın.

Ben isterim ki
Konuşsun her çiçek kendi dilince;
Ama silahları kesilsin sesi.

Ben isterim ki
Kapansın bütün kapılar karanlığa;
Ama gözler kapanmasın
Sözler kapanmasın.

Ben isterim ki
Yangınlar sönsün,
Ama umutlar sönmesin;
Erişsin her meyva kendi dalında,
Yüreklere acı bir söz değmesin.

Ben isterim ki
Eğilsin dallar bereketten;
Ama insanoğlu başını eğmesin
Utançtan ya da güçsüzlükten.

Ben isterim ki
Gözyaşı gibi aksın pınarlar,
Toprağın üzerinde duru berrak;
Ama pınarlar gibi akmasın gözyaşı,
Yeryüzünün hiç bir yerinde.

Ben isterim ki
Bir yıldızlar kalsın uykusuz
Gökyüzünün derinliklerinde;
Ama insanlar yatıp dinlensinler,
Taze bir güçle başlamak için
Güzel sabahlara,
Aydınlık sabahlara.

Ben isterim ki
Her şey
Her şey
Her şey eğilsin insanın önünde;
Ama insan, insana tutsak olmasın,

Ben isterim ki
Sevinç bol olsun,
Mutluluk bol olsun
Ülkeden ülkeye giden yol olsun.

Resul RIZA

gerekse organizasyon ve yönetiliş açısından örnek bir kültür etkinliği oldu.

ÖZETLE

Essen'de yerli ve yabancı on ressam ortak sergi açtı

Federal Almanya'da Essen kentinde 10 yerli ve yabancı ressamın katılımıyla açılan bir ortak sergide Aydın Karahasan, Sabahattin Şen ve Mustafa Çakır da yer aldılar. Sergide ayrıca Elisabeth Schlanstein, Luisa Fimmers-Trujillo, Marlies Carrasco-Toll, Sonja Yolcu, Ferdinand Bahnen, Hannelore Thilker, John Waszek'in yapıtları da sunuluyor.

Federal Almanya'nın Kuzey Ren Westfalye eyaletinde etkilik gösteren **San-Der** (Türk Sanatçılar Birliği) tarafından düzenlenen sergi **"Krefeldli Sanatçılar Grubu"** adı ile sunuluyor. Açılış günü Türk ressamları üstüne bir dia gösterisinin de sunulacağı serginin adresi şöyle: **Friedrich-Ebert-Strasse 37, Essen**

Nikaragua emekçileri ve dünya barışı büyük bir tehlikeyle karşı karşıya

(Dünyadan yükselen ses:) Amerika Nikaragua'dan ellerini çek!

Geçtiğimiz günlerde dünya kamuoyundan yükselen güçlü protestolara karşın, Reagan yönetimi Nikaragua'yı denizden kuşatma anlamına gelen askeri gövde gösterilerini sürdürüyor. Öte yanda Reagan yönetiminin işgal hazırlıkları karşısında Nikaragua halkı yurdunun egemenliğini, devrimin kazanımlarını silah elde savunmak için gerekli hazırlık çalışmalarına etkin bir biçimde devam ediyor. Kasım ayı ortasında Sandinist yönetim yeni bir politik girişimde bulundu ve hükümet koordinatörü **Daniel Ortega** ABD'ye gerginliklerin giderilmesi amacıyla görüşme teklifinde bulundu. Verdiği demeçte **Ortega**, **"Biz ABD'yi ziyaret edebileceğimiz gibi, Başkan Reagan'ı Nikaragua'da kabul etmeye hazırız"** dedi.

Bilindiği gibi Nikaragua'da Kasım ayı başında yapılan seçimlerde Sandinist Cephe'nin oyların çoğunluğunu alıp devrim hükümetinin yasallık kazanması üzerine ABD yöneticileri işgal planlarından açıkca söz etmeye ve bölgedeki silahlı kuvvetlerini bu amaçla güçlendirmeye başladılar.

12 Kasım günü ABD komşu ülke Honduras'a yeni askeri birlikler aktardı. ABD Silahlı kuvvetlerinin 101. Hava İndirme Birliği'nin Honduras'daki üslere yerleşmesi ile ABD askerlerinin sayısı iki bine yükseldi. ABD'nin Çevik Kuvvetlerine bağlı 101. hava taarruz tümeni ve özel komando birlikleri alarma geçirilmiş durumda.

Şu sıralarda Nikaragua kıyıları önünde 40 kadar ABD savaş gemisi devriye geziyor. Bu gemilerin arasında atom silahları taşıyan **"Iowa"** gemisi ile **"Nimitz"** nükleer uçak gemisi de yeralıyor.

Bölgeye yeni askeri güçler gönderiliyor

Nikaragua'nın dört yanında ABD silahlı kuvvetlerinin yürüttüğü yedi manevra devam ederken, bunların bir tanesine Kanada, İngiltere ve Federal Almanya'nın da katıldığı açıklandı. NATO'nun operasyon alanı dışında olan bu bölgedeki manevraya NATO müttefiklerinin de katılması geniş tepkilere yolaçtı.

ABD'nin özgür bir ülkeye karşı açık saldırı ve işgal hazırlıklarını aralıksız sürdürmesi kamuoyunda protestolara yol açarken, birçok ülke hükümeti de Amerika'nın devlet terörizmi uygulaması karşısında duyduğu tepkiyi dile getirmeye devam ediyor. Bunlar arasında yeralan İspanya, Norveç, Fransa, İsveç Dışişleri bakanlarının yaptığı açıklamalarda, bir devletin karasularını ve hava sahasını ihlal etmek devletler hukukunun ayaklar altına alınmasıdır denilerek, silah ve tehditin dünya barışı açısından tehlikeleri üzerinde duruldu. Öte yanda Dünya Sendikalar Federasyonu, üyesi olan tüm örgütleri Nikaragua emekçileri ile dayanışmaya çağırırken, 14 Kasım Nikaragua'yla uluslararası dayanışma gününde Latin Amerika ülkelerinde, sosyalist ülkelerde, Avustralya, Japonya, ABD, Batı Avrupa ve Ortadoğu'da yapılan çeşitli eylemlerde ABD yönetimi kınandı. Nikaragua olayı dünya barış güçlerinin önündeki bir numaralı sorun olma durumunu koruyor.

Nikaragua'da olası bir saldırıya karşı koyabilmek için halka silah dağıtıldı. Çeşitli kesimlerde gönüllü birlikler işletmeleri, büroları, tarımsal alanları, stratejik binaları korumak üzere örgütlenirken, önemli kavşaklar ve endüstri bölgeleri hava saldırıları ve hava indirmelerine karşı korunmak üzere zırhlı birliklerce tutuldu.

Türkiye Postası
15 GÜNLÜK GAZETE 30 KASIM 1984 SAYI: 45

ABD Nikaragua'ya beş bölgeden saldırabilir

Nikaragua'ya işgal hazırlıkları yapan ABD'nin bu saldırıda kullanabileceği beş bölge ülkenin dört yanını sarıyor.

Honduras: Nikaragua'nın komşusu olan bu ülke son yıllarda ABD tarafından yüzmilyonlarca Dolar harcanarak mükemmel bir askeri üsse dönüştürülmüş durumda. Bu ülkede donanma, hava ve kara kuvvetlerine ait 20 askeri üs, üç uzun menzilli radar istasyonu ve Honduras ordusunun eğitilmesi için hazırlanmış bir eğitim kampı bulunuyor. Bu kampta şu anda beş bin Honduras askeri ABD uzmanları tarafından eğitiliyor. Ayrıca bölgede Nikaragualı karşı-devrimcilerin eğitimi için 17 kamp açılmış durumda.

Panama: 80 yıl önce ABD tarafından işgal edilem Panama Kanalı Bölgesi'nde bugün ABD'nin Latin Amerika'daki ana güçleri üslendirilmiş durumda. Burada, **"ABD'nin Latin Amerika'daki çıkarlarını korumak"** için yapılan askeri eylemleri koordine etmekle görevli sekiz stratejik komutanlık bulunuyor. Bölgenin en büyük haberleşme merkezi de burada yer alıyor. Son 18 ay içinde Panama'da üslenen ABD askerlerinin sayısı 20 bine yükseldi.

Guantanamo: Burada, 1901 yılından beri tüm uluslararası kurallara aykırı olarak bulundurulan askeri üs ABD'nin Latin Amerika'ya müdahale planlarında ana rolü oynuyor. **"Önceden planlanmamış çatışma hallerinde"** ABD'nin buradan duruma müdahale etmesi planlanıyor. Deniz piyadelerinin önde gelen eğitim üssü olan Guantanamo'da 112 kilometre karelik bir alan üzerinde iki havaalanı, yeraltı radar ve izleme cihazları ve uçak gemileri dahil 50 gemi barındırılabilen bir modern liman bulunuyor. Halen yedi bin asker üslenmiş olan bu üssün altyapısı 50 milyon Dolarlık harcama yapılarak genişletiliyor.

Porto Riko: 1898 yılından beri işgal altında bulunan Porto Riko'da ABD'nin Karaib Bölgesi'ndeki ana üssü bulunuyor. Pentagon'un bu bölgede yaptığı harcamaların yüzde 50'si bu küçük adaya gidiyor. 4500 askerin üslendiği Porto Riko'daki üsler bugüne dek ABD'nin Dominik Cumhuriyeti'ne ve Grenada'ya karşı müdahalelerinde kullanıldı.

Bahama Adaları: Küba'ya karşı kullanılmak üzere planlanmış olan bu adalardaki hava ve deniz altı üslerinde de uzun menzilli radar cihazları bulunuyor.

ABD-Sovyet silahsızlanma görüşmeleri gelecek yıl başlayabilir

Kasım ayının üçüncü haftasında TASS ajansı tarafından yapılan açıklamalara göre Sovyetler Birliği ve ABD nükleer ve uzay silahları da içinde olmak üzere yeni başlatılacak silahsızlanma görüşmelerinin ön hazırlığını yapma konusunda anlaştılar. Buna göre, 7-8 Ocak 1985'de Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı **Gromiko** ile ABD Dışişleri Bakanı **Schultz** silahsızlanma konularında sürdürülecek görüşmenin çerçevesini çizmek, çeşitli konularda karşılıklı tavır ve hedefleri belirlemek üzere biraraya gelecekler.

NATO'nun yeni stratejisi daha

Federal Almanya'ya her hafta bir Pershing-II geliyor

Tanınmış Ingiliz askeri dergisi **"Jane's Defense Weekly"**nin verdiği habere göre, yeni ABD atom füzelerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi olağanüstü hızlandırılmıştır. NATO çevrelerinden alınan bilgilere göre Federal Almanya'ya yerleştirilecek olan 108 Pershing-2 füzesinin 45'i yerleştirilmiş bulunmaktadır. Pershing-2'lerin ilk bölümü Ekim ayında Mutlangen Üssü'ne getirilmişti. Halihazırda ise Federal Almanya'ya her hafta bir Pershing-2 füzesi getirilmekte ve dokuz hafta içinde bir füze birliği tamamlanmaktadır.

Öte yanda geçtiğimiz günlerde Batı Avrupa'ya yerleştirilecek füzelerin durumu ilk kez **NATO Başkomutanı tarafından açıklandı. Rogers** yaptığı açıklamada 572 atom füzesinin 93'ünün nakledildiğini söyleyerek, bunlardan 45 Pershing-2'inin Federal Almanya'ya, 32 Cruise füzesinin Ingiltere'ye ve 16 Cruise füzesinin ise Italya'ya yerleştirildiğini belirtti. Federal Almaya'da füzelerin yerleştirildiği yerler konusunda ise açıklamada bulunmadı. **Rogers**, füzelerin getirilmesinin hızlandırılma gerekçesi olarak da Sovyetler Birliği'nin sahip olduğu SS-20 füzelerini kıtalararası füzelere dönüştürmesini ileri sürdü.

Bu arada, ABD ordusunun hava savunma füzesi olan **"Patriot"** türünden ilk füzelerin Federal Almanya'ya nakledildiği açıklandı. Bu füzeler aynı anda elli hedefi vurabilme ve çok yüksek isabet gücüne sahip olma özellikleri nedeniyle ABD'nin ilk vuruş stratejisinde önemli bir rol oynuyorlar.

saldırgan, daha pahalı

Kasım ayı başında Brüksel'de yapılan ve 9 Kasım günü sona eren **NATO** Savunma Konseyi ve Kuzey Atlantik Assamblesi toplantılarında gündemde **NATO'**nun yeni konvansiyonel savaş doktrini de yeraldı. Savunma Konseyi önümüzdeki Aralık ayında yapılacak Bakanlar toplantısında ele alınacak olan yeni doktrin konusunda görüş birliğine vardı. **"Air-Land Battle"**, ya da **"cephe gerisindeki güçlere saldırı"** (Follow on forces attack-F.O.F.A) adı verilen savaş doktrini **NATO'**nun yeni genel sekreteri **Lord Carrington**'un toplantıda yaptığı konuşmanın de önemli bölümlerinden birini oluşturdu.

Lord Carrington'a göre **NATO'**nun eski "Esnek Mukabele" stratejisi değişmemiş ve yeni strateji sadece taktik alanda bazı değişiklikler getirmişti. Genel Sekreter, yeni stratejinin yarattığı tedirginliği yatıştırmak amacıyla **NATO'**nun halen resmi stratejisi olan "Esnek Mukabele"nin ardına sığındıysa da, askeri uzmanlara göre yeni strateji eskisiyle çelişmekte ve pek çok önemli değişiklik içermekteydi. Bunların en önemlilerinden biri, yeni stratejinin saldırı harekatlarına (offensive operations) ağırlık vererek savaş olasılığını, nükleer bir savaş da dahil olmak üzere arttırmasıydı.

Yeni strateji, nükleer ve kimyasal silahların kullanımını da vurgulamaktaydı

NATO Başkomutanı Rogers gibi, **Carrington da** bir yandan yeni teknolojilerden yararlanılmasını vurgularken, öte yandan da konvansiyonel silahların modernleştirilmesinden yana olduğunu belirtmişti. Konvansiyonel silahlarda öngörülen modernleştirmeyi gerçekleştirmek için ise **NATO** ülkelerinin önümüzdeki on yıl içinde 30 milyar Dolarlık bir ek harcama yapmaları gerekecektir. Bu tutar, sadece silahların satın alınması için ödenmesi gerekli paradır. Öte yanda modernleşme, yeni personel yetiştirilmesi gibi bazı harcamaları da gerektirecektir. **Lord Carrington**'un Kuzey Atlantik Assamblesi'ndeki konuşması tüm bu harcamaların yanısıra alt-yapı ve lojistik alanlarında da yeni harcamaların **NATO** yöneticileri ve ABD tarafından müttefiklere dayatılacağının bir belirtisi olarak değerlendirilebilir.

Gözlemciler, ekonomik bunalımdan kurtulmayan, kamu borçları her gün kabaran Batı Avrupa ülkelerinin bu harcamalara dayanma gücü konusunda şüphe belirtmektedirler. Örneğin, Belçika gibi kamu borçlarının gayrisafi ulusal hasılanın yüzde 89'una eriştiği bir ülkenin askeri harcamalarını nasıl arttıracağı sorusuna yanıt vermek gerçekten güçtür. Bu sorunların başında Türkiye'nin komşularıyla ilişkilerinin bozulma olasılığı gelmektedir.

ya gelecekler.

Bu karardan kısa bir süre önce Amerikan (NBC) televizyonuna bir demeç veren Sovyetler Birliği devlet Başkanı **Çernenko**, iki ülke arasındaki ilişkilerin normalleşmesi için Washington yönetiminin soyut sözlerden vazgeçip, pratik adımlar atması gerektiğini belirtmiş; somut öneriler üzerinde sonuçlara yönelinmesi halinde iki ülkenin üst düzeydeki yöneticileri arasında görüşmelerden yana olduğunu söylemişti. Kendisine yöneltilen bir soru üzerine **Çernenko** şu anda görüşmelerde olumlu sonuçlar alınmasını sağlayacak bir ortamın varolmadığına inandığını da belirtmişti.

Dünyada gerginliklerin azaltılması yönünde bir adım atılmasını sağlayacak olan Sovyet-ABD ikili görüşmelerinin yeniden başlayabilmesi, Reagan yönetiminin bu dönemde silahsızlanma konularında Sovyetler Birliği'nin yaptığı somut önerileri ciddi biçimde ele almasına bağlı. Bu önerilerin en önemlisini ise **"atom silahlarına ilk başvuran ülke olmama konusunda garanti verme"** oluşturuyor. Geçtiğimiz günlerde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda tekrar gündeme getirilen bu öneriyi ABD, Federal Almanya ve NATO ülkelerinin çoğu reddettiler.

Şili: 27 ve 28 Kasım protesto gösterileri

Şili'de, diktatör Pinochet ülkede olağanüstü durum ilan edip, özellikle işçi semtlerinde toplu tutuklamaları sürdürürken, 16 Kasım günü Şili Piskoposlar Konferansı, Santiago Başpiskoposu **Fresno**'nun yayınladığı bir mektubu kabul etti ve mektup Pazar ayini sırasında tüm katolik kiliselerinde okundu. Şili'deki son durumun, toplu tutuklamaların kınandığı mektupda **Fresno, Pinochet**'in kiliseden aforoz edilebileceğini söyleyerek, ülkede olağanüstü duruma son verilmesini istedi. Katolik Kilisesi de Şili halkını 23 Kasım günü oruç tutmaya ve kiliselerde dua ederek **Pinochet** rejiminin baskılarına karşı çıkmaya çağırdı. Toplumda önemli bir rolü olan Şili Katolik Kilisesi darbeden bu yana ilk kez halkı faşist yönetime karşı bir eylem yapmaya çağırıyor.

Bu arada **Pinochet**'in son haftalarda artırdığı terör binlerce kişinin tutuklanıp, stadyumlara doldurulmasıyla doruğuna ulaşırken, polis Şili demokratik Halk Hareketi **(MDP)**'nin Başkanı **Manuel Almeyda** hakkında da tutuklama kararı çıkarttı. Öte yanda tüm baskıya karşın direnişler sürdürülüyor. Kasım ortasında Şili'nin sekiz üniversitesinde öğrencilerin boykoto gitmesinin ardından, birçok politik ve sendikal örgüt de 27 ve 28 Kasım tarihlerinde halkı yeni bir protestoya çağırdılar.

Öte yanda faşist rejim Kasım ayı sonunda yapılacak yeni direnişleri engellemeye çalışırken Şili'nin en büyük üç muhalefet örgütü de ortak bir girişimde bulunarak, Birleşmiş Milletler'den Şili'ye bir gözlemci gönderilmesini istedi. B.M.'e yapılan başvuruda, Şili'de insan haklarının ayaklar altına alındığı, bunun yerinde izlenip dünya kamuoyuna daha geniş çapta duyurulması için gözlemci gönderilmesinin önemi dile getirildi.

Israil Güney Lübnan'dan çekilmiyor

8 Kasım'da Güney Lübnan'ın Nakura kentinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Cuellar'ın önerileri ve Güvenlik Konseyi'nin kararları çerçevesinde Israil'in Güney Lübnan'dan çekilmesi üzerine görüşmeler başlatıldı. BM'nin Lübnan'daki barış kuvvetlerinin Merkez Komutanlığında yapılan ve Israil ile Lübnan'ın ordu delegasyonlarının katıldığı görüşmelerde henüz bir sonuca varılamadı. Bu arada askeri görüşmelerin eşiğinde ABD'nin bölgedeki askersel eylemlerinde bir hareketlilik gözlendiği ve **"Independence"** uçak gemisinin Lübnan açıklarına geldiği bildiriyor.

Görüşmelerde Lübnan askeri delegasyonu Israil'in 1982 yılında işgal ettiği Güney Lübnan'daki askeri kuvvetlerini hiçbir koşul öne sürmeden geri çekmesini ve bu bölgedeki hasarın Israil tarafından karşılanmasını istedi. Ancak Israil delegasyonu şimdiye dek bu taleplere olumsuz yanıt vermiş durumda. Israil bölgedeki kuvvetlerini çekmek için üç koşul öne sürüyor:

Israil kuvvetlerinin çekilmesinden sonra Güney Lübnan'da polis kuvveti olarak Israil tarafından eğitilen ve silahlandırılan General **Antoine Lahed** komutasındaki paralı askerlerin tanınması

Israil ordularına bu bölgede **"Israil'in istediği düzen ve güvenliğin"** sağlanması için her zaman bölgeye girme ve tüm Lübnan hava ve deniz sahasını kontrol etme hakkının verilmesi

Suriye'nin Filistin Kurtuluş savaşçılarına karşı jandarma rolünü üstlenmesi

Görüşmeleri bu yolla uzatarak işgali sürekli hale getirmek isteyen Israil, Lübnan'da koşulların normalleşmesini, ülkede birlik ve bütünlüğün sağlanmasını engelliyor. Ortadoğu'da sorunlara barışçıl çözüm bulunmasını güçleştiren Israil, aynı zamanda bölge halkı üzerindeki baskıları da arttırıyor.

Hiçbir kitap tekelci devlet kapitalizmini bu kadar güzel anlatamazdı

Flick skandalı Federal Alman devletinin gerçek sahiplerini gözler önüne serdi

Artık gazete başlıklarına **"satılık cumhuriyet"**, **"satılık meclis başkanı"**, **"satılık bakanlar"**, **"satılık parlamento"**, **"Flickeral Almanya Cumhuriyeti"** şeklinde yansıyan Flick rüşvet skandalı, savaş sonrası Federal Almanya'sının en derin siyasi krizi olarak nitelendiriliyor.

Ve yine basında ve parlamentoda hangi bakanın 5 bin, hangisinin 10 bin Mark rüşvet aldığı, Flick'in Başbakanın karısına hediye ettiği bir kutu havyarın rüşvet sayılıp sayılamayacağı tartışıladursun, skandalın gerçek boyutları bir **"hükümet krizi"**'ni çoktan aştı. Savcılığın, vergi dairelerinin elindeki belgeler ve politikacıların parlamento komisyonu önünde verdikleri ifadelerin asıl ortaya çıkardığı, devleti yönetenlerin tekellerin onayı olmadan ekonomik ve politik alanda hiçbir adım atmadıkları ve atamayacakları gerçeği oldu.

Milyonluk bağışlar

Skandal, birkaç yıl önce vergi dairesi memurlarının çeşitli firmaların vergilerini denetlerken birtakım belgelerle karşılaşmaları üzerine patlak verdi. Sözkonusu belgeler, partilere yapılan milyonlarca Marklık bağışları kanıtlamakla kalmıyor, bu bağışlar yoluyla tekellerin devlet kasasından yine milyonlarca Marklık vergi kaçırdığını gösteriyordu. Yasa, partilere yalnız 1800 Markın altında yapılacak bağışları vergiden muaf tuttuğu için, firmalar ve bağışı alan partiler işin kolayını bulmuşlardı. Bağışlar, partilere yasalara aykırı bir biçimde, partilerin vakıfları üzerinden yapılıyordu. Sadece bu vakıflarla da yetinilmemiş, partiler tarafından sadece **"bağışlar"**'ın yatırılacağı bir çeşit **"gizli banka"** niteliğinde naylon kuruluşlar da oluşturulmuştu. Vergi yolsuzluğuyla ilgili olarak bugün 2 bin ayrı soruşturma sürdüren savcılık, firmaların bu yolla milyonlarca Markı vergiden düştüğünü saptadı.

Flick dışında hakkında dava yürüyen firma ve bankalar şunlar: **Mercedes, Porsche, Bosch, Karstadt, Kaufhof, Otto-Versand, Henkel, Siemens, Melitta, Rheinmetall, Bayer Leverkusen, Dresdner Bank Deutsche Bank ve Commerzbank.** Geçtiğimiz günlerde sonuçlanan **Madaus** ilaç firması hakkındaki davada, firma 420 bin Mark para cezası ödemeye mahkum edildi.

Rüşvetlerin karşılığı

Bu, işin sadece bir ve belki de en **"zararsız"** yönü. Olayı ele alan savcılık başta Flick olmak üzere diğer tekellere ait firmalarda yaptığı araştırmalarda birtakım mektup ve notlar buldu. Tutulan not ve yazışmalarda çok sayıda politikacının adı geçiyor ve politikacılarla patronlar [illegible] da yapılan gizli görüşmelerde ele [illegible] konular yer alıyordu. Bunlardan [illegible]

Devlet Başkanı'ndan Başbakan'a, İçişleri Bakanı'ndan Dışişleri Bakanı'na kadar hemen tüm politikacılar aldıkları rüşvet karşılığında on Kohl, "Bize yıllardır yardım edenleri bize en çok ihtiyaç duydukları bir zamanda yüzüstü bırakamayız" diyordu. yıllardır tekellerin yasadışı uygulamalarına göz yumdular. Bununla da kalmayıp, hem kendilerini, hem de Flickgillerin vergi yolsuzluklarını temize çıkarmak için mecliste birkaç kez "af" girişiminde bulundular.

KOHL (Başbakan)–Aldığı rüşvet: 665 bin Mark, STRAUß (CSU Başkanı)– Aldığı rüşvet: 950 bin Mark, GENSCHER (Dışişleri Bakanı)–Aldığı rüşvet: 1 Milyon Mark

von WEIZSÄCKER (Devlet Başkanı)–Aldığı rüşvet: 100 bin Mark, ZIMMERMANN (İçişleri Bakanı)–Aldığı rüşvet: 80 bin Mark, KIEP (CDU Saymanı)-Aldığı rüşvet: 100 bin Mark, ERTL (Eski Tarım Bakanı)- Aldığı rüşvet: 100 bin Mark

ğı kolaylıklar şimdiye kadar ortaya çıka- [illegible]

[illegible] deki en güçlü yabancı sermaye haline geldi. [illegible] Strauss, geçtiğimiz yıllar [illegible] ifadede Flick'e bu ko- [illegible]

girişimi de- tasarının uzun süre gizli gizli hazırlanmasına rağmen- demokratik kamuoyunun uyanıklığı, Yeşiller, SPD milletvekillerinin ve FDP tabanının sert ten- [illegible]

Bir barış yürüyüşü belgisi: "Kendilerini Flick'e satanlar, bizi de Reagan'a satarlar"

geçiyor ve politikacılarla patronlar [illegible] da yapılan gizli görüşmelerde ele alınan konular yer alıyordu. Bunlardan ortaya çıkan sonuç şuydu: Hemen tüm milletvekilleri, bakanlar ve devlet başkanları tekellerden aldıkları rüşvetler karşılığında onların yasadışı uygulamalarına göz yummuşlar, onların onayı ve bilgisi dışında en ufak bir **"personel değişikliği"** dahi yapmamış, meclise yasa tasarısı sunmamışlardı. Politikacıların tekellere sağladı-

[illegible] sermayesini [illegible] firma[illegible] [illegible]

● Hükümetin tekellere silah ihracatı için izin belgesi vermesi.

● Tekellere, faiz oranlarının yüksek olduğu ABD'ye sermaye kaçırabilmeleri için herhangi bir bahaneyle izin çıkarılması. Örneğin bu yolla, hem de bir fenik vergi ödemek zorunda kalmadan sermaye kaçıran Flick, 1 milyar Markla şu anda ABD'-

[illegible] Strauss, geçtiğimiz yıllarda savcılığa verdiği ifadede Flick'e bu konuda **"danışmanlık"** yaptığını ve böylelikle Flick'in vergi yükünün hafifletildiğini itiraf etmişti. ABD'de yaptığı yatırımlar sayesinde Federal Almanya'ya **"yeni teknoloji getirileceğine"** ilişkin olarak Flick'e bir belge düzenlenmiş, ancak bu **"teknoloji ithalatı"** hiçbir zaman gerçekleşmemişti. Flick'in, ABD'de yapacağı yatırımın yüzde 56'sını vergi dairesine ödemekten kurtulması, zamanın SPD hükümetini kaygılandırmış, belgeyi düzenleme konusunda tereddüt göstermişti. SPD'ye ait Friedrich-Ebert Vakfı'na Flick tarafından yapılan 4,5 milyon Marklık bağış, işi halletmişti.

Savcılığın soruşturmayı derinleştirmesi, Flick'le ilgili bir yolsuzluğu daha gün ışığına çıkarmış ve bu da geçtiğimiz yıl FDP'li Ekonomi Bakanı **Lambsdorff**'un istifasına yol açmıştı. **Lambsdorff'un "özel yardımlarıyla"** Flick, Daimler-Benz hisse senetlerinin karını vergilendirmekten kurtulmuştu. **"Kamu yararına yatırım yapacağı"** gerekçesiyle 1,9 milyar Mark elde ettiği sözkonusu satışın 840 milyon Mark tutarındaki vergisini ödememişti.

Bu arada firmaların bürolarında bakanlıkların en **"gizli"** belgelerine rastlanırken, çeşitli politikacıların patronlara yazdığı **"rica mektupları"** bile ele geçirildi. Bu mektuplarda **"Bize şu kadar para verirseniz sizin şu işinizi hallederiz"** deniliyordu. Ele geçen notlarda rüşvet aldıkları saptanan politikacılar arasında Başbakan **Kohl**, Dışişleri Bakanı **Genscher**, İçişleri Bakanı **Zimmermann**, Devlet Bakanı **Möllemann**, CDU eski Genel Sekreteri **Biedenkopf**, Posta Bakanı **Schilling**, CSU Başkanı **Strauß**, eski Devlet Başkanı FDP'li **Scheel** ve yeni Devlet Başkanı CDU'lu **von Weizsäcker** de yer alıyorlar

hazırlanmasına rağmen- demokratik kamuoyunun uyanıklığı, Yeşiller, SPD milletvekillerinin ve FDP tabanının sert tepkileri karşısında suya düşmüştü. Tasarının yasalaşması halinde, rüşvet yiyen politikacılar kendi oylarıyla kendilerini temize çıkaracaklar, milyonluk vergi yolsuzluğu yapan tekellerin eski suçları da af kapsamına alınacaktı.

Bu arada, 1983 yılının sonunda, CDU/CSU FDP ve SPD çıkardıkları bir yasayla yine de bir **"başarı"** elde ettiler. Partiler, **"kamu yararına dayalı kuruluş"** statüsünü kazandılar. Böylelikle bağışların artık vakıflar aracılığıyla yapılmasına gerek kalmadı. CDU/CSU ve FDP burada da geçmişteki uygulamaların hesaba katılmasını, tekellerin temize çıkarılmasını denedilerse de herşeyin ayyuka çıkmış olmasından çekinenler ve sağduyulu politikacılar bu girişimin önüne geçtiler.

Meclis Başkanı **Barzel**'in istifası ve parlamentoda tüm partilerin temsilcilerinden oluşan komisyon önünde ifade vermeleri, Flick skandalıyla ilgili en son gelişmeler.

Kanlı servetin varisi Flick: "Tiger" tanklarından "Leopard" tanklarına

Baba Flick ve rüşvet geleneği

Baba **Flick, Krupp**'lar **Thyssen**'lerle birlikte Hitler'in erke gelmesini sağlayan ve milyonlarca insanın ölmesine neden olan savaştan büyük kârlar elde eden firma patronlarından biriydi. Ünlü Nürnberg Duruşması'nda yargılanmaktan kurtulamayan Flick hakkındaki verilerden birkaçı şöyle:

1920'li yıllardaki krizden etkilenen Flick maden işletmelerinin hisse senetlerini satılığa çıkarmış ama alıcı bulamamıştı. Zamanın **Brünings** hükümeti derhal imdadına yetişmiş ve devlet 25 milyon Mark değerindeki hise senetlerini 100 milyon Mark ödeyerek satın almıştı. Hem de 5 milyon işsizin açlıktan kıvrandığı bir dönemde... Flick, politikacıları mükafatlandırmış ve mükafatlandırılanlar da onun çeşitli yolsuzluklarına göz yummuştu. O yıllarda Flick gerici partilere 1,5 milyon Mark **"bağış"**, cumhurbaşkanlığı seçim kampanyası için **Hindenburg**'a 1 milyon, Başbakan **Brünings**'in bizzat kendisine de 150 bin Mark vermişti. Hitler erke geldikten sonra da Flick, faşist parti NSDAP'ye 150 bin Mark, cellat bakanlardan **Himmler**'e de 200 bin Mark hediye etmiş, böylelikle gerçek amacına, devletin kendisine silah siparişleri vermesi amacına ulaşmıştı. 2. Dünya Savaşı'ndan büyük vurgunu vuran Alman silah tekelleri arasında Flick de üretip sattığı **"Tiger"** tanklarıyla kendisine düşen payı almış, savaşın son yıllarında silah sanayiinin en güçlülerinden biri haline gelmişti. 1944 yılına gelindiğinde Flick'in çalıştırdığı işçi sayısı 50 bin kişiyi buluyordu. Bunların arasında savaş tutsakları ve toplama kamplarına doldurulanlar da yer alıyordu.

Rüşvet geleneğini sürdüren bu kanlı servetin varisi Flick ise bugün Federal Almanya'daki en güçlü tekellerden biri.

Savaş zengini baba Flick, fabrikalarında savaş tutsaklarını ve toplama kamplarına doldurulanları çalıştırıyordu. Nürnberg Duruşması'nda yargılanmaktan kurtulamamış, dünya halkları tarafından "savaş suçlusu" ilan edilmişti. Solda, "gelenekleri" sürdüren Flick

Flick'in tam 330 firmada hissesi var. Bunlardan 14'ündeki hissesinin oranı yüzde 90'ın üzerinde, 8'i ise tamamen kendisine ait. İstihdam ettiği işçi sayısı 45 bin, yıllık cirosu ise 9 milyar Mark. ABD'deki en güçlü yabancı sermaye, 1 Milyar Mark'la Flick'in.

Flick'in, ülkenin politik ve ekonomik yaşamında en fazla söz sahibi olan patronlardan birisi sayılmasının ana nedeni ise, Federal Almanya silah sanayiindeki ağırlıklı konumundan ileri geliyor. Hissesi bulunan firmalardan üçü, konvansiyonel silahlarda üstünlük elde etme çabasındaki Federal hükümetin bugün en fazla gereksinim duyduğu silahları üretiyor. **MTU** firmasında savaş uçakları, **Dynamit Nobel**'de top mermileri, Kraus-Maffei'da **"dünyanın en gelişkin tankı"** olarak bilinen Leopard tankları yapılıyor. Bir tanesinin yapımı 2,7 milyon Mark'a malolan **"Leopard-3"** tanklarından Savunma Bakanı **Wörner**'in Flick'e 4 bin adet sipariş vermeyi öngördüğü gözönüne alınırsa, varın Flick'in karlarını ve elde edeceği siyasi ödünleri siz düşünün.

Flick'in silah ihracatında, özellikle bugünkü CDU/CSU-FDP hükümeti döneminde önemli artış kaydedildi. Verdiği rüşvetler, örneğin Suudi Arabistan'a Leopard tankı satması için hükümetten izin almasını kolaylaştırdı.

Flick tekelinin, bütün tekelci devlet kapitalizminin egemen olduğu ülkelere özgü bir özelliği de, bir dizi milletvekilinin, firmalarının yönetim kurullarında oturuyor olması. Flick'in eski müdürlerinden **von Brauchitsch** ise bugün Federal Almanya'nın en büyük basın tekeli **Axel Springer**'in servetini yönetiyor.

Alan razı veren razı: Af

"Flick olayı" adıyla anılan rüşvet skandalının patlak vermesinden bu yana, mecliste üç kez **"af"** girişimi olmuş, hepsi başarısızlıkla sonuçlanmıştı. İlk olarak 1979'da partilerin **"kamu yararına kuruluş"** statüsüne geçmeleri, dolayısıyla bağışların vakıflar aracılığıyla değil, doğrudan partilere yapılması amaçlanmış, ancak Anayasa Mahkemesi tasarıyı reddetmişti. Daha sonra 1981'de SPD'nin desteğiyle bir af tasarısı gündeme getirilmiş, hem partiler, hem rüşvet ve bağış veren tekeller temize çıkarılmak istenmiş, ancak savcılığın olayın üzerine ciddi bir biçimde eğiliyor olması meclis partilerine geri adım attırmıştı. Geçtiğimiz aylardaki son af

Bilindiği gibi Barzel'in, 70'li yılların başında CDU başkanlığını Kohl'e bırakması karşılığında Flick tekelinden 1,7 milyon Mark rüşvet aldığı saptanmıştı.

Gelişmelerin nereye varacağı bilinmemekle birlikte, Flick skandalı ile ilgili olarak şimdiye kadar gözler önüne serilen gerçekler, sermayenin egemen olduğu toplumlarda ne **"demokratik cumhuriyet"**'in, ne de **"seçim hakkı"**'nın **"demokrasi"** anlamına gelmeyeceğini bir kez daha kanıtlamış oldu.

Yine Flick skandalı, CDU/CSU-FDP hükümetinin, sosyal ve demokratik haklara saldırı, savaş yanlı politikasının gerçek suçlularını göstermesi açısından büyük önem taşıyor.

Yasa gücündeki kararnamelerle kamu kuruluşlarının örgüt yapıları ve faaliyet amaçları baştan aşağı değiştirildi

KİT'lerin kitlelere hizmet götürmesi yasaklandı

• **Milyonları ilgilendiren bu kadar önemli kararlar alınırken, Evren-Özal ikilisi rejimin kurumlarını bile işletmeyerek yasa gücünde kararname yoluna başvurdular.**

Kamu Iktisadi Teşebbüsleri'nin (KIT) faaliyetlerini düzenleyen bütün yasalar geçersiz kılınarak, bu kuruluşların örgüt yapıları, faaliyet amaçları değiştirildi ve bunların, kamu yararına çalışmaları ve kitlelere hizmet götürmeleri yasaklandı. Büyük bir operasyonla KIT'lerin örgüt yapıları ve faaliyet amaçları değiştirilir ve bu kuruluşlarda görev yapan tüm liberal-ve demokrat yöneticilerin işlerine son verilirken, Evren-Özal ikilisi yine siyasi partileri ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni (TBMM) işletmedi ve milyonlarca insanı ilgilendiren bu kadar önemli kararlar alınırken, yeni yasa çıkarma yerine yasa gücünde kararnameler yoluna başvurdular.

Resmi Gazete'nin 8 Kasım tarihli sayısında yayınlanan yasa gücündeki kararnamelerle, KIT'lerin **"kamu yararına ve kitlelere hizmet götürmek amacıyla faaliyet göstermeleri"** ilkesine son verildi ve bunun yerine, bu kuruluşların kar amacıyla çalışmaları esası getirildi. Örneğin, yeni uygulamaya göre köylüye hizmet götüren KIT'ler eliyle tarım kesimine yapılan sübvansiyon (yardım) uygulamaları ortadan kaldırıldı ve böylece, gübre, petrol, sulama, tarımsal ilaçlar, tarımsal amaçlı araç ve gereçlerin kısmen ucuza sağlanması için kurulan ve faaliyet gösteren KIT'lerin bu amaçla çalışmaları yasaklandı.

Eski uygulamaya göre ve yasalar gereği, Ziraat Bankası ve Halk Bankası'nın görevleri, üretici köylüye, esnafa ve zanaatkarlara düşük faiz oranıyla kredi vermekti ve bu iki banka, yüzde 20-25 faiz oranıyla üreticilere kredi açıyorlardı. Yeni uygulama ile her iki bankanın bu ilkeye göre çalışması yasaklandı ve yerine, normal faiz oranlarıyla çalışmaları esası getirildi.

Tarımsal amaçlı kamu kuruluşlarının yanısıra, Et Balık Kurumu, Gima, Devlet Demiryolları, Deniz İşletmeleri, Sümerbank ve benzeri KIT'lerin kitlelere hizmet götürmesi yasaklanırken, tekellerin çıkarına yeni düzenlemeler yapıldı. Örneğin, Türkiye Vakıflar Bankası ile Anadolu Bankası'nın memurlara, esnaf ve zanaatkarlara, sermayenin değişik kesimlerine kredi vermeleri yasaklandı. Yeni uygulamaya göre, her iki banka da yalnızca dışsatımcı büyük holdinglere dışsatım kredisi verecekler.

Herşey temelden değiştirildi

Evren-Özal ikilisi yasa gücündeki kararnamelere dayanarak KIT'lerin örgütlenme biçimini de temelden değiştirdi ve bu kuruluşları yeniden örgütledi. KIT'lerle ilgili eski yasal düzenlemeye göre, bu kuruluşların en yüksek yönetim ve karar organını, 25 ile 50 kişi arasında değişen **"Genel Kurul"** oluşturuyor ve bunların yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları bu kurul tarafından seçiliyor bu karar Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı'nın onayıyla yürürlüğe giriyordu. Yine eski düzenlemeye göre, KIT'lerin uygulayacağı ekonomi politikalar genel kurul kararı, Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanı'nın onayıyla saptanıyordu. KIT'lerin bu örgütlenme biçimi çerçevesinde, bu kuruluşların yönetimlerinde Evren-Özal ikilisi gibi düşünmeyen liberal ve demokrat kişilerin yeralması önlenemiyor ve Evren-Özal rejimi, KIT'lerin yönetim organlarına tam egemen olamıyor ve bunlara her istediğini yaptıramıyordu.

Yeni uygulamaya göre, yasa gücündeki kararnamelerle KIT'lerin genel kurulları temelli tasfiye edildi ve böylece, burada çalışan bütün üst bürokratların işine son verilerek, yönetim kurulları, genel müdür ve yardımcılarını seçimle işbaşına getirme kuralı ortadan kaldırıldı ve yerine atama ile görevlendirme esası getirildi. Yine yeni uygulamaya göre, KIT'lerin üst yönetim organları 5 ile 7 kişi arasında değişen yönetim kurulu, bir genel müdür ile iki yardımcısı şeklinde oluşturuldu ve **Resmi Gazete**'nin 9 Kasım tarihli sayısında yayınlanan bir kararname ile bu kuruluşların bütün üst yönetim organlarına yeni atamalar yapıldı.

Bunların yanısıra, Devlet Memurları Yasası'ndaki **"Devlet Memurları görevlerinden başka iş yapamazlar ve gelir elde etmek için başka bir işte çalışamazlar"** biçimindeki açık hükme rağmen, Bakanlar Kurulu ve Kenan Evren'in imzalarıyla rejime bağlı bazı üst bürokratlar görevlerine ek olarak KIT'lerin yönetim kurullarına atandı ve böylece, bu kişilere ikinci bir maaş bağlandı. Örneğin, bu kararnameye göre, Turgut Özal'ın kardeşi DPT Müsteşarı **Yusuf Özal** Emlak Kredi Bankası Yönetim Kurulu üyeliğine; Emniyet Genel Müdürü **Saffet Arıkan Bedük** Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Yönetim Kurulu üyeliğine; İçişleri Bakanlığı Müsteşarı **Galip Demirel** Makina Kimya Endüstrisi Yönetim Kurulu üyeliğine ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşar Yardımcısı **Yener Dinçmen** TPAO Yönetim Kurulu üyeliğine atandılar.

Türkiye Anayasa ve yasalarla değil, Evren-Özal hanedanının kararnameleriyle yönetiliyor

ÖZETLE

Enflasyon Özal'ın hedefini katladı

Özal Hükümeti'nin 1984 yılı için öngördüğü yüzde 25'lik enflasyon oranı, bu hedefi iki kattan fazla aşarak yüzde 60'a merdiven dayadı. Devlet Istatistik Enstitüsü Başkanı Nihat Güner'in yaptığı açıklamaya göre, Ekim 1983-Ekim 1984 dönemini kapsayan bir yıllık sürede enflasyon oranı yüzde 58,1 olarak gerçekleşti.

Devlet köylüye borcunu ödemiyor

Ziraat Odaları Birliği'nden yapılan açıklamaya göre, fındık ve çay alımlarından bu yana aylar geçmiş olmasına rağmen, köylüye ürün bedellerinin yarısı bile ödenmedi ve devletin fındık ve çay üreticilerine borcu 40 milyar liraya ulaştı. Yapılan açıklamada, 16 milyar liralık fındık alımına karşılık 6 milyar liralık ödeme yapıldığı ve devletin fındık üreticilerine 10 milyar lira borçlu olduğu belirtildi. Aynı şekilde, 57 milyar liralık çay alımına karşılık 27 milyar lira ödeme yapıldığı ve devletin çay üreticilerine 30 milyar lira borçlu olduğu açıklandı.

ABD'nin en büyük silah alıcısı Türkiye

ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Hanedan buyruğu

Rejimin sahiplerince, Türkiye'de demokrasiye geçişin adımları olarak anılan Anayasa'nın yürürlüğe girmesi, sivil yönetime geçiş kararı, siyasi partilerin örgütlenmeleri ve faaliyete başlamalarından bu yana kısa sayılamayacak bir süre geçmiş, bu adımların en önemlisi sayılan 6 Kasım seçimleri ve bu seçimle işbaşına gelen Özal Hükümeti birinci yılını doldurmuştur.

Evren-Özal ikilisinin bir yıllık yönetimi, rejime sivil kılıf bile geçirilemeyeceğini göstermiş, göstermelik bir demokrasi oyununun bile sahneye konamayacağı açıklık kazanmıştır. Rejimin dayanaklarını oluşturan Anayasa ve yasalar sürekli çiğnenmiş ve rejim, göstermelik demokrasinin kurumları olarak oluşturduğu organların bile işlemesine izin vermemiş, verememiş; siyasi partiler, TBMM, hükümet partisi ANAP ve hatta Özal Hükümeti'nin dahi göstermelik birer piyon oldukları görülmüştür.

Ekonomik, sosyal ve siyasal kararların alınmasında ve uygulamaya konulmasında, devlet yönetiminde; yasama ve yürütme yetkisinin kul-

On ayda elektrik fiyatları

silah alıcısı Türkiye

Içinde bulunduğumuz 1984 yılında 4 milyar 444 milyon dolarlık silah alımıyla, Türkiye'nin ABD'den silah alan ülkeler arasında birinci sıraya yükseldiği açıklandı. ABD kaynaklarından yapılan açıklamaya göre, Türkiye'yi 2 milyar 675 milyon dolarlık silah alımıyla Suudi Arabistan ve bu ülkeleri de Hollanda, Mısır ve Ingiltere izledi.

1985 de zamlar yılı olacak

Özal Hükümeti'nin hazırlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunduğu 1985 yılı bütçesinde, önümüzdeki yıl Kamu Iktisadi Teşebbüsleri'nin (KIT) ürettiği mal ve hizmetlere 820 milyar Liralık zam yapılması öngörüldü. KIT ürünlerine yapılacak 820 milyar Liralık zammın, 1985'de enflasyon oranının yüzde 25 ve Doların 475 Lira olacağı varsayımına dayandırılarak hesaplandığını belirten ANKA ajansının uzmanlara dayanarak verdiği haberde, önümüzdeki yıl Doların 700 Lira ve enflasyonun da yüzde 50 dolaylarında olacağı ve bu nedenle, Özal Hükümeti'nin KIT ürünlerine yapacağı zamların çok daha büyük miktarlara ulaşacağı öne sürüldü.

Borç ödemede en ağır dönem

BBC'nin 5 Kasım 1984 tarihinde verdiği bir habere göre, IMF Türkiye'nin dış borçları ile ilgili olarak yayınladığı yeni bir raporda **"Türkiye için 1985-1988 döneminin dış borç ödeme açısından en tehlikeli ve en ağır dönem olduğu"** belirtildi. Raporda, Türkiye'nin önümüzdeki dört yıl içinde 11 milyar 697 milyon Dolar dış borç ödeyeceği kaydedilerek, **"1984 yılı başında ana para olarak 18 milyar Dolar olan Türkiye'nin dış borçları, 1989 yılında 25 milyar Dolara ulaşacak"** denildi. IMF'nin raporunda, Türkiye'nin 1980 yılından bu yana dış borç ödemelerinde başarılı olduğu kaydedildikten sonra, Türkiye'nin önümüzdeki dört yıl içinde borç ödemede zorlukla karşılaşması halinde, doğan güvenin birden bire yok olacağı bildirildi.

On ayda elektrik fiyatları üç kat arttı

Özal Hükümeti zam furyasını sürdürerek, elektriğin kilovatsaatini 2 Lira arttırdı ve böylece, elektriğin kilovatsaati 32 Lira 85 kuruştan 34 Lira 85 kuruşa yükseltildi. Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) yetkilileri tarafından açıklanan yeni zamlı fiyatlarla birlikte, Özal Hükümeti'nin on ayda elektriğe yaptığı zamların sayısı yediyi buldu ve ilgili dönemde, kilovatsaati 11 Lira 90 kuruştan 34 Lira 85 kuruşa yükseltilen elektriğin fiyatı yaklaşık üç kat artmış oldu.

Aralık 1983-Kasım 1984 dönemini kapsayan 10 aylık sürede, elektriğe yapılan zammın kitlelere getirdiği ek yükün 150 milyar Lira dolayında olduğu belirtildi. TEK yetkililerinin yaptığı açıklamaya göre, geçtiğimiz yıl 13 milyar Lira zarar eden TEK, bu yıl 120 milyar Lira kâr edecek. Öte yandan, uzmanların yaptığı açıklamaya göre, elektriğe yapılan zamlar pekçok ürünün maliyetini etkileyecek ve iğneden ipliğe herşeye yeni zamlar gelecek.

Batı Tekstil Fabrikası'nda hiçbir tazminat ödemeden işlerine son verilen işçilerden bir grup

İşten çıkarmalar üç bini aştı

Sıkıyönetim komutanlıklarının ardarda yayınladıkları bildirilerle işçi çıkarmak için gereken **"izin alma şartı"**nı ortadan kaldırmalarından sonra, tek tek veya toplu işten çıkarmalar yoğunlaştı ve üç hafta içinde işlerine son verilen işçilerin sayısı üçbini aştı. En büyük toplu işten çıkarma Adana Sümerbank Iplik Fabrikası'nda oldu ve hiçbir gerekçe gösterilmeden fabrikanın üretimi durdurularak bin kişinin işine son verildi. Işlerine son verilen tekstil işçileri, kapatılan fabrikanın önünde toplu olarak oturma eylemine başladılar.

Öte yandan, işlerine son verilen işçilerin bağlı oldukları sendikaların yetkililerinin yaptıkları açıklamalara göre, işverenler işten çıkardıkları işçilerin çoğuna yasal hakları olan kıdem tazminatlarını dahi ödemiyorlar. Izmir'deki Batı Tekstil Fabrikası'nda işlerine son verilen 145 işçi adına açıklama yapan Teksif Sendikası Izmir şube başkanı **Hidayet Gürbüz, "işveren işten attığı 145 kişiye bir kuruş ödeme yapmadı"** derken, Türk-Metal ve Deri-Iş Sendikası yetkilileri de yaptıkları açıklamalarda **"işverenlerin keyfi olarak ve hiçbir tazminat ödemeden işçi çıkarmaları sürdürdüklerini"** belirttiler.

Sendika yetkililerinin yaptıkları açıklamalara göre, son olarak Turizm Bakanlığına bağlı Istanbul Kalyon Oteli'nden 118, Avcıoğlu Madeni Eşya Sanayii'nden 11, Elfksan A.Ş'den 7, Bordan Boru Sanayii işyeerinden 2, Yıldız Villa Sanayii'nden 20, Şahlan Elektrik Cihazları Fabrikası'ndan 5 işçinin sözleşmeleri tek taraflı feshedilerek işlerine son verildi.

Ekonomik, sosyal ve siyasal kararların alınmasında ve uygulamaya konulmasında, devlet yönetiminde; yasama ve yürütme yetkisinin kullanılmasında, denetlenmesinde; siyasi partiler, TBMM, benzeri kuruluşlar ve hatta çoğu kez Özal Hükümeti devre dışı bırakılmış; ve ülke, rejimin kendi getirdiği Anayasa, yasa ve kurumlarla değil; Evren-Özal hanedanı tarafından emir ve kararnamelerle yönetilmiştir.

Örneğin, KIT'leri, devlet sektörünü ve ekonomiyi yönlendiren yüzlerce yasa, bir günde ortadan kaldırılabiliyor; KIT'lerin ve devlet sektörünün yapısı, örgütleniş biçiminden faaliyet amaçlarına kadar herşey bir günde değiştirilebiliyor. Ama, nasıl? Ulusal ekonomi için hayati önem taşıyan ve milyonları yakından ilgilendiren bu temelden değişiklikler, rejimin kurumları işletilerek, yeni yasalar çıkartılarak mı yapılıyor? Hayır. Evren-Özal hanedanı tarafından hazırlanan ve adına yasa gücünde kararname denilen buyruklarla.

Resmi Gazete'nin 8 ve 9 Kasım tarihli sayılarında yayınlanarak yürürlüğe giren ve adına yasa gücünde kararname denilen; ama, rejimin kendi Anayasa ve yasalarını çiğneyerek KIT'lerde gerçekleştirilen bu büyük operasyonla neler mi yapılmıştır? Birincisi, yasalar gereği kamu yararına faaliyet gösteren KIT'lerin bu amaçla çalışmaları ve kitlelere hizmet götürmeleri bütünüyle yasaklanmış ve bunların aynen özel sektör gibi yalnızca kâr amacıyla çalışmaları esası getirilmiştir.

Sözgelimi, yasalar gereği yüzde 20-25 gibi düşük faiz oranıyla üretici köylülere, esnaf ve zanaatkarlara kredi veren Ziraat ve Halk Bankası'nın bu doğrultuda çalışmaları yasaklanmıştır. Yeni uygulamaya göre, bu bankalar normal faiz oranlarıyla kredi verebileceklerdir. Bu, köylülerin, esnaf ve zanaatkarların ancak yüzde 100'lere varan faiz oranıyla kredi kullanabilmeleri demektir.

Aynı şekilde, dayanıklı ve dayanıksız tüketim malı üreten, ulaştırma hizmeti gören, köylülere ucuz girdi temin etmek amacıyla kurulan ve faaliyet gösteren bütün KIT'lerin, bu amaç doğrultusunda çalışmaları yasaklanmıştır.

Dahası, kredi dahil, KIT'lere hazineden yapılan yardım ve sübvansiyonlar, tümüyle ortadan kaldırılmıştır. Bu uygulama, KIT'lerin özel sektör karşısında rekabet gücünü kırmak amacıyla getirilmiş; tekelci sermayenin bu kuruluşları ham ham edebilmesi için kapılar aralanmıştır.

Dahası var. KIT'lerin örgütlenme biçimleri temelden değiştirilmiş; bu kuruluşlara görece özerklik veren ve bunları siyasal iktidarın istediği gibi kullanmasını engelleyen yapılar tümüyle ortadan kaldırılmış; ve sonuç olarak, KIT'ler tüm demokratik, liberal öge ve kişilerden temizlenmiştir.

Ve bütün bunlar, yasa gücünde kararname yolu kullanılarak yapılıyor. Anayasa, yasa gücünde kararname yolunu kullanabilmek için, TBMM'den yetki almak gerektiğini kaydediyor. Ne var ki, Evren-Özal çetesi, böyle bir yetkiye bile gerek duymadan yasa gücünde kararnameler çıkarabiliyor ve KIT'lere ilişkin yüzlerce yasayı geçersiz hale getirebiliyor.

Niteliği ne olursa olsun, genel olarak her rejimin uygulamaları ve eylemleri, en azından kendi koyduğu anayasa ve yasalara uygun düşmez mi? Ve bu uygulamalar, rejimin oluşturduğu kurumlar aracılığıyla yürütülmez mi? Ve rejimin politikaları, yine kendisinin koyduğu kurum ve kuruluşlar eliyle oluşturulmaz mı?

Mantıksal olarak, evet. Ancak ya o rejim zayıfsa? Ve bir bir desteklerini yitiriyorsa? O rejim ki, önüne koyduğu programı gerçekleştiremiyor ve varlık nedeni olan, **"bunalımı aşma"** görevinin üstesinden gelemiyorsa? Işte o zaman, o rejim, kendi koyduğu anayasayı da, baba yasayı da çiğnemek zorunda kalır. Ve yine kendi getirdiği, kurum ve kuruluşları da işletemez hale düşer.

Feridun AKSIN, Kenan ÖZTÜRK, Mahmut DEGER Fransa'dan bildiriyorlar / Batı Avrupa'daki göçmen işçilerin sendikal savaşımdaki ilk şehidi Kemal Özg

Kemal Özgül için Fransız işçi s

12 Kasım Pazartesi sabahı gazetesini açan herkes, Paris'ten Marsilya'ya, Strasbourg'dan Brest'e kadar, Türkiyeli göçmen işçilerin Batı Avrupa'daki ilk sendikal savaş şehidi **Kemal Özgül**'ün gencecik, yaşama sevinci dolu yüzü ile karşılaşıyorlardı. Tüm gazeteler **Pirault işçisi Özgül**'ün ölümünü birinci sayfalardan vermişlerdi. Televizyon ve radyoların ilk haberleri de gene Özgül üstüneydi.

Ülkede dev boyutlu bir protesto dalgası esiyordu. Sendikalar, demokratik kuruluşlar, sosyalistler, komünistler, demokrat bakanlar olayı şiddetle kınıyorlardı. Hatta **Patronlar Sendikası** (CNPF) bile... Ancak CNPF açıklamasında **"Olayın tek bir patronun yarattığı bir olaydan ibaret olduğu, böyle bir olayı sömürerek tüm patronları hedef almanın havayı daha da gerginleştirmeye yarayacağını"** belirtmekten de geri kalmıyordu.

Ne var ki Fransız işçi sınıfının umurunda bile değildi **Patronlar Sendikası**'nın öğütleri. **CGT**'nin en üst organı Pazar günü olmasına rağmen olağanüstü toplandı ve gericiliğin saldırısına yanıt vermeye kararlı olduğunu açıkladı. Karar alındı: 13 Kasım Salı günü **tüm Fransa**'da öğleden önce 15 dakikalık sembolik bir **genel grev** ilan edildi. Aynı gün tüm Fransız emekçileri **Kemal Özgül**'ün anısına bir dakikalık saygı duruşuna çağrıldı. Öğleden sonra ise tüm ülkede protesto mitingleri düzenlenecekti.

Orada, cinayet yerinde...

İlk protesto eylemi cinayetin işlendiği **Mantes** kentinde düzenlendi. 12 Kasım Pazartesi günü akşamı saat 17.30'de **CGT**'in miting çağrısına 15 bin kişilik küçücük kentte tam 5 bin kişi katıldı. Mantes, Mantes olalı böyle miting görmemişti. CGT ve **CFTD** (Sosyalist Parti'ye yakın ülkenin ikinci büyük işçi konfederasyonu) üyesi işçiler, yerel örgütler katıldılar bu mitinge. **Renault** işçileri, **Talbot** işçileri, **FKP, Sosyalist Parti, İnsan Hakları Örgütü, Birleşik Sosyalist Parti, Öğretmenler Sendikası** (FEN) ve... acılı **Pirault** işçileri. Burada ilkin CGT Sekreteri **Jean-Yves Gendron** konuştu. Ardından Pirault işçisi **Şükrü Selik** söz-

Trocadero Alanı'na on binlerce kişi bir pankart ve flama denizi içinde caddelerden taşarak akıyor

Fransa'da Türkiyel

Feridun AK

Kemal Özgül'ün patronu tarafından öldürtülm diğer üç işçinin biri ağır olmak üzere yaralanm yolaçan kanlı olaydan hemen bir gün sonra Cha briant'da Türkiyeli işçilerin kahvesine yaylım ateş dı. İki Türkiyeli işçi Sivaslı Salih Kaynar ile Isparta dullah Yıldız öldü. 5 Türkiyeli işçi yaralandı.

Arka arkaya Türkiyelileri hedef alan bu cinay nereden kaynaklanıyor? Birbirinden farklı koşul ortaya çıkan bu iki trajik olayı hazırlayan nedenle rinde durmadan önce bazı sorulara açık cevapla mek gerekiyor: Fransa'da özel olarak Türk düşm var mı? **Hayır!** Bu iki olayda özel olarak Türk düş lığı var mı? Kesinlikle **hayır!**

Soruyu bir de şu biçimde soralım: Bu iki o Fransa'da geliştirilen ve son yıllarda ciddi bi run niteliği kazanan ırkçılığın ve göçmen işçi

Özgül'ün ölümü

Paris'in 50 kilometre ötesinde bir küçük Fransız kasabası: Epone. Mantes **kentinin bir mahallesi sanki. Mantes'te** komünistler ve sosyalistler **güçlü. Ama faşist** Le Pen'**in de yandaşları var burada.** Mantes **de, onun bitişik kasabası** Epone **de birer endüstri kenti. Çevrede belli başlı dört büyük, irili ufaklı yüzlerce orta ve küçük işletme var. Emekçilerin yüzde 10'u göçmen.**

Cinayetin işlendiği Pirault, **bölgenin 90 kadar işçi çalıştıran orta boy işletmelerinden biri. Bir aile işletmesi bu.**

Burada 10 Kasım 1984 Cumartesi günü Türkiyeli emekçi, Fransız Komünist Partisi **üyesi, siyasal göçmen** Kemal Özgül, **patronun ve uşağının açtığı yaylım ateşi sonunda vurularak öldü. Ölümünün öncesini ve ölümünü, Pirault işçileri, Özgül'ün arkadaşları, olayın canlı tanıkları anlatıyor.**

görevlis
ve Çeli
"...ön
Sonra
ediliyo
maya ça
dağıldı.
savunm
muhase
arabala
sendika
hakim c
Fakat c
adamın
vik ett
Onun i
laştı. Ya
kadaşla
mız ha
çalanm

(FEN) ve... acılı Pirault işçileri. Burada ilkin CGT Sekreteri **Jean-Yves Gendron** konuştu. Ardından Pirault işçisi **Şükrü Selik** söz aldı. Selik açıkça ilan etti: **"Arkadaşlar, dedi, bu saldırı yalnız biz Pirault işçilerine değil tüm işçi sınıfına yöneliktir. Devletin sağır mekanizmasına dayanarak ölüm kusan silahlarıyla saldırdılar bize. Fransız hükümetine soruyorum: En doğal insan haklarını edinmek için yola çıktığımızda patronların cevabı ölüm kusan kahpe kurşunlar mı olacaktır?"**

Genel grevde iki milyon üçyüz bin savaş arkadaşı

Kemal Özgül'ün ölümüyle ilgili olarak Fransız işçi sınıfının patronlara yanıtı 13 Kasım gübü doruk noktasına ulaştı. Öğleden önce CGT'nin çağrısına uyan **2 milyon 300 bin işçi** tüm Fransa'da işi durdurdu. Genel greve CGT'li işçilerin yanısıra CFDT üyesi binlerce işçi de gönüllü olarak katıldılar. Ve 15 dakikalık genel grev biterken tüm fabrikalarda bir dakika süreyle mutlak sessizlik oldu. Fransız işçi sınıfı Kemal Özgül'ün anısına saygı duruşundaydı. Bir Peugeot işçisi bu **"bir dakikayı"** sonra şöyle tanımlayacaktı:

"Akarbandın başında bir dakika sessizce ağladık!.."

İşbırakma eylemi sırasında Paris'te Lyon Garı'nda hiçbir tren kaldırılmadı. Gazetelerde çalışanlar oldukları yerde masa başlarında, daktiloların durdurdular. Sosyalist Parti eğilimli **Le Matin** gazetesinde de aynı eyleminin uygulanması sınıf dayanışmasının iyi bir örneğini oluşturuyordu. Gazetede Le Matin çalışanlarının bir mesajı da yer aldı.

Fransız ulusal radyolarının tüm kanalları genel grevin uygulandığı saat 11.00-11.15 arasında tek kanala bağlandılar. Onlarca kanalın susup tek kanaldan yayına geçildiğini Fransız Ulusal Radyoları Genel Müdürü mikrofondan bizzat konuşarak açıkladı.

...ve yüzbinler alanlarda

13 Kasım öğleden sonra, paydosla birlikte işçi selleri ülkenin dört bir yanında alanlara akmaya başladı. **Lille, Caen, Clermont Ferrant, Nice** gibi büyük sanayi kentlerinde eylem çağrısını CGT, CFTD ve FEN birlikte yaptılar. **Rouen, Le havre, Evreux, Potiers, Marsilya, Rennes, Tour, Besançon, Alsace, Bourgignon** gibi kent ve bölgelerde ise çağrıyı salt CGT'nin yapmış olmasına rağmen protesto mitinglerine onbinlerce kişinin katıldığı tüm haber kaynaklarınca belirtildi. Aynı kaynaklar Fransa'nın irili ufaklı hemen tüm kentlerinde ve kasabalarında **Kemal Özgül** için protesto eylemi düzenlenmiş olduğunu bildiriyorlardı.

Özgül'ün ağabeyi'de yürüyüş kolundaydı

Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri Georges Marchais yürüyüş kolunda

Gösterilerin en büyüğü Paris'te gerçekleşti. Akşam 18.30 da başlaması öngörülen gösteri için daha saat 17'den insanlar akmaya başlamıştı. Trocadorea Alanı hıncahınç doldu. Yürüşe, CGT Konfederasyon Yürütme Kurulu, üyeleri **Gérarda Gaumé**, Alain Obadia, **René Lomet**, Louis Viannet, **Lydia Brovelli**, Thérése Poupon, **Alphonse Véronése**, Ernst Deiss, **Joannes Galland'**-dan oluşan en üst düzeyde bir delegasyonla katıldı.

Fransız Komünist Partisi ise Genel Sekreter **Georges Marchais** yanında Politik Büro üyeleri **Paul Laurent, Jean-Claude Gayssot**, Merkez Komitesi üyeleri **Jean Michel Catala, Hanri Malberg**'ten oluşan gene üst düzeyde bir delegasyonla katılıyordu.

Her iki delegasyon da toplantı yerine geldiklerinde doğruca Pirault işçilerinin yanına giderek Kemal Özgül'ün ağabeyine ve işçilere başsağlığı dilediler. Tüm yürüyüş boyunca Pirault işçileri ile birlikte yürüdüler.

18.30'da başlayan yürüyüşten önce, CGT Yürütme Kurulu üyesi **Gérard Gaumé** bir konuşma yaptı.

Gérard Gaume'nin konuşmasından sonra 50 bini aşkın bir kalabalık yürüyüşe geçti. En önde Fransızca **"Patronlar tarafından öldürülen Kemal Özgül'ün anısına. Haklarımız için, özgürlükler ve yaşam için"** yazılı büyük pankart yürüyüşün anlamını simgeliyordu. Geride bir pankartlar denizi halinde CGT, CFDT, FEN üyeleri akıyordu. Onların yanısıra birçok demokratik ve sendikal örgüt ve Fransa'daki Türkiyeli işçi örgütlerinin hemen hepsi döviz ve pankartlarıyla yer almışlardı.

Özgül Anayurduna yolcu ediliyor

16 Kasım Cumartesi günü sendikal savaşımın Batı Avrupa'daki ilk şehidi, Fransız Komünist Partisi Mantes örgütü üyesi Kemal Özgül'ün cenazesi Türkiye'ye gönderiliyor. Hükümetin savsaklamalarına, Türkiye'deki faşist rejimin Paris'teki temsilcisi büyükelçiliğin onca çabasına rağmen Fransız işçi sınıfı savaş arkadaşlarının cenazesini bile teslim etmiyor faşistlere.

Saat sabah 7. Sen ırmağı kıyısında, Paris Morgu'nun önünde, ağaçların çevrelediği küçük bir meydanlık. Iki-üçyüz kişi toplanmış alacakaranlıkta. Fabrikalardan gelen CGT delegeleri; Türkiyeli işçiler. Aralarında DISK Yürütme Kurulu üyesi **Kemal Daysal, FKP** Avrupa Parlamentosu Milletvekili **Jacky Hoffman**, Mantes-la ville Belediye Başkanı **Gérard Gaudin.**

Sochaux Peugeot fabrikası işçileri aralarında topladıkları **1400 Frangı** getiriyorlar, ailesine destek olmak için. Kemal Özgül'e son saygı töreni bu.

Sonra cenaze Orly'ye, havaalanına uçağa bindirilmek üzere götürülecek. Törende CGT Genel Sekreteri **Henri Krasuki** konuşuyor. Paris'te yoktu hafta içinde. Hiç olmazsa son törene bizzat katılmak istemiş. Kemal'in ağabeysi ile, Pirault işçiler ile kucaklaşırken, gözleri yaşarıyor, koca Krasuki ağlamaya başlıyor. 17 yaşında, gencecik bir çocukken direniş hareketine katılmış yoldaşlarının yanıbaşında düşüp öldüklerini görmüş, yıllarca Nazi kamplarında kalmış, patronların adını duyunca irkildikleri koca **Henri Krasuki** ağlıyor...

Sonra konuşuyor:

"İşçi olarak onurunu, CGT'li militan olarak arkadaşları ile birlikte haklarını savunurken katlettiler onu. Iki yüzlüler, CGT'nin çağrısı ile emekçilerin, bu cinayeti, onun sorumlularını, sendikalara karşı girişilen şiddet eylemlerini, emekçilerin her türlü hak istemlerine karşı açılan kampanyayı, bu kampanyayı örgütleyenleri protesto etmek için harekete geçmesini skandal diye nitelendirdiler. Bunlar sınıf kini ile hareket eden patronlar ve onların örgütleridir. Onlar, biz ağlayalım, ama, gerçek nedenleri ortaya koymadan, bir köşede sessizce ağlayalım istiyorlardı. Bu CGT'yi iyi tanımamaktır. Emek dünyasını iyi tanımamak, bu ülkenin demokratlarını iyi tanımamaktır."

Ve Kemal'in cenazesi onlarca arabalık bir konvoyla Orly Havaalanı'na götürüldü. Cenaze ile birlikte Kemal'in ağabeyi, bir akrabası yanında Fransız **Insan Hakları Örgütü**'nden iki avukat, **Le Monde** ve **l'Humanité** gazetelerinden birer gazetecinin katılmasıyla oluşan altı kişilik bir delegasyonun da birlikte gitmesi kararlaştırıldı.

Delegasyon şöyle oluşturuldu: **Jean Santon** (l'Humanite gazetesinden), **Jean Benoit** (Le Monde gazetesinden), **Evelyne Mayer-Minville** (Demokratik Hukukçular Örgütü'nden), **Anne Brelon** (Insan Hakları Örgütü'nden), **Mehmet Özgül** (kardeşi) ve amcası.

Özgül Türkiye'de toprağa verildi

Kemal Özgül'ün cenazesi bir gece Istanbul'da kaldıktan sonra, Pazar günü akşamüstü Malatya Havaalanı'na vardı. Cenazeyi orada dostlarından, akraba ve köylülerinden oluşan büyük bir kalabalık bekliyordu. Köyden çıkıp yollara dökülmüşlerdi. Ama faşizm bu. Yiğidin dirisinden de korkuyor, ölüsünden de. Hazır bekleyen askeri birlikler kuşattılar uçağı. Karşılamaya gelenleri yaklaştırmadılar. Cenazeye el koydular. **"Şimdi hava karardı. Yarın sabah gelir alırsınız"** dediler.

Ertesi gün cenaze bir askeri konvoy gözetiminde köye getirildi. 700'ü aşkın köylü, mezarlığı çepeçevre kuşatmış askerlerin kendilerine yönelmiş namlularının önünde köylerinden çıkmış bir yiğidi, bir **komünisti** son yolculuğunda sessizce uğurladılar. Sıkıyönetim ağıt düzülmesine, geleneksel cenaze yemeğine izin vermemişti.

ölümünü, Pirault işçileri, Özgül'ün arkadaşları, olayın canlı tanıkları anlatıyor.

Mort Fransızca öldü demek

Pirault grevcilerinden Imam Çetin anlatıyor:

"Atölyeden içeri girer girmez patronun adamı **Jacques** bize elindeki tüfekle ateş etmeye başladı. Sonra patronların geldiğini gördük. Patronlar gelince ateş daha da arttı. Ilkin **Haydar**'ın sesini duydum. **"Vuruldum"** dedi. Onu arabaya götürdüler. Bu arada Afrikalılar vardı yanımızda. Geri kaçıyorlardı. **"Ne kaçıyorsunuz"** dedim. Taş aldık saldırmak için. Birden **Kemal** koluma yapıştı, **"vuruldum"** dedi. Sırtıma alıp arkaya götürdüm. Hemen hastaneye gittik. hastane polisine **"Pirault'da adam öldürüyorlar"** diye haykırdım. Adam gayet sakin ve soğuk, **"Orada ne işiniz vardı? Giderseniz böyle olur"** dedi. Zor bela Kemal'i ameliyathaneye aldılar. Bir müddet sonra doktor çıktı. Bize birşeyler anlattı. Fransızca olduğu için anlayamadım. Ama sözleri arasında **"Mort"** kelimesini duydum. Fransızca **"öldü"** demekti. O zaman anladım ki Kemal ölmüş. Sonra bilemiyorum. Bayılmışım.

Arabada bana **"Ben galiba öleceğim. Arkadaşlara söyle, kalplerini kıracak birşey yapmışsam kusura bakmasınlar."** dedi. Son sözleri bu oldu. Onu taşırken sırtımda parka vardı. kandan kıpkırmızı olmuş. Eve gelince farkına vardım. Artık bu parkayı görmek istemiyorum.

Kemal Özgül işte böyle katledildi. Peki ya katiller? Onlar ne yapmıştı? Bunu CGT

Pirault işçileri: Ellerinde sınıf bayrağı, ve gözlerinde acı... Yürüyorlar

kadaşla... mız ha... ralanm... nın ark... önünde... ateş hâ...

ıal Özgül için 2 milyon 300 bin işçi 15 dakikalık genel greve çıktı... Tüm ülkede yüzbin TEPKİLER ler alanlara aktı...

sınıfı ayağa kalktı

kiyeli emekçilerin dostları da var, düşmanları da...

ridun AKSIN

öldürtülmesine
yaralanmasına
sonra Chateau-
yaylım ateşi açıl-
r ile Ispartalı Ab-
landı...

n bu cinayetler
farklı koşullarda
n nedenler üze-
çık cevaplar ver-
Türk düşmanlığı
k Türk düşman-

: Bu iki olayda
a ciddi bir so-
çmen işçi düş-

manlığının etkileri var mıdır?

Evet!

Pirault patronu haklarını almak için savaşım veren CGT'li işçilere ateş etmiş ettirmiştir. 28 Türkiyeli işçinin başlattığı grev eylemine diğer yabancı işçiler yanında Fransızlar da katılmıştır. Kurşun atılırken patronun karşısında Fransız işçiler ve CGT'li sendikacılar da vardır. Temelde göçmen işçi düşmanlığı, patronların tüm emekçilere düşmanlığının özgün bir halkası değil midir?

Chateaubriant cinayeti ise göçmen işçi düşmanı ırkçı faşist propagandanın yarattığı olan fanatik bir manyak tarafından işlenmiştir.

Bu cinayetlere karşı Fransa'da çeşitli tutumlar alındı. Bu tutumlar turnusol kağıdı gibi dostları ve düşmanları ortaya çıkardı. Başta işçi sınıfının örgütleri FKP ve CGT olmak üzere tüm Fransız demokratik kamuoyu, törene katılan 2 milyon 300 bini emekçi sokaklara dökülenler, Chateaubriant'da dersleri bırakıp gösteri yapan kızlı erkekli gencecik liseliler...

Türkiyeli işçilerin düşmanları yok mu? Elbette var. Bu da ortaya çıkıyordu ortaya konan tavırlarla. Örneğin Patronlar Sendikası olayları göstermelik olarak kınamak zorunda kalırken bir yandan da **"büyüttüğü"** gerekçesiyle **CGT**'ye saldırıyordu. Sağcı politikacılardan tek ses çıkmadı. Ne Giscard d'Estaing'den ne Jacques Chirac'dan ne de adamlarından. Ama karşı kampanya görevi sağ basına verildi: **"Türkiyeli işçiler patronu tehdit etmişti"**, **"İşçiler silahlıydı"**, **"İflasın eşiğinde zavallı patron dengesini kaybetmişti"**.

Evren Cuntasının **"Bizim Avrupa'da dostlarımız da var"** dediği işte bu patronlar ve bu patronların politikacılarıdır.

Türkiyelilerin dostları ve düşmanları var Fransa'da. Dostları Cuntanın düşmanlarıdır; düşmanları da Cuntanın dostları...

münü arkadaşları, Pirault işçileri anlatıyor

görevlisi olarak olay yerinde bulunan Merve Çelikel **anlatıyor.**

"...önce havaya ateş edildiğini sandık. Sonra hemen anladık ki üzerimize ateş ediliyor.Herkes yere yatarak kendini korumaya çalışarak atölyenin içine ve çevresine dağıldı. Taşlar ve başka şeylerle kendimizi savunmaya çalıştık. Bu arada patronun muhasebecisi ve patronun büyük oğlunun arabalarla geldiğini gördük. Ön taraftaki sendikacı arkadaşımız ona **"Adamlarına hakim ol, katliam yapıyorlar."** diye bağırdı. Fakat o hiç aldırmadan içeri girdi. Içerde adamını **"Durma, ateşe devam et"** diye teşvik ettiğini birçok arkadaşımız duydu. Onun içeri girmesiyle ateş daha da yoğunlaştı. Yaralananlar olduğunu farkettik. Arkadaşlarımızı topladık. Yaralı arkadaşlarımız hastaneye gönderildi. Daha fazla ya- **50 kadar silah sesi** duyduk. Seslerin **çeşitli** silahlardan çıktığı izlenimini aldık. Fabrikanın önüne geldiğimizde patronun büyük oğlunun ve muhasebecinin arabalarla atölyeden çıkıp gittiklerini gördük. Bunların **silahları kaçırmak** için gittikleri daha sonra anlaşıldı. Ön tarafa geldiğimizde Bölge Komiseri bir polis ekibi ile oradaydı. Kendisine üzerimize ateş edildiğini söyledik. Bize **"Rüya mı görüyorsunuz? Burada ateş filan açılmadı"** diye cevap verdi. Fabrika içinde araştırma yapmadığı gibi bizim yapmamıza da engel oldu.

Bu ilk değil, bir kez de buldozerle saldırmıştı patron

Cinayet, bilinçli cankırımı Pirault patronunun işçilerine yönelik ilk saldırısı değil. Öncesi de var bunun. Işyeri CGT delegesi

kaldırılması kararı çıktı. Ama **nedense** mahkeme diğer benzeri örneklerde olduğu gibi patronun ücretleri ödemesi konusunda hiçbir karar almadı. Bu karar üzerine patron bizleri fabrikadan uzaklaştırma işini bizzat üzerine almaya kalkıştı. **Buldozerle** fabrikanın üzerine kurulduğu arsanın yan tarafındaki parmaklığı delerek üzerimize saldırmaya kalkıştı. Çeşitli **provokasyonlarla bizi tahrik etmeye** girişti. Polise haber verdik. Gelerek olayı durdurdu. Biz greve devam ettik...

Pirault işçilerinin anlatacakları çok şey var. Batı Avrupa'nın küçücük bir kasabasında sınıf savaşı veren, sendikal hakları için ölümü göze alan ve ölmesini bilen Kemal Özgül'ün arkadaşlarının anlattıkları sayfaları ve sayfaları dold[illegible] düğünün farkında onlar, [illegible] verdi,

Mesajlar demokrasi güçlerinin kararlılığını yansıtıyor

Kemal Özgül'ün öldürüldüğü haberi duyulur duyulmaz Fransa'da dev bir tepki dalgası kabardı. Ülkenin en iyi demokratları, sosyalistler, komünistler bir yandan cinayeti kınarken, Fransa'da hortlama eğilimleri gösteren ırkçılıkla savaşmaya kararlılıklarını da net biçimde sergilediler. Devlet Başkanı Mitterand, Fransız Komünist ve işçi hareketinin önderleri, iktidardaki Sosyalist Parti'nin önde gelenlerinden gelen mesajların özetlerinden oluşan küçük bir seçmeyi sunuyoruz:

Francois Mitterand

Fransa Cumhurbaşkanı

Bu cenaze önünde saygı ile eğilmeye geldim, çünkü ben Fransa Cumhurbaşkanıyım ve bütün Fransızların da benimle birlikte olmasını bekliyorum.

Georges Marchais

Fransız Komünist Partisi Genel Sekreteri

(Kemal Özgül'ün bağlı bulunduğu FKP Yvelines II Komitesi'ne ve ayrıca Kemal Özgül'ün ağabeyine gönderdiği mesajlar)

Değerli yoldaşlar,
Yoldaşımız Kemal Özgül'ün öldürülme haberini derin üzüntü ve nefretle öğrendim. Türkiye'ye kan kusturan azılı diktatörlüğün Fransa'da zoraki göçmenliğe ittiği Kemal Özgül yürüttüğü savaşım süreci içinde partimiz sıralarındaki doğal yerini daha yeni almıştı. Gencecik yaşında, FKP ile birlikte, CGT ile birlikte özgürlük ve adalet için baş kaldırabilen, üstelik göçmen bir işçiyi hazmedemeyenler tarafından kurşunlandı. Bu alçakça cinayet tüm demokratları hareketlendirmelidir. Antikomünizm zehirinin akıtılmasına, tehlikeli ırkçı kışkırtmalara, antisendikal baskılara, emekçilerin haklarının sistematik bir biçimde ayaklar altına alınmasına tepki duyan herkes bu alçakça cinayeti protesto etmelidir. Kemal Özgül'ün kanı yerde kalmamalıdır. Patronların baskılarına dur deme zamanı gelmiştir. Kendi adıma, FKP yönetimi adına ve tüm komünistler adına Kemal Özgül'ün anısı önünde saygı ile eğilir, ailesine ve arkadaşlarına sizler aracılığıyla başsağlığı diler, sarsılmaz dayanışmamızı dile getiririm.

GEORGES MARCHAIS
FKP Genel Sekreteri

Sayın Mehmet Özgül,
Kardeşiniz Kemal Özgül'ün ölümü beni derinden sarstı. Haklarını savunduğu için onu alçakça katlettiler. Kemal Özgül, bundan böyle bizim gözümüzde adalet ve onur için savaşımın, kendisini ülkemizde gurbette yaşamaya zorlayan, demokrasi için savaşımın, Fransız ve göçmen emekçiler arasındaki dayanışmanın cisimleşmiş simgesi olarak kalacaktır. Bu acılı koşullarda, kendim ve tüm Fransız komünistleri adına, en derin yakınlık duygularımı bildirir, size ailenize ve nişanlısına en içten başsağlığı dileklerimi sunarım.

Henri Krasuki

kadaşlarımızı topladık. Yaralı arkadaşlarımız hastaneye gönderildi. Daha fazla yaralanmalara sebep vermemek için fabrikanın arka tarafından çekilerek fabrikanın önünde toplandık. Biz arkadan çekilirken ateş hâlâ devam ediyordu. Olay sırasında

bunun işçilerine yönelik ilk saldırısı değil. Öncesi de var bunun. Işyeri CGT delegesi Hüseyin Tanrıöver anlatıyor:

Patron grevin yasal olmadığı gerekçesiyle mahkemeye başvurmuştu. Mahkemeden işgal olduğu ve bunun polis gücüyle

ları ve sayfaları doldurur. [illegible] düğünün farkında onlar. "Bir [illegible] verdik" Kavga sürüyor..."

Tıpkı şiirdeki gibi: Döğüşenler ölenlerin tutmuyor yasını... Eğer döğüşüyorlarsa, savaşıyorlarsa...

Fransa'da ırkçı-faşist lider Le Pen'in ektiği tohumlar patlıyor

Fransa'da bir ırkçı: Le Pen

Fransı kapitalizminin bir türlü aşamadığı ekonomik bunalımın kitlelerde yarattığı haklı hoşnutsuzluktan yararlanan Fransız faşist hareketi son iki yıl içinde hızlı bir tırmanışa geçti. Henüz önlenemeyen bu tırmanışın liderliğini Le Pen adlı kırk yıllık bir faşist ve nazi işbirlikçisi üstlendi. Propagandasının odaklarından birine yabancı düşmanlığını, aşırı milliyetçiliği yerleştiren Le Pen küçük burjuvazinin genellikle gerici olan esnaf kesimine ve küçük sermayedarlara sesleniyor. Fransız tekelci sermayesinden ise açık destek görüyor. Savundukları arasında idam cezasının yeniden konması, tüm yabancıların zorla ve hemen sınır dışı edilmesi özellikle öne çıkıyor. Le Pen'in yükselişi önlenemezse Fransa'da daha çok yabancı kanı akacak demektir.

SALİH KAYNAR — ABDULLAH YILMAZ

Chateauabriant'ta ırkçı bir manyağın kurşunlarına hedef oldular

Chateaubriant'ta faşist cankırımı: Iki Türkiyeli emekçi öldürüldü

Fransa Kemal Özgül'ün öldürülmesi haberi ile çalkalanırken bir gün sonra 11 Kasım Pazar akşamı buna bir yenisi ekleniyordu. Fransa'nın batı ucuna yakın Chateaubriant kentinde bir Türk kahvesine dışardan silahla yaylım ateş açılıyor iki Türkiyeli işçi Salih Kaynar ve Abdullah Yıldız öldürülüyor ve beşi de yaralanıyordu. Chateaubriant 15000 nüfuslu küçük bir şehir. 800 kadar Türkiyeli işçi bulunuyor. **"Onbir yıldan bu yana hiçbir olay olmadı burada"** diyor fabrikanın CGT delegesi. Sinan Papila olanları şöyle anlatıyor: **"Memduh Gürsoy'un kahvesinde oturuyorduk herzamanki gibi. Saat 18.30'a doğru ani bir patlama duyduk. Ilk patlamada bir arkadaşımız yere düşmüştü. Ateş devam etmeye başladı. Bize ateş edildiğini anlayarak yere attık kendimizi. Ateş sesleri bir ara durdu yeniden başladı. Polis, jandarma, itfaiye olay yerine geldi. Iki arkadaşımız Salih Kaynar ve Abdullah Yıldız oracıkta doktor müdahalesine rağmen öldüler. Kahvede 15 kişi civarında vardık. Adam ateş ederken** "Hitler sağdır, Hitler yaşıyor" **diye bağırıyordu. Tutuklanınca da öyle konuşmuş.** "Yabancıları sevmediğim için ateş ettim" **demiş"** Öldürülen işçilerden Salih Kaynar 40 yaşlarında ve 6 çocuk babasıydı. Sivaslıydı. Abdullah Yıldız ise 36 yaşındaydı. Iki çocuğu vardı. Ispartalıydı. Her ikisi de on yılı aşkın bir zamandan beri döküm fabrikasında çalışıyorlardı. CGT ve CFDT sendikaları ertesi gün 12 Kasım Pazartesi bir ortak gösteri düzenledi ve bu ırkçı katliam kınandı. Bu arada lise öğrencileri de dersi bırakarak yürüyüş yaptılar.

Henri Krasuki
C.G.T. Genel Sekreteri

Emekçilerin Kemal Özgül'ün katli karşısında CGT ile birlikte gösterdikleri tepki herşeyden önce bir emekçinin, arkadaşlarıyla birlikte hakkını arayan bir sendika temsilcisinin öldürülmesi karşısında duydukları derin nefretin ifadesidir. Bu derin nefreti paylaşıyorum. 20 yaşında CGT'nin aktif bir militanı, ülkesindeki azılı baskıya baş kaldıran Türkiyeli göçmen emekçilerin ve demokratların onurlu bir temsilcisi olabilen Kemal'in Fransız ve göçmen tüm arkadaşlarının derin üzüntüsünü içimde duyuyorum. Ardniyetli ve sinsi çevreler ne derse desin bu tepkinin ulusal bir boyut almış olması anlamlıdır. Insanlar, geçerli bir gerekçeleri olmadan, öyle bir gün içinde ulusal çapta haretketlenip gösteri yapmazlar. Kendilerinden birinin öldürülmesi karşısında tepki gösteren emekçiler aynı zamanda bazı çevrelerin körüklediği antisendikal baskı ve zorbalıkların son günlerde artma eğilimi göstermesi karşısında duydukları tepkiyi dile getirmiş oluyorlar. Çiçeği burnunda genç yaşında trajik bir şekilde bizlerden ayrılan arkadaşımızı anarken aynı zamanda savaşımımızı sürdürme azmimizi bir kez daha dile getirmiş oluyoruz.

Pierre Bérégovoy
Ekonomi ve Maliye Bakanı

Türkiyeli sendika militanının öldürülmesini ikircimsiz kınıyorum. Adalet bu konuda görevini hızla tamamlamalı ve böylesi olayları önlemek için caydırıcı karar almalıdır. Nefret ekilirse zorbalık biçilir. Sendikalizmi hiçe sayan böyle davranır.

Michel Delebarre
Çalışma Bakanı

Kemal Özgül'ün öldürülmesini kesinlikle kınıyorum. Fabrika yönetiminin daha önce imzalanmış olan anlaşmayı yerine getirmemiş olması anlaşmazlığı derinleştirmiştir. Hiçbir sosyal anlaşmazlık zorbalığa başvurularak çözümlenemez.

Lionel Jospin
Sosyalist Parti Birinci Sekreteri

Sosyalist Parti adına bu cinayeti kesinlikle protesto ederim. Bu alçakça saldırı patronlar kesiminde bazı çevrelerin sosyal anlaşmazlıkları zorbalıkla çözmekten yana olduklarının açık bir ifadesidir.

Jacky Hoffman
FKP Avrupa Parlamentosu Milletvekili

Ben kısaca bu alçakça cinayet karşısında duyduğum nefret ve protesto duygularımı belirtmek istiyorum. Ben de bölgemizin diğer seçimle gelmiş milletvekili, Belediye Meclisi üyeleri, başkanları, Il Genel Meclisi üyeleri gibi çeşitli girişimlerde bulundum. Özellikle Başbakanlık'a başvurarak bu olaydaki suçluların ve sorumluların ortaya çıkarılması ve cezasız kalmaması için sonuna kadar gidilmesi gerektiğinin üzerini vurguladım. Ölen işçinin ailesine derin başsağlığı dileklerimi sunarım.

Jean-Clande Gayssot
FKP Politik Büro üyesi

Iğrenç bir cinayet işlendi. Üzüntümüz derindir. Patronlarının 5 aydan fazladır ücretlerini ödemediği bu emekçiler sadece haklarını aramak istiyorlardı. Aylardır Fransız patronlar kanat çırpıyor. Sendikal özgürlükleri kısıtlamak istiyor. Yeni devletleştirilmiş kuruluşları geri almak hakları çiğnemek istiyor. Aşırı kâr için, anti-sendikalizmi, anti-komünizmi ve ırkçılığı kin kusarak körüklüyor. Baskı altına alınmak istenen emekçilere yanlarında olduğumuzu dile getirmek istiyorum. FKP bu gidişe kesinlikle dur demeyi bilecektir.

OKUYUCU POSTASI

Gazetemiz 1 Aralık'ta Duisburg'a taşınıyor

YENİ ADRESİMİZ VE TELEFONUMUZ BELLİ OLDU

Türkiye Postası'nın elinizdeki bu sayısı, Batı Berlin'de çıkan son sayıdır. Gazetemiz 1 Aralık'ta Federal Almanya'nın Duisburg kentine taşınıyor ve önümüzdeki 46. sayıdan itibaren orada çıkmaya başlayacak.

Bu taşınmayla birlikte adresimiz ve telefonumuz da değişiyor.

Yeni adresimiz
Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Federal Almanya
Yeni telefonumuz
0203/34 03 97

Bütün okurlarımıza, gönüllü muhabirlerimize, temsilcilerimize ve dostlarımıza 1 Aralık tarihinden itibaren bu yeni adresimizi ve telefonumuzu kullanmaları gerektiğini önemle duyururuz.

Abone ve temsilcilerin dikkatine

Duisburg kentine taşınıyor olmamıza rağmen banka hesap numaramız şimdilik değişmiyor. Abonelerimiz gazeteye gönderdikleri "abone ücretlerini" ve temsilcilerimiz de "satış paralarını" gene eskiden olduğu gibi

Vereinigung für Völker verständigung
und Solidarität
Postscheckkonto 4614 32 - 100
BLZ 100 100 10
Postscheckamt Berlin-West

hesabına yatıracaklardır. Ama parayı yatırdıklarını gösteren makbuzu, doldurdukları abone fişini, varsa adres değişikliğini ve temsilciler de "satış raporlarını" Duisburg'daki yeni adresimize postalayacaklardır.

Mark yoksa viski ver

Izine gittiğimde, gece saat 10 civa-

– Arabada iki çocuğum, bir de ailem

Rejimin aynası konsolosluklar

31 Ekim günü bazı işlemlerimi yaptırmak için gittiğim Stuttgart Başkonsolosluğu'ndaki uygulamalar ve vatandaşlara karşı yapılan kötü muamele yukarıdaki başlığı doğrulamaktadır. Başkonsolosluk memurları vatandaşlara öylesine kötü davranıyorlar ki insan illallah diyor. Ancak iş kötü muameleyle kalmıyor, oradaki emniyet görevlileri kendilerine soru soran insanlara dayak atıyorlar.

Konsoloslukta 30-40 civarında insan bekleme yerinde evraklarımızın gelmesini bekliyoruz. Saat: 10.30'da, 18-19 yaşlarında bir genç konsolosluk kapısından içeri girdi ve hemen kapının solunda bulunan, içinde kapıcı ile canı sıkkın koruma görevlilerinin oturduğu bölmeye gelerek bir şeyler sordu. Gencin orada kısa bir an duraklamasından içerdekilerle konuştuğu anlaşılıyordu. Bizler konsolosluğun giriş kapısından uzak olan bekleme salonunda olduğumuzdan içerdekileri göremiyorduk.

Bulunduğumuz odadan gördüğümüz gencin, bölmenin içindekilere **"Espri yapmaya ne lüzum var?"** dediğini duyabildik. Olan işte ondan sonra oldu. Bölmeden orta boylu, esmer, küçük bıyıklı, kafasının kelini yandan uzattığı saçlarla örtmeye çalışan koruma görevlilerinden biri çıktı, genci yakasından tuttu ve bölmeye doğru çekti. Onlar içeri girer girmez tokat sesleri gelmeye başladı. Genci döven memur biraz sonra, büyük bir ihtimalle gencin pasaportuyla, üst katlara doğru tembel tembel, diğer insanlara da **"bize itaat etmezseniz sonunuz budur"** der gibi çıktı gitti.

Bundan iki veya üç yıl önce yine bir işimi yaptırmak için gittiğim Stuttgart Başkonsolosluğu'nda gene bir vatandaşın şimdi orada göremediğim bir memur tarafından dövüldüğüne şahit olmuştum. Bu olayların hep de benim bulunduğum sırada, tesadüfen olmasına ihtimal veremiyorum. Orada sık sık insan dövüldüğünden kuşkum yok. Bir kedi veya bir köpeğe vurmanın bile yasak olduğu Federal Almanya'daki bu konsolosluklar, Türkiye'deki Evren-Özal rejiminin birer aynasından başka

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

Ismim Gülcan Doyduk. 1975'de babam bizleri buraya getirdi, para, çok para kazanmaya. Ama ne para ne de birşey kazandık. Akrabalarımızdan, arkadaşlarımızdan ayrı bir hayat sürdürüyoruz. Bu yıl lise birinci sınıfı bitiriyorum. Lisede 1300 öğrenci var ve ben Türk olarak yapayalnızım. Yemeklerden sonra bir kenarda oturup şiir yazıyorum. Dört yıldır bu böyle. Şiirlerimi hep Fransızca yazmıştım. Yazdığım ilk Türkçe şiiri size gönderiyorum.

Şu çocuğa bak

Aç gözlerini, şu çocuğa bak
Gözleri yüreğindeki kin kadar kara
Aç gözlerini şu çocuğa bak
Gözlerinde aç kalan bir çocuğun bakışı
Dinle bu çocuğu, sesi ezilenlerin sesi
Dinle bu çocuğu, yoksulların temsilcisi
Tut ellerinden onun
Gördün mü, elleri şimdiden ne kadar güçlü
O senin, bizim çocuğumuz
O bu ülkenin çocuğu
O geleceğin umudu
Onu kurtarmalıyız.

Gülcan Doyduk/Strasbourg

●

Ben Avrupa'da yaşayan milyonlarca Türkiyeli emekçiden biri olarak şu ara ekmeğimi Fransa'da kazanmaktayım. Ara sıra halk şiiri türünden yazarım. Bildiğiniz gibi Evren Paşa şiiri pek sever. Her gittiği yerde de, eksik olmasınlar, bazı halk ozanlarının ona şiir sunduklarını gazetelerden okuyoruz. Evren Paşa da bu şiirlerden konuşmalarında parçalar okumayı sever. Işte biz de bundan cesaret alarak ve haddimiz olmayarak kendisine bu şiiri sunuyoruz. Nedense Batı Avrupa ülkelerine yolları pek düşmüyor. Yoksa şiirimizi kendilerine bizzat sunardık. Artık ne kusurumuz varsa, bağışlana...

Evren Paşa

Evren paşa Evren paşa
Değişir bu devran paşa
Cehaletten fayda gelmez
Oku biraz, öğren paşa

Aklı fikri arsasında
Holdinglerin parsasında
Narinlerin sofrasında
Meze gibi yenen paşa

Evlerinin önü kışla
Adam olunmaz alkışla
Yılma alfabeden başla
Adamlığa imren paşa

Boş kelamın safsatanın
Kan döken kan ağlatanın
Amerikancı cuntanın
Sonu kötü Kenan paşa

Halk Ozanı/Fransa

●

Mektup

Mektubunu aldım
Zeytin beşyüz lira

Zaman gelince...

Küçücüksün çok küçük
Emziktesin yeğenim

İzine gittiğimde, gece saat 10 civarında, Ankara'ya 30 kilometre kala yolun her iki tarafında durmuş polis arabaları beni durdurdu. Bir görevli polis ehliyetimi, arabanın kağıtlarını, pasaportumu aldı götürdü. Arabadan indiğimde, hepsi yabancı plakalı en az 60 arabanın durdurulmuş olduğunu gördüm. Aradan iki saat geçti, kimsenin gelip gittiği yok. Ama yoldan geçen bütün yabancı plakalı arabaları durduruyorlar.

Kağıtlarımı sormak için polis arabasına yanaştım. Bir polis:

– 100 Mark ver de kağıtlarını al, dedi.

– Bende Mark yok, Fransa'dan geliyorum.

– Öyleyse 200 Frank ver.

– Paramı banka ile yolladım.

– Öyleyse senin çok zamanın var, beklersin!..

– Arabada iki çocuğum, bir de ailem var.

– Bir şişe viski ver.

– O da yok.

– Öyleyse iki karton Marlboro?

O da yoktu. Sonunda benden vazgeçtiler. Kağıtlarımı verdiler. İnanın, Ankara'dan çıkana kadar tam 5 kez durdurdular. Her defasında birbuçuk-iki saat bekletiyorlardı. Her defasında, **100 Mark ver, yoksa bir şişe viski, o da yoksa iki karton Marlboro ver..."**

Son seferinde telsizlerle birbirleriyle konuşuyorlardı, **"Bu adam yine birşey vermiyor"** diye. İçlerinden biri içtiğim sigaradan istedi. Verdim.

İki çekti, yere attı, **"Bu ne biçim sigaraymış"** dedi. **"Marlboro isterim, Marlboro"** dedi. Benim içtiğim sigara Türkiye'de Bafra ayarında bir sigaraydı. İçlerinden biri, **"Olsun, Avrupa sigarasıdır alalım"** dedi. Velhasılı, arabada 4 paketim vardı, hepsini verdim.

Yorgunluktan ve sinirden iki saat sonra kaza yaptım. Bir ay hastanede kaldım. Sakat kalma ihtimalim var. Belki de işime son verecekler. Evren ve çetelerinin emeğimizle kazandığımız paralara nasıl göz diktiklerini yazın. Sanıyorlar ki biz Avrupa'da parayı yerden topluyoruz.

M.A./Paris

Kimin umurunda?

– Allah aşkına, para falan istemiyorum pasaportumu verin, otobüsüm kalkacak.

– Ne olursun kardeşim, şu benim işe bir bak, iki gündür buradayım halen işlerim bitmedi.

– Bağırmayın, susun, yeter be, çatladınız mı? Yapıyoruz işte!

– Bağırma diyeceğine poponu oynat hanımefendi.

– Sana sormadık küstah!

– Müdürünüz bu hanım mı? Dua etki hanımmış, yoksa...

– Nalet olsun, bir daha buraya para yatırır mıyım? Paramın hepsini çekiyorum.

Evet, bu sesler TC devletinin en saygın bankası olan Merkez Bankası'nın işçi dövizleri bölümünden, iğne atsan yere düşmez biçimde kalabalık olan küçük bekleme salonundan (**"bekleme salonu"** demeye de şahit gerek) geliyor. Federal Almanya'da cumartesi günleri yayınlanan **"Türkiye Mektubu"** programında gösterilen Merkez Bankası'yla ilgili reklamdaki gibi iki dakika içinde muameleniz bitmiyor, günlerce sürüyor.

Bize hizmet falan yok. Biz onların umurunda bile değiliz. Tek istekleri, elimizdeki paraları kendi çıkarları için kullanmak. Ölmüşüz, kalmışız, horlanmışız her türlü hakarete maruz kalmışız kimin umurunda!

Tahir Tunalı/Münih

Mainz tank firması

Mainz Army Depot - Tank firmasına yeni gelen personel şefinin uygulamaları işçiler arasında geniş tepkilere yol açtı. Eski adı Magirus Deutz olan, daha sonra Tank firması tarafından satın alınan MZ-Mombach işletmesinde personel şefi bundan bir süre önce işçileri kontrole çıktı. O anda işinin başında olmayanların 15'er dakikaları ücretlerinden kesildi. İşverenlerin saldırısı da böylece başlamış oldu.

Aynı hafta içerisinde işverenler izin paralarını, yılbaşı ikramiyesini, yıllık ikramiye parasını, aylık 56 Mark yol parasını kesmeye kalktılar. Ayrıca, 35 saatlik iş haftası için verilen mücadele sonunda IG Metall'in kazandığı 1,5 saatlik zamanı her gün 15 dakika az çalışma ile uygulamaya kalktılar. İşverenin bu saldırısına tepki olarak işçiler, İşyeri İşçi Temsilciliği'nin çağrısına uyarak yemek molalarında personel bürosunun önünde üç defa protesto gösterileri yaptılar.

Tank firmasından bir işçi/Mainz

bu konsolosluklar, Türkiye'deki Evren-Özal rejiminin birer aynasından başka nedirler?

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Stuttgart

Okumak istediklerimiz

Değerli dostlar. **Türkiye Postası**'nı 10 aydır okuyan bir okuyucu olarak, gördüğüm eksiklikleri yazmayı borç bildim. Ve sizlere bu mektubu yazmayı düşündüm. Gazeteyi okuduğum zaman, giderek içeriğinin iyileştiğini ve yığınların somut sorunlarına parmak bastığını görüyorum. Ama, gazetede yığınların enselerinde duyduğu günlük yaşam içindeki sorunlara yeterince yer verilmiyor. Eğer, biz gazetemizi geniş yığınlara ulaştırmak istiyorsak, şu güncel sorunları yazmayı hedeflemeliyiz:

a) Geriye dönüş yapacak işçiler için, buradaki hukuksal konulara ilişkin informasyon veren yazılar.

b) Oturma hakkının elde edilmesi ve alınmasıyla ilgili bilgilendirme.

c) Çocukların eğitim sorunları.

d) Ev bulma sorunu, çekilen zorluklar. Bu sorunların üstesinden nasıl gelinir? Bu konuda yazılar.

e) Yabancı düşmanlığı ve bunların psikolojik ve moral etkileri nelerdir?

Bu saydığım sorunlar yumağı, insanlarımızı en çok düşündüren konulardır.

Süleyman Uslu/Bochum

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günleri çıkar. **Herausgeber:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V., 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. **Verantwortlicher Redakteur:** Ahmet Kardam, **Zentralredaktion und Anschrift aller Verantwortlichen:** 1000 Berlin 44, Donaustr. 1, **Tel:** 624 60 92, **Herstellung:** Eigenvertrieb **Druck:** Henke Rollenoffset, 1 Berlin 48 Säntisstr. 49, **Banka Hesabı:** Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität **Postscheckkonto** 461 432-100, **BLZ** 100 100 10 Postschekamt Berlin-West, **Abone koşulları:** Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM, **Temsilcilikler-Fransa:** Paris, Tel: 01-258 26 90, **Isviçre:** Basel, Tel: 061-221591, **Hollanda:** Amsterdam, Tel: 020-942323, **Ingiltere:** Londra, Tel: 01-340 47 39, **Danimarka:** Kopenhag, Tel: 01-707 506, **Isveç:** Stokholm, Tel: 08-367 576, Yazışma adresi: Box 5067 163 05 Spanga

Mektubunu aldım
Zeytin beşyüz lira
ve maaşın 24 bin.
Bunlar ne alın yazısı ne de kader
Sadece korkunun faturası
Bunlar özgür bir dünyayı kurmaktan
zamma, zorbalığa
yani faşizm denen illete karşı
savaşmaktan korktuğun içindir.

Ali Özcan/Fransa

Küçücüksün çok küçük
Emziktesin yeğenim
Refaha huzura susadığımızı
Anlarsın elbet büyüyünce
Rezilliklerin bitmediği dünyaya
İstesen de istemesen de geldin bir kere
Zamanı gelince sen de
Akacaksın mücadele seline

Şafak/Mulhouse

"İki kuş daha"

Yeni doğan çocuğumuza nüfus cüzdanı ve pasaport çıkartmak için eşimle birlikte Frankfurt Konsolosluğu'na gittik. Bekleme salonunda sohbet edenlerin neler konuştuklarını takip edebilmek için görevli memurlar kulaklarını dört açmışlardı.

Çocuğumuza koyduğumuz ismin anlamını beğenmeyen konsolos yardımcısı ve bayan memur, sözlüğe el atıp birşeyler aradılar. Ama aradıklarını bulamamış olacaklar ki, çocuğumuza istediğimiz ismi vermemize engel olamadılar.

Saat 13 olmuştu. O sırada pasaportla ilgileniyorum. Üç bayan memur aralarında konuşuyorlar. Birisi, **"Şekerim bugün amma da geldiler"** derken, ötekisi **"Kendi ayaklarıyla düşüyorlar, gelmesi onlardan yolması bizden"** diyordu. O sırada iki kişi daha gelmişti. İçlerinden biri **"Tam da sözümüzün üzerine, işte iki kuş daha"** deyince hep birlikte bastılar kahkahayı. Bu **"iki kuş"** da yolunmadan nasiplerini aldılar. Bunlara şahit olan eşim, **"Bunlar senin anlattığından daha da kötüler"** demekten alamadı kendini.

Adının açıklanması istemeyen bir okur/Darmstad

Çalışma raporunda barış savaşımına ve dayanışma hareketine geniş yer ayrıldı

KKDK'nın 2. Kurultayı yapıldı

11 Kasım günü Köln'de toplanan ve 54'ü örgüt delegesi olmak üzere 150 kişinin katıldığı kurultayda barış savaşımı, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki anti-faşist güçlerle dayanışma, demokrasi güçleri arasındaki eylem birliğinin güçlendirilmesi, yabancı düşmanlığı, ilticacıların sorunları, DGB içinde örgütlenmenin önemi, işsizlik, gençlik ve dil sorunları üzerinde duruldu. DKP yönetim kurulundan **Heinz Lang**, Yunan Cemaati Başkanı **Papas Konstantinos** ve sendikacı **Sait Aydoğmuş**'un birer konuşma yaptıkları kurultayda çeşitli Türk ve Kürt örgütlerinden gelen mesajların yanısıra Suriye Komünist Partisi ve Irak Komünist Partisi'nin mesajları da yeraldı.

Barış ve silahsızlanma sorularına geniş yer ayıran çalışma raporunda Kürdistan'da barış mücadelesinin anlamı ve önemi üzerinde duruldu. "**...bölgemizde kalıcı bir barış, dostluk ve işbirliği ortamının yaratılması Kürdistan halkının ulusal bağımsızlık, demokrasi ve barış mücadelesinin zaferiyle daha da güçlenecektir.**" denildi. Barışın sadece savunulması değil, uğrunda savaş verilmesi gerektiği vurgulandı. Uluslararası dayanışmanın ele alındığı bölümde ise, Kürt halkı ile gerekli maddi ve diplomatik dayanışmanın sağlanması için tüm Kürdistanlı demokratik örgütlerin ortak çabalarının önemi ve üzerinde duruldu.

F.Almanya'daki çalışmalar

Çalışma raporunda örgütün Federal Almanya'daki görevleri ve çalışmaları da geniş yer aldı. Yabancı işçilerin çeşitli sorunlarının ele alındığı bu bölümde, yabancı düşmanlığının tehlikeli boyutlara ulaştığı koşullarda, yerli-yabancı tüm emekçilerin ortak yaşamsal çıkarları açısından dayanışmayı yükseltmenin önemi üzerinde duruldu. Ayrıca Federal Almanya'da yaşayan ilticacıların durumu ele alındı, ilticacılara insanca yaşama koşullarının sağlanması, toplama kamplarının dağıtılması, kölece "**kamu yararına**" çalışmaların yasaklanması, özgürce politik çalışma ve seyahat hakkı tanınması istendi.

Eylem ve güçbirliği

KKDK, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki anti-faşist güçlerle dayanışmayı değerlendirirken, faşizmin iktidara gelmesiyle birlikte Kürt ulusu ve diğer azınlık halklara karşı izlediği sindirme politikası üzerinde durdu. Dayanışma hareketinin en geniş demokrasi ve barış güçlerine götürülmesi vurgulanarak, "**KKDK**, Türkiye Kürdistanı'ndaki devrimci direnişlerle maddi ve manevi dayanışmasını güçlendirmeyi boynunun borcu olarak görüyor" denildi.

Güçbirliği ve **KKDK**'nın perspektiflerinin ele alındığı bölümde ise örgütün Türkiye ve Kürdistanlı örgütlerle ortak iş yapmaya verdiği önem vurgulandı, eylem birliğinin amaçları üzerinde duruldu ve güçbirliklerinin başarılı olmasında örgütlerarası dostça ilişkiler ve güvenin önemi ele alındı.

Raporun son bölümü ise 1979'larda ilk örgütlenmesi başlatıp hızla güçlenen **KKDK**'nın çalışmalarındaki kimi eksiklikleri ve çözüm yollarını ele aldı. Bu bölümde **KKDK**'nın iktidara alternatif bir görevi olmadığı, Kürdistan Öncü Işçi Partisi'nin gerçekçi bir politika izlediğine inandığı ve bu politikanın yaygınlaşmasını vargücüyle desteklediği belirtildi.

FTIB'in Kurultayı toplandı

FTIB'in birlik kurultayı 24-25 Kasım günleri Paris'te toplandı. Fransa'nın çeşitli bölgelerinden işçi birliklerinin kalabalık delege topluluklarıyla katıldıkları birlik kurultayı iki gün boyunca Fransa'da yaşayan Türkiyeli göçmen işçilerin somut sorunlarına kapsamlı çözümlemeler getirdi, **FTIB**'in yığın bağlarını önümüzdeki çalışma döneminde bir üst düzeye çıkartıcı açılımları tartışıldı. Öte yandan barış için savaşımı, ülkemizdeki demokrasi güçleriyle dayanışmayı kararlı bir biçimde vurguladı.

Iki gün boyunca yoğun bir tempoyla gerçekleştirilen Kurultay'a ilerici Fransız politik ve sendikal güçlerinin üst düzeydeki temsilcileriyle katılımı coşkuyla izlendi. **CGT**'yi yönetim kurulu üyesi **Jacques Tixier, FKP**'yi politik büro üyesi **Mirelle Bertrand** ve göçmen emekçiler bölümü sorumlusu **Alfredo Desa**, Sosyalist Parti'yi **Loi' Duarte**, Sosyalist Birlik Partisi'ni **Paul Auriol**, Uluslararası Af Örgütü Fransa Seksiyonu'nu **Annie Steller** temsil ettiler. Öte yanda, **Irkçılığa Karşı Halkların Kardeşliği Için Hareketi, Fransız Halk Yardım Kurumu, Göçmen Emekçilere Fransızca Eğitimi Yardım Kurumu, Göçmen Emekçilere Fransızca Eğitimi Yardım Kurumu, Fransa-Türkiye Derneği Başkanı** Avukat **F.Weyl, Fransız Komünist Gençlik Hareketi**, ülkemizi terketmek zorunda bıraktırılmış barış, sendika, gençlik ve kadın hareketlerinin temsilcileri, **HTIB** ve **FIDEF** temsilcileri ile **Birlik Yolu, KIP-Geçici Birlik Komitesi, KKDK, Denge-Komal, Anadolu-Der, KKK-F** birlik kurultayını selamladılar. Özellikle **Kemal Özgül**'ün şehit edildiği Pirault işçilerinden **CGT** delegesi **Hüseyin Tanrıöver**'in konuşması ayakta büyük bir coşku ve savaş azmiyle selamlandı.

Kurultay, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma, Kürt halkıyla dayanışma, siyasi mültecilerle dayanışma, diğer demokratik Türkiyeli örgütlerle eylem ve güç birliği, Batı Avrupa'daki göçmen işçi örgütleriyle ortak çalışma, Fransa işçi sınıfı ve demokrasi güçleriyle yakın ilişkiler, diğer ülkelerden gelen demokratik örgütlerle yakın ilişkiler ve **Türkiye Postası**'nı yayma ve güçlendirme konularında kararlar alarak ve merkez yönetimini seçerek kapandı.

"Belgelerle Türkiye'de Sendikal Yaşam (1979-1984)" kitabının yazarı ile görüştük

"24 Ocak Kararları sendikalar açısından yeni bir süreç başlattı"

Belgelerle Türkiye'de Sendikal Yaşam 1979-1984 **son beş yıl içinde sendikal harekete indirilen darbeleri belgelerle sergileyen titiz bir çalışmanın ürünü. Kitabın yazarı** Ahmet Erol **1973 yılından sonra Çalışma Bakanlığı'nda iş müfettişi olarak görev yaptı. 1974 yılında kurulan Iş Müfettişleri Derneği'nin Genel Başkanlığı'nı 12 Eylül darbesine kadar sürdürdü. Çalışmalarında gösterdiği demokrat ve tiliz tutumu nedeniyle Milliyetçi Cephe hükümetleri dönemlerinde çeşitli kez görevlerinden alındı.** Ahmet Erol **Türkiye Barış Derneği'nin kuruluş çalışmalarında da ile kitabı hakkında kısa bir söyleşiyi sunuyoruz:**

Türkiye Postası: "Belgelerle Türkiye'de Sendikal Yaşam" adlı kitabınızda başlangıç dönemi olarak neden 1979 yılını seçtiniz?

Ahmet Erol: 1979 yılında ekonomik ve siyasal bunalım en yüksek noktasına ulaşmıştı. Bunun nedeni olarak da işçi ücretlerindeki artışlar gösteriliyordu. Öte yandan 1980 yılında da bir milyona yakın insanın toplu sözleşme görüşmeleri gündemdeydi. AP azınlık hükümeti bu gelişmeleri, daha sonra 12 Eylül darbesi sıra ile geliverdi. Bu nedenle, gelişmelerin başlangıç dönemi olarak düşündüğümden incelemeye 1979 yılından başladım.

Türkiye Postası: 24 Ocak kararlarıyla sendikal hareket açısından nasıl bir süreç başladı?

Ahmet Erol: 24 Ocak kararlarının başarıya ulaşabilmesi için ücretlerin dondurulması gerekiyordu. Bu arada Işveren Sendikaları Konfederasyonu ile hükümet arasında toplu [illegible] konusunda işbirliği yapıldı. Hükümet Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulunu oluşturdu. Greyler

kısa kısa... kısa kısa.. kısa kısa...kısa

FRANSA: Fransa'da Villetaneuse'de üniversite öğrencileri 12 Kasım günü Komünist Öğrenciler Birliği (UEC)'nin öncülüğünde Türkiye cezaevlerindeki tutukluların serbest bırakılmasını amaçlayan bir kampanya yürüttüler. Eylem günü üniversitenin her yanı Türkiye'deki baskıları sergileyen afişlerle donatıldı. Okulun bahçesindeki ağaçlara ve binaların damlarına devrimcilerin idamını sembolleştiren insan iskeleti maketleri asıldı. Bunların yanısıra Türkiye Başkonsolosluğu'na gönderilmek üzere Türkiye'deki baskıları protesto eden bir kart kampanyası başlatıldı ve sonucunda toplanan 600 imza Türkiye Başkonsolosluğu'na gönderildi.

FRANKFURT: Frankfurt Türk Halkevi'nde 17 Kasım Cumartesi günü yapılan "**Nikaragua Halkı ile Dayanışma**" toplantısını 60 kişi izledi. Toplantıda Federal Almanya'dan Nikaragua'ya okul yapımı için giden **Norbert Pfülüger** Nikaragua tarihi, devrimin gelişmesi ve kazanımları hakkında toplantıya katılanları bilgilendirdi. Daha sonra yapılan tartışmada Nikaragua halkı ile dayanışmanın önemi üzerinde duruldu ve sorular yanıtlandı. Toplanan maddi dayanışma (250 Mark)'ın yine Nikaragua'ya gidecek bir başka grup aracılığıyla ülkeye gönderilmesine karar verildi.

BAD KREUZNACH: Şimdiye dek birçok kişiye oturma hakkı alması için yardımcı olan FIDEF üyesi [illegible] bu çalışmalarını daha da hızlandırdı. Bu konuda oluş-

rinden alındı. Ahmet Erol **Türkiye Barış Derneği'nin kuruluş çalışmalarında da aktif yer aldı ve kurucu üye oldu. Bu çalışmaları sonucunda cuntadan nasibini aldı. Hakkında çeşitli davalar açıldı ve** DISK **davasına ölüm cezası talebiyle dahil edildi. Şimdi Isveç'te bulunan** Ahmet Erol insanın toplu sözleşme görüşmeleri gündemdeydi. AP azınlık hükümeti bu gelişmeler içinde kuruldu ve başbakan müsteşarlığına yıllardan beri sendikal özgürlüklere karşı savaşan **Turgut Özal** getirildi. Bu, sendikal hareket açısından bir tehlike işaretiydi. Nitekim arkasından 24 Ocak [ka]rarları alındı. Hükümet Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulunu oluşturdu. Grevler Bakanlar Kurulu tarafından sürekli ertelendi. Kısacası, 24 Ocak kararlarıyla birlikte sendikaların bir taraf olarak fonksiyonlarını yerine getirmeyen kuruluşlar haline getirilme süreci başlatıldı.

Türkiye Postası: Ya 12 Eylül darbesinin ardından olanlar?

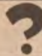
Ahmet Erol: Bilindiği gibi sendikaların faaliyetleri durduruldu. Cunta Yüksek Hakem Kurulu'nu oluşturdu. Kitabımda özellikle Yüksek Hakem Kurulu'nun sonuçlandırdığı sözleşmelerde işçilerin kazanılmış haklarının nasıl yok edildiği ve Türk-Iş yönetiminin cunta ile işbirliğine geniş yer vermeye çalıştım.

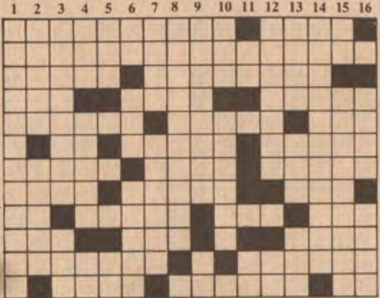
Türkiye Postası: Bu kitabı hangi amaçla hazırladınız?

Ahmet Erol: Serbest toplu sözleşme düzeninin ortadan kaldırıldığı Türkiye'de "demokrasi vardır", "serbest toplu sözleşme düzeni vardır" diyen cunta yönetiminin aldatmacalarını açığa çıkarmak ve bunu belgelerle ortaya koymak için bu kitabı hazırladım.

Kitaptan satın almak isteyenler aşağıdaki adrese başvurabilirler: Ahmet Erol, Sörbyplan 13, 2tr, 16371 Spanga-Schweden Postgiro: Ahmet Erol 484414-5 Fiyatı: 50 Isveç Kronu

BULMACA

SOLDAN SAGA
1. Ikinci Dünya Savaşı sırasında, insanlarla karmaşık elektronik araçların ilişkisini ve uyumunu sağlamaya yönelik araştırmalardan doğmuş çağdaş bir bilim dalı - **(Tersi)** Ahşap üstüne yapılan parlak kaplama, 2. Bugün Iran'da mutlak iktidarı elinde tutan dini lider, 3. Genellikle bacaklarda ortaya çıkan, toplar damar genişlemesinden doğan bir bedensel bozukluk - Ingiltere'nin başka adı, 4. Birdendire - Ispanya'da **Fiat** lisansı ile üretilen otomobillerin markası - Mucize yaratıcı gücü olduğu varsayılan su ya da benzeri sıvı, 5. Yasadışı işler yapanların oluşturduğu birlik - Padişah ya da kral evi - Tersinin tersi üst, 6. Yabancı - Silahın elle tutulacak bölümü - **(Tersi)** Eski dilde işçi, 7. Şarhoş - Ondört ve onbeşincileri pek ünlü olan Fransız kralları - Bulaşıcı bir hastalık, 8. Eski dilde zarar ya da çekilecek şey - **(Tersi)** Şeytan - **(Tersi)** Tablet biçiminde ilaç, 9. **"Hatırla"** anlamında bir emir - **(Tersi)** Iri taneli, bol azot ve karbonhidrat içeren bir sebze - Türkiye'de Milli Savunma Bakanlığı'nın kısaltılmışı - **(Tersi)** Damarlardan akan sıvı, 10. Kabul etmeme, geri çevirme - Kırsal kesimde zengin ve iktidar sahibi kişi - Asya'da bir çöl, 11. **(Tersi)** Türkiye'de bir ilçe - Göze seslenen, görmeye ilişkin, 12. Sıvacının aleti - Normal olmayan, hastalıklı - Bir nota.

YUKARIDAN ASAGIYA: 1. Tolstoy'un başeseri, 2. **(Tersi)** Aldatılması kolay - Bir borcu gösteren yazılı belge, 3. Güneydoğu Asya ve Okyanusya'da görülen, çoğu kez renkli ırklara musallat olan öldürücü bir hastalık - Binanın üstü, 4. Anadolu uygarlıklarından biri - Türk tiyatrosunun ilk ve en ünlü kadın oyuncularından bir Ermeni yurttaşımız **(Soyadı: Binameciyan)** - **(Tersi)** Tok onun halinden anlamaz, 5. Sovyetler Birliği'nin en kalabalık halklarından biri - Koyu kırmızı, 6. Hollanda'nın kısa yazılışı - Katışıksız içilen içki - Cetvel, tablo, 7. Almanya'da bir ırmak - Ege'de denizi ve rafinerisi ile ünlü bir kasaba, 8. Gogol'ün en ünlü romanlarından biri, 9. **(Tersi)** Eski dilde: Kendiliğinden - Su, 10. **(Tersi)** Türkiye'de sivil ve amatör havacılık etkinliklerini düzenleyen yarı resmi kuruluş - Onsekizinci yüzyılda Istanbul'da yaşamış ama Divan değil halk şiirini benimsemiş bir aşık, 11. **(Tersi)** Kimyada: Altın - **(Tersi)** Kimyada: Gümüş, 12. Güvenlik - Esas, 13. Sosyalist ülkelerin oluşturdukları ekonomik işbirliği örgütü - **(Tersi)** Elektrik enerjisi depolanan küçük düzenek - Siyahla beyazın karışımından oluşan bir renk, 14. Istanbul'da Yeşilköy'ün, Cumhuriyet öncesi adı, 15. **(Tersi)** Hollanda'nın kısa yazılışı - Birinin durumunu belirtmek üzere verilen resmi belge, 16. **(Tersi)** Federal Almanya'da bir eyalet - Bir tahıl ölçüsü.

Zurih'de Alternatif Radyo

Zürih sınırları içinde yayın yapan yerel alternatif radyo Türkçe ve Kürtçe yayın yapmakta ve radyonun yayın programı Zürih'de bulunan tüm demokrasi güçleri tarafından ortak olarak hazırlanmaktadır.

BAD KREUZNACH: Şimdiye dek birçok kişiye oturma hakkı alması için yardımcı olan **FIDEF** üyesi **Halkevi** bu çalışmalarını daha da hızlandırdı. Bu konuda oluşturulan iki özel grup Türkiyelilerin yoğun olarak oturduğu mahalleleri saptadı ve ev ziyaretleri yapılmaya başlandı. Oturma hakkı alabilmek için gerekli işlemler yurttaşların evlerinde tamamlanıyor. Halkevi Spor Kulübü gençleri de oluşturulan çalışma gruplarına katılıyorlar.

Oya Baydar Barış Derneği'ne ilişkin soruları yanıtlıyor

MÜNIH: Münih'de çok sayıda gençlik evini (Freizeitheim) çatısı altında toplayan belediyeye bağlı **"Bölge Gençlik Kurumu"** (Kreisjugendring) 10 ve 17 Kasım tarihleri arasında bir **"Barış Haftası"** düzenledi. Hafta boyunca çeşitli gençlik evlerinde konu ile ilgili eylemler düzenlendi. Bölge gençlik Kurumu'na üye Münih Türkiye Gençler Birliği **(MTGB)** de bu haftanın düzenlenmesinde aktif görev aldı. Açılış günü dernek salonunda düzenlenen toplantıyı çok sayıda Alman, Yunanlı ve Türkiyeli izledi. **"Barış Için Birlikte"** belgisinin ön planda olduğu toplantıda Türkiye Barış Derneği Yönetim Kurulu üyesi **Oya Baydar** önce kısa bir konuşma yaptı, sonra da soruları yanıtlayarak Türkiye'deki durumu izleyicilere aktardı.

BRÜKSEL: Brüksel'de 30 Ekim günü Şili Konsolosluğu önünde yüzlerce Şililinin ülkelerindeki baskıları protesto amacıyla yaptıkları gösteri Belçika polisinin ağır saldırısına uğradı. Saldırı sırasında da pekçok kişi ağır yaralı olarak hastaneye kaldırıldı, birçoğu da tutuklandı. 8 Kasım günü saat 18.00'de çeşitli demokratik örgüt ve partiler aynı yerde Şili'deki diktatörlüğe hayır gösterisi yaptılar. Beşbin kişinin katıldığı gösteri Belçika polisinin vahşice saldırısına güçlü bir yanıt oldu.

HEILDELBERG: Heildelberg Volkshochschule (Halk Yüksek Okulu) çeşitli kuruluş ve grupların katılımıyla 12-17 Kasım tarihleri arasında başarılı bir **"Türk Haftası"** düzenledi. Türkiyelilerin, Almanların, kilise ve sendikaların yoğun bir şekilde katıldığı hafta boyunca çeşitli toplantılar ve tartışmalar düzenlendi, dia filmleri ve **"Hakkari'de Bir Mevsim"** filmi gösterildi; kapanışta ise büyük bir **"Türk-Alman Dostluk Gecesi"** gerçekleştirildi. Hafta boyunca demokrat Türkiyeli ressamlar **Hüseyin Parıltan** ve **Kemal Süzgeç**'in tabloları ve çalışmaları sergilendi; Türkiye'den getirtilerek sergilenen tarihi eser ve el işleri ziyaretçilerin hayranlığını topladı.

GIRIT: Girit'in Hanya ve Iraklio kentlerinde Yunanistan'ın iki demokratik kadın örgütünün düzenlediği Türkiye ile dayanışma toplantıları 31 Eki ve 3 Kasım günleri yapıldı. **TTDBK** (Türkiye ve Türkiye Kürdistanlı Demokratlar Birliği) adına toplantıya katılan kadınlar Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki baskıları ve karşı mücadeleyi anlattılar.

Türkiye Kürdistanı'nda halkı hedefleyen askeri saldırı Batı Avrupa'da protesto ediliyor

Cuntanın Kürdistan'a saldırısına tepkiler büyüyerek sürdürüldü ve geçtiğimiz günlerde Batı Avrupa'nın değişik ülke ve kentlerinde Türkiyeli örgütlerin eylem birliği çerçevesinde yaptıkları etkinliklerle Kürt halkına yapılan baskılar protesto edildi. Yürüyüş, miting, uyarı nöbeti ve imza kampanyası şeklinde sürdürülen etkinlikler, **"Türkiye Kürdistanı'ndaki baskılara, işkence ve idamlara son, genel af"** belgileri altında yapıldı.

Hamburg

Birlik Yolu, DIBAF, FIDEF, Gerçek ADK, Işçi Gerçeği, KKDK, KOMKAR, KURD-KOM, Kurtuluş, Kürdistanlı Devrimciler ve Proleter Dayanışma'dan oluşan 11 Türkiyeli örgüt eylem birliği içinde 17 Kasım 1984 günü Federal Almanya'nın Hamburg kentinde cuntanın Kürt halkı üzerindeki baskılarını protesto etmek amacıyla bir protesto mitingi düzenlediler. Mitinge Dev-Yol ve Dev-Sol destekleyici güç olarak katıldılar. Kentin Altona-Spritzenplatz meydanında yapılan mitingde, Türkçe ve Almanca bildiriler dağıtıldı, konuşmalar yapıldı, uyarı nöbetleri tutuldu ve imza kampanyası başlatıldı. Kürt halkı üzerindeki baskılara, idam ve işkencelere son verilmesi, genel af istemlerinin dile getirildiği mitinge çok sayıda Türkiyeli göçmen işçi ve Alman katıldı.

Münih

Federal Almanya'nın Münih kentinde 17 Kasım Cumartesi günü Türkiye Kürdistanı'ndaki olayları protesto etmek ve olaylardan Alman kamuoyunu haberdar etmek amacıyla Birlik Yolu, DIBAF, Gerçek, MIDER ve KOMKAR üyesi Kürdistan Işçi Derneği eylem birliği yaparak ortaklaşa bir "info" masası açtılar. Bildiri ve kart dağıtımının yanısıra, konuşmaların yapılarak Türkiyeli işçilerin bilgilendirme masasıyla Alman kamuoyuna Türkiye Kürdistanı'ndaki baskılar

17 Kasım Batı Berlin yürüyüşünden...

10 Kasım günü Hamburg'da Dev-Yol, Av.Dev Genç, Partizan *tarafından düzenlenen ve* Halkın Kurtuluşu *tarafından desteklenen Kürdistan'daki baskıları protesto eylemi, merkezi düzeyde eylembirliği yapan 11 örgüt tarafından da aktif destek gördü...*

Isviçre

Nisan ayında Isveç'de oluşturulan "Türkiye'de Insan Hakları ve Demokrasi için Isveç Komitesi"*nde Isveçli milletvekilleri*

İsveç'te Türkiye'de demokrasi ve insan hakları için uluslararası bir konferans

Bu yıl Nisan ayında kurulan **Türkiye'de Insan Hakları ve Demokrasi için Isveç Komitesi,** 16-17 Şubat tarihlerinde yapılacak olan uluslararası bir konferans düzenledi. **Türkiye'de Demokrasi ve Insan Hakları için Stockholm Konferansı** adı altında düzenlenecek toplantıya raportörler olarak uluslararası örgütlerden kendi dallarında uzman olan yöneticiler katılacak.

Isveç Parlamentosu Genel Kurul Salonu'nda yapılacak olan konferansa açılışta bir konuşma yapması için Avusturya eski Başbakanı **Bruno Kreisky** de davet edildi. Oluşturulan bir alt komite tarafından ön hazırlıkları yoğun bir şekilde sürdürülen konferansın teknik hazırlıklarının tamamlanmak üzere olduğu bildiriliyor. Konferansın aktif bir şekilde destekleyeceğini açıklayan Stockholm Belediyesi de tüm delegelere Belediye Sarayı'nda akşam yemeği vermeyi üstlenmiş bulunuyor. Uluslararası örgütlerden, Avrupa ülkelerinden kendi dallarında saygınlığı olan isimlerden ve Türkiyeli örgüt yöneticisi düzeyinde kimselerden 150 dolayında delegenin katılacağı konferansın raportörleri de saptanmış durumda.

le devam edecek ve **Stockholm Deklarasyonu** adı altında yayınlanacak bir sonuç bildirisiyle son bulacak. Açış konuşmasını Türkiye'de insan Hakları ve Demokrasi için Isveç Komitesi Başkanı **Karl Axel Elmquist** yapacak, daha sonra **Bruno Kreisky** konuşacak. **Kreisky**'den sonra **Ahmet Erol** Türkiye'deki durumu anlatan bir rapor sunacak. Açılışta yapılan bu konuşmalardan sonra ana temalar üzerinde oturumlar başlayacak.

Türkiye'de Insan Hakları ve Demokrasi Için Isveç Komitesi, bu konferansı düzenlemekle ilgili amaçlarını **Türkiye Postası**'na şöyle açıkladı.

- Konferansın delegelerine Türkiye'deki baskılar konusunda bütünsel bir tablo çizmek.
- Türkiye'de insan hakları ve demokrasi için yürütülen dayanışma çalışmalarını güçlendirmek. Avrupa düzeyinde kamuoyu yaratmak.
- Türkiye'deki yönetime Avrupa demokrasi güçlerinin ülkedeki gelişmeleri yakından izledikleri ni hatırlatmak.

Bildiri ve kart dağıtımının yanısıra, konuşmaların yapılarak Türkiyeli işçilerin ve Alman kamuoyunun bilgilendirildiği etkinlikler çok sayıda insan tarafından ilgiyle izlendi. Ayrıca, 18 Kasım Pazar günü **"Ellerinizi Kürt Halkının Üzerinden Çekin"** adı altında bir bilgilendirme toplantısı yapıldı. Sol güçlere yönelik olarak hazırlanan toplantıya az sayıda TKSP, TİP ve Kurtuluş sempatizanı katıldı.

Batı Berlin

Batı Berlin'de 17 Kasım 1984 günü Birlik Yolu, Işçi Gerçeği, KKDK, Kültür Merkezi, Kürdistan Işçi Derneği, Proleter Dayanışma ve Türk Merkezi tarafından **"Kürdistan halkına karşı savaşa son verilmelidir, idam ve işkenceler durdurulmalıdır, politik tutuklulara özgürlük, genel af"** belgileri altında bir miting ve yürüyüş yapıldı. Çok sayıda insanın katıldığı mitingde Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi (SEW) adına yapılan konuşmada, Federal Almanya ve Batı Berlin hükümetlerinin cuntaya yaptığı yardımların derhal durdurulması istendi ve konuşmacı, Kürt ve Türk halklarının faşist cuntaya karşı savaşımlarını SEW'nin desteklediğini söyledi.

Düsseldorf

Federal Almanya'nın Düsseldorf kentinde 17 Kasım 1984 günü Düsseldorf Türkiye Işçi-Gençlik Birliği tarafından, cuntanın Kürt halkına baskılarını protesto etmek, olaylarla ilgili olarak kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla ve **"Kürt halkına karşı savaşa son"** belgisi altında etkinlikler yapıldı, Schadowplatz'da uyarı nöbetleri tutuldu.

Isviçre

Kürdistan'daki baskıları protesto etmek amacıyla, 10 Kasım 1984 günü Isviçre'nin Cenevre kentinde bir miting ve yürüyüş yapıldı. Yaklaşık 500 kişinin katıldığı yürüyüş ve miting, Atılımla Dayanışma, Birlik Yolu, Özgürlük Yolu, KIP-Gbk, Halkın Kurtuluşu, Partizan, Dev-Yol, Işçinin Sesi, Kawa, Devrimin Yolu, Kurtuluş, Gerçek adlı Türkiyeli örgütlerin eylem birliği çerçevesinde gerçekleştirildi.

Öte yandan, 17 Kasım 1984 günü Isviçre'nin Zürih kentinde, 11 Türkiyeli örgüt tarafından Türkiye Konsolosluğu'nun önünde bir gösteri düzenleyerek idamlar ve Kürdistan'daki katliamlar protesto edildi. Konsolosluk önünde bildirilerin dağıtıldığı ve konuşmaların yapıldığı gösteri, AKSA, Atılımla Dayanışma, Birlik Yolu, Devrimci Işçi, Devrimin Yolu, Feyka Kürdistan, Gerçek, Işçi Gerçeği, Işçinin Sesi ve Kıvılcım adlı örgütler tarafından gerçekleştirildi.

Münster

17 Kasım günü FIDEF, Kürt-Kom ve Komkar sempatizanları belediye binası önünde dört saat süren uyarı nöbeti ile Kürt halkı üzerindeki baskıları kınadılar. Eylemde 11 örgütün imzaladığı ortak bildiri yoğun bir şekilde dağıtıldı ve Avrupa Komisyonu'na gönderilmek üzere hazırlanan, genel af istemlerini içeren kartpostallardan çok sayıda imzalatıldı.

Bielefeld

17 Kasım günü tiyatro binası önünde FIDEF sempatizanlarının açmış olduğu bilgilendirme masasıyla Alman kamuoyuna Türkiye Kürdistanı'ndaki baskılar konusunda bilgi verildi, ortak bildiri dağıtıldı ve kartlardan imzalatıldı. Bilgilendirme masası FIDEF sempatizanlarının bu kentteki ilk **"stand"**ı olması nedeniyle büyük ilgi gördü.

11 örgütün 17 Kasım'da Hamburg'daki protesto gösterisinden...

da delegenin katılacağı konferansın raportörleri de saptanmış durumda.

Konferans, açışta yapılacak konuşmalardan sonra altı ana tema altında Türkiye'deki durumun incelenmesiy-

ni hatırlatmak.

- Tüm dünyada yürütülen dayanışma hareketini koordineli bir hale getirmek.

CÜNEYT BAŞBUĞ **Nokta**

Paris'te, Trocedora Alanı'nda...

Paris büyük Avrupa kentlerine özgü bir işgücünün içine girmeye hazırlanıyor. Insanlar güneşten önce sokaktalar. 5.30'da çalışmaya başlayan banliyö trenleri-metrolar-otobüsler saat 7.00'den sonra daha sıklaşırken gittikçe kalabalıklaşıyor. Sokakları ilk dolduranlar içlerinde sefer taslarını taşıdıkları büyük çantaları olan emekçiler. Büyük kent günün ilk gelgiti içinde. Birazdan kaldırımlarda, otobüs duraklarında, hatları birbirine bağlayan metro geçitlerinde koşuşturanlar içinde öğrenciler de görülmeye başlanacak.

Insanların yoğunlaştığı giriş-çıkışları tutmuş kadınlı-erkekli gruplar gelip geçenlere bir bildırı dağıtıyorlar. **"Emekçiler!"** diye başlayan bildiri CGT imzasını taşıyor. **"Konfederasyonumuzun bir militanı, bir işçi arkadaşımız 5 aydır ödenmeyen maaşını alma kavgasını verirken patron tarafından kurşunlanarak öldürüldü. Konfederasyonumuz Kemal Özgül için herkesi...."**

Paris'teki üniversite ve fakülte girişleri birbirine benzer çoğunlukla. Saint-Denis Üniversitesi de benzer özellikler taşıyor. Duvarlar, cam bölmeler çok çeşitli duyurularla, afişlerle kapatılmış. Boş buldukları yerlerde sergiler açmış öğrenciler kitaptan, kırtasiye eşyasından incik-boncuğa değişik şeylerin satışını yapmaya çalışıyorlar. Bazısı kantin fiş kuyruğunda, kimi daha önceden edindiği fişlerle aldığı kahvesini-meşrubatını içiyor. Birkaçı da günün gazetelerine göz atmakta.

Sabahtan buyana, kapıda içeri girenlere bildiri dağıtan ikisi kız üç öğrenci bir arkadaşlarının getirdiği afişleri duvarlara yapıştırmaya başlıyorlar. Afişin üzerinde genç bir işçinin resmi var, altında ismi yazılı. **"Kemal Özgül". "Herkes saat 17.00'de Işverenler Konfederasyonu'nun önüne"** diye yazıyor resmin hemen altında. **"Bu alçakça cinayeti protesto edelim!..."**

Işverenler Konfederasyonu'na doğru yapılacak protesto yürüyüşünün başlayacağı Trocedora'ya giden metrolar, günün bu saati için hiç alışık olmadıkları bir insan yığınını taşıyorlar. Kentin en lüks semtlerinden biri olan Trocedora'ya emekçilerin yolları çok nadir olarak düşer. Belki bir hafta sonu, Eyfel kulesini yakından görmek ve yanındaki parklarda gezinebilmek için gelmişlerdir daha önce. Oysa, şimdi, bu işbitişi saatinde gruplar halinde akıyorlar. Kiminin elinde henüz açılmamış pankartlar var. Türkiyeli emekçiler göğüslerine Özgül'ün resmini iğnelemişler.

Fransız, Afrikalı, Cezayirli, Faslı, Tunuslu, Güney Amerikalı emekçilerden oluşan kalabalık gittikçe dolduruyor alanı. Güneş yitti yitecek. Meydan sokak lambalarının ışığıyla aydınlanıyor. Arada televizyon kameralarının lambaları yanıp sönüyor. Sloganlar atılmaya başlanıyor birden, kalabalığın çeşitli köşelerinden. Fransız ve yabancı, yürüyüşe gelen tüm işçiler katılıyorlar. **"Katil patron!"** Pankartlar açılıyor yavaş yavaş.

Sonra yürüyüş başlıyor. Dilleri, dinleri, ülkeleri farklı sınıf kardeşleri, hakkını alma mücadelesi yürütürken patronlar tarafından kurşunlanarak öldürülen Türkiyeli işçi Kemal Özgül için Işverenler Konfederasyonu'na yürüyorlar. Bugün Özgül'ün katledilmesini protesto eden ve onu anan sınıf kardeşleri birkaç ay önce yine Özgül'le birlikteydi. Onun işverene karşı yürüttüğü grevi destekliyorlardı. Sendikalarıyla onun yanında duruyorlardı.

Batı Avrupa ülkelerinde çalışan Türkiyeli emekçiler için ipuçları taşıyor bu yürüyüş. Onlara dostunu düşmanını gösteriyor. Onlara gerçek entegrasyonun ne olduğunu anlatıyor. Işte yürüyüş kolunun başında elinde megafonu konuşan ilerici Fransız sendikacı, işte yumruğu havada slogan atan Afrikalı emekçi, işte Özgül'ün dostları... Yani tüm Türkiyeli emekçilerin dostları.

Yürüyüşün noktalanacağı yerde düşman var; Fransız Işveren Konfederasyonu, onların Alman-Ingiliz-Türk ortakları, Türkiyeli emekçileri türlü vaadlerle Batı Avrupa ülkelerine çağırıp, posalarını çıkarttıktan sonra binbir sorunun ortasına atanlar, Türkiyeli emekçileri sırtlarını sıvazlayarak yollara iten, dövizlerine el koyan, haklarının gaspedilmesine gözyumanlar.